

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

Nedskrivning av Goodwill

- Företagens Antaganden vid Nedskrivningsprövning

Magisteruppsats företagsekonomi
Vårterminen 2009

Examensdatum: 4 juni 2009

Inriktning: Externredovisning
Handledare: Jan Marton
Anna Karin Pettersson

Författare: Karin Juslin
Emma Karlsson

Tack!

Vi vill ta tillfället i akt att tacka de personer som möjliggjort genomförandet av vår uppsats.

Först och främst vill vi tacka våra handledare Jan Marton och Anna Karin Pettersson för hjälp och vägledning under uppsatsprocessen. Vi vill även tacka de opponenter som gett oss konstruktiv kritik under uppsatsens gång samt övriga personer som på ett eller annat sätt bidragit med sina synpunkter.

Göteborg, maj 2009

Karin Juslin

Emma Karlsson

Sammanfattning

Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Externredovisning, Magisteruppsats, VT 2009

Författare: Karin Juslin, Emma Karlsson

Handledare: Jan Marton, Anna Karin Pettersson

Uppsatsens titel: Nedskrivning av Goodwill - Företagens Antaganden vid Nedskrivningsprövning

Bakgrund och problem: Med en bakgrund i den rådande lågkonjunkturen och det faktum att goodwill enligt IFRS måste prövas för nedskrivning då interna och externa indikationer visar på behov därav, väljer författarna att studera vilka antaganden kring nedskrivningsprövning som görs av företagen. Skillnader i antagandena testas mellan åren, samt mellan grupper beroende på huruvida nedskrivning gjorts eller ej. På så vis önskar författarna urskilja om nedskrivningar går att förutspå genom att studera antaganden i årsredovisningar, eller om företagen själva påverkar dem för att uppnå önskat resultat.

Syfte: Syftet med studien är att beskriva och analysera huruvida de antaganden som gjorts vid nedskrivningsprövning skiljer sig mellan år, respektive beroende på om nedskrivningsprövningen lett till nedskrivning eller ej.

Metod: De företag som omfattas av studien är företag noterade på Stockholmsbörsens Large Cap lista. Efter urvalet där företag utan goodwill elimineras, återstår 43 företag för vilka årsredovisningarna studeras och datainsamling görs. Studien följer en kvantitativ metod, vilket innebär att numerisk data behandlas och en analytisk undersökningsansats, för att identifiera och förklara samband mellan de antaganden som görs.

Resultat och slutsatser: Studien visar att nedskrivningsbeloppet ökar från 2007 till 2008 men också att variablerna tillsammans påverkar om nedskrivning sker eller inte. Den variabel som främst visar om nedskrivningsbehov föreligger är ökningen av kassagenererande enheter från ett år till ett annat. Utifrån parametern tidshorisont går det inte att uteslutande dra slutsatsen att den påverkar nedskrivning av goodwill, däremot är tillväxttakten en variabel som kan tyda på att goodwill kommer att skrivas ned då antagandet reflekterar företagets tro på framtiden. Diskonteringsräntan sjunker trots att nedskrivningarna ökar mellan åren, vilket tros vara för att företagen inte har reagerat på rådande marknadsvillkor, alternativt undviker att göra för stora nedskrivningar. Slutsatsen dras att företagen än så länge tolkar standardens krav utifrån vad de själva anser vara mest fördelaktigt inom lagens ramar.

Förslag till fortsatt forskning: Författarnas förslag till fortsatt forskning är att utveckla studien genom att förlänga den med fler undersökningsår, för att tydligare se konjunktursvängningarnas inverkan på nedskrivningsbeloppen. Vidare vore det intressant att undersöka variablerna enskilt för att se om ett mönster går att skönja i relation till konjunkturutvecklingen, alternativt utveckla studien genom att undersöka variablerna med varandra, för att se om de har en tydlig inbördes påverkan.

Förkortningar

AASB	The Australian Accounting Standard Boards
A-IFRS	Australian Equivalents to International Financial Reporting Standards
CAPM	Capital Asset Pricing Model
CDO	Collateralized Debt Obligation
EU	Europeiska Unionen
GAAP	General Accepted Accounting Principles
IAS	International Accounting Standard
IASB	International Accounting Standard Boards
IFRS	International Financial Reporting Standards
STOCKHOLMSBÖRSEN	OMX Nordic Exchange Stockholm
WACC	Weighted Average Cost of Capital

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	1
1.1	BAKGRUNDSBESKRIVNING	1
1.2	PROBLEMDISKUSSION	2
1.3	PROBLEMFÖRMULERING	3
1.4	SYFTE	3
1.5	STUDIENS BIDRAG	4
1.6	AVGRÄNSNINGAR	4
1.7	DISPOSITION	4
2	METOD	5
2.1	URVAL OCH BORTFALL	5
2.2	DATAINSAMLING	6
2.3	KVANTITATIV METOD	7
2.4	ANALYTISK UNDERSÖKNINGSANSATS	7
2.5	RELIABILITET OCH VALIDITET	8
2.6	STUDIENS GENOMFÖRANDE	8
3	REFERENSRAM	11
3.1	INTERNATIONELL REDOVISNINGSTANDARD	11
3.1.1	IASBs Föreställningsram	11
3.1.2	IFRS 3 Rörelseförvärv	12
3.1.3	IAS 36 Nedskrivningar	13
3.1.4	IAS 38 Immateriella tillgångar	14
3.2	TIDIGARE STUDIER INOM OMRÅDET	15
3.2.1	Upplysningar vid nedskrivningsprövning av goodwill	15
3.2.2	Indikatorer för nedskrivning av goodwill	16
3.3	NYTTJANDEVÄRDETS VARIABLER	17
3.3.1	Diskonteringsfaktorn	17
3.3.2	Tillväxttakten	19
3.3.3	Tidshorisonten	20
4	KODNINGSBESKRIVNING OCH KODNINGSNYCKEL	21
4.1	KODNINGSBESKRIVNING	21
4.1.1	Undersökningsparametrar	21
4.1.2	Indelning i kategorier	22
4.2	KODNINGSNYCKEL	23
4.3	ANALYSMODELL	24
4.3.1	Signifikanstest	24
5	EMPIRI OCH ANALYS	26
5.1	VILKA ANTAGANDEN HAR FÖRETAG GJORT VID NEDSKRIVNINGSPRÖVNING AV GOODWILL 2008?	26
5.2	HUR SKILJER SIG FÖRETAGENS ANTAGANDEN VID NEDSKRIVNINGSPRÖVNING AV GOODWILL MELLAN 2007 OCH 2008?	28
5.2.1	(1) Antal kassagenererande enheter	29
5.2.2	(2) Metod och beskrivning av viktiga antaganden	31
5.2.3	(3) Tidshorisonten	33
5.2.4	(4) Tillväxttakten	34
5.2.5	(5) Diskonteringsfaktorn	36
5.2.6	Signifikanstest	38
5.3	HUR SKILJER SIG FÖRETAGENS ANTAGANDEN BEROENDE PÅ OM NEDSKRIVNINGSPRÖVNINGEN LETT TILL NEDSKRIVNING ELLER EJ?	39
5.3.1	(1) Antalet kassagenererande enheter	40
5.3.2	(2) Metod och beskrivning av viktiga antaganden	42
5.3.3	(3) Tidshorisonten	44
5.3.4	(4) Tillväxttakten	45

5.3.5	(5) Diskonteringsfaktorn.....	47
5.3.6	Signifikanstest	49
6	RESULTAT OCH SLUTSATS	50
6.1	FÖRSLAG TILL FORTSATT FORSKNING	51
7	REFERENSLISTA	52

BILAGOR

Diagramförteckning

DIAGRAM 1 – (1) ANTAL KASSAGENERERANDE ENHETER.....	29
DIAGRAM 2 - PROCENTUELL FÖRÄNDRING (1) ANTAL KASSAGENERERANDE ENHETER	30
DIAGRAM 3 - SPRIDNINGSSCHEMA (1) ANTAL KASSAGENERERANDE ENHETER 2008 OCH 2007	31
DIAGRAM 4 - (2A) ANTAL VIKTIGA ANTAGANDEN	32
DIAGRAM 5 - (2B) METOD FÖR FASTSTÄLLANDE	33
DIAGRAM 6 - (3) TIDSHORISONTEN	33
DIAGRAM 7 - PROCENTUELL FÖRÄNDRING (3) TIDSHORISONTEN	34
DIAGRAM 8 - (4) TILLVÄXTTAKTEN	35
DIAGRAM 9 - PROCENTUELL FÖRÄNDRING (4) TILLVÄXTTAKTEN	35
DIAGRAM 10 - SPRIDNINGSSCHEMA (4) TILLVÄXTTAKTEN 2008 OCH 2007	36
DIAGRAM 11 - (5) DISKONTERINGSFAKTORN.....	37
DIAGRAM 12 - PROCENTUELL FÖRÄNDRING (5) DISKONTERINGSFAKTORN	37
DIAGRAM 13 - SPRIDNINGSSCHEMA (5) DISKONTERINGSFAKTORN 2008 OCH 2007	38
DIAGRAM 14 - (1) KASSAGENERERANDE ENHETER.....	41
DIAGRAM 15 - PROCENTUELL FÖRÄNDRING (1) KASSAGENERERANDE ENHETER.....	41
DIAGRAM 16 - SPRIDNINGSSCHEMA (1) ANTAL KASSAGENERERANDE ENHETER 2008 OCH 2007	42
DIAGRAM 17 - (2A) ANTAL VIKTIGA ANTAGANDEN	43
DIAGRAM 18 - (2B) METOD FÖR FASTSTÄLLANDE	43
DIAGRAM 19 - (3) TIDSHORISONTEN	44
DIAGRAM 20 - PROCENTUELL FÖRÄNDRING (3) TIDSHORISONTEN.....	45
DIAGRAM 21 - (4) TILLVÄXTTAKTEN	45
DIAGRAM 22 - PROCENTUELL FÖRÄNDRING (4) TILLVÄXTTAKTEN	46
DIAGRAM 23 - SPRIDNINGSSCHEMA (4) TILLVÄXTTAKTEN 2008 OCH 2007.....	46
DIAGRAM 24 - (5) DISKONTERINGSFAKTORN.....	47
DIAGRAM 25 - PROCENTUELL FÖRÄNDRING (5) DISKONTERINGSFAKTORN	48
DIAGRAM 26 - SPRIDNINGSSCHEMA (5) DISKONTERINGSFAKTORN 2008 OCH 2007	48

Tabellförteckning

TABELL 1 - DISKONTERINGSRÄNTA, BÖRSVÄRDE	19
TABELL 2 - DISKONTERINGSRÄNTA, BRANSCH.....	19
TABELL 3 - DISKONTERINGSRÄNTA, TILLGÅNGSSLAG	19
TABELL 4 - ÖVERBLICK UNDERSÖKNINGSURVAL 2008	26
TABELL 5 - BRANSCHGENOMSNIITT 2008	27
TABELL 6 - ÖVERBLICK UNDERSÖKNINGSURVAL 2007	28
TABELL 7 - BRANSCHGENOMSNIITT 2007	29
TABELL 8 - ÖVERBLICK AV UNDERSÖKNINGSURVAL 2008	39
TABELL 9 - ÖVERBLICK AV UNDERSÖKNINGSURVAL 2007	39
TABELL 10 - KATEGORIGENOMSNIITT 2008	40
TABELL 11 - KATEGORIGENOMSNIITT 2007	40

1 Inledning

I kapitlet kommer författarna att med hjälp av en bakgrundsbeskrivning samt en problemdiskussion, leda läsaren till studiens problemformulering kring goodwill och dess nedskrivningar. Vidare beskrivs studiens syfte samt bidrag och kapitlet avslutas med de avgränsningar som antagits för uppsatsen.

1.1 Bakgrundsbeskrivning

”Se upp för goodwillsmällor”, löd rubriken i slutet av mars 2009 på en svensk ekonomihemsida och syftade på de nedskrivningskrav som ställs av internationell redovisningsstandard (Nabizadeh 2009). Anledningen och bakgrunden till rubriken är dels marknadsnedgången under hösten 2008 och efterföljande lågkonjunktur, men främst att samtliga företag som följer IFRS är tvungna att i sin redovisning årligen göra nedskrivningsprövningar på redovisad goodwill enligt den internationella redovisningsstandard IAS 36 Nedskrivningar. Standarden kräver dessutom att nedskrivningsprövning ska ske närhelst det föreligger externa eller interna indikationer på ett nedskrivningsbehov. Det här leder till att goodwill möjligen kommer att skrivas ned och skönjas i 2008 års årsrapporter eller senare.

Internationell redovisningsstandard måste följas av noterade bolag i Sverige. De är tvungna att följa IFRS i sin koncernredovisning sedan EG-kommissionens antagna IFRS/IAS-förordning trädde i kraft år 2005. Dessutom kan onoterade svenska företag frivilligt välja att följa IFRS i sin koncernredovisning (IFRS - i teori och praktik 2008:17). Kravet på att följa internationell redovisningsstandard finns för att eftersträva harmonisering bland redovisningsprinciper till följd av den ökade globaliseringen och därmed tillgodose det internationella näringslivets behov. Tidigare, men framförallt till följd av Europeiska rådets möte i Lissabon år 2000, poängterade kommissionen vikten av att få de finansiella rapporterna att överensstämma med varandra inom EU. De ville få en kapitalmarknad som är effektiv och öppen för att främja sysselsättning och tillväxt i EU, vilket möjliggjordes av globalisering och utveckling av informationsteknik. För att lyckas begärde Europeiska rådet i Lissabon en förbättrad jämförbarhet mellan företags årsredovisningar och startade därefter utvecklingen av likartade redovisningsstandarder för koncerner inom EU. (Eur-Lex 2002) Då svenska koncerner upprättar sin koncernredovisning enligt IFRS innebär det att en rad olika standarder och regler måste följas. De företag som har goodwill bland sina balansposter måste redovisa enligt IFRS 3 Rörelseförvärv, där identifieringen av förvärvad goodwill regleras. Goodwill redovisas också i enlighet med IAS 38 Immateriella tillgångar samt IAS 36 Nedskrivning. Dessutom måste företagen följa IASBs Föreställningsram för vägledning av de principer som återfinns i standarderna.

Posten goodwill uppkommer vid rörelseförvärv och redovisas i balansräkningen som en tillgång under kategorin immateriella tillgångar. Med immateriella tillgångar avses tillgångar som inte är av fysisk natur (IAS 38 p 8). När anskaffningsvärdet överstiger det verkliga värdet av den förvärvade enhetens tillgångar, skulder och eventalförpliktelser uppkommer ett övervärde (IFRS 3 p 51b). Det är det här övervärdet som utgör goodwill. Vid företagsförvärv måste det köpande företaget följa standarden IFRS 3 Rörelseförvärv i sin redovisning. Här definieras goodwill och beskrivs i punkt 52 som en betalning för framtida ekonomiska fördelar som inte går att enskilt identifiera och inte heller redovisa separat. Den goodwill som uppkommer ska direkt vid förvärvet värderas till anskaffningsvärde samt fördelas på de kassagenererande enheter som de tillhör och får sedan inte skrivas av (IAS 36 p 80, IFRS 3 p 51b). Istället ska goodwillposten nedskrivningsprövas minst en gång per år, samt när det finns indikationer på att ett nedskrivningsbehov av posten föreligger (IAS 36 p 10-12). Nedskrivningsprövningen ska enligt standarden utföras vid samma tidpunkt varje år och återföring av nedskrivna goodwill får inte göras i en efterföljande period.

När en nedskrivningsprövning och nedskrivning av goodwill sker måste företaget enligt IAS 36 lämna omfattande upplysningar kring de antaganden som görs. Upplysningarna kräver en beskrivning av varje viktigt antagande (IAS 36 p 134). Upplysning om nedskrivningsbeloppet, hur beloppet är beräknat, vilka händelser som lett till nedskrivningen, hur goodwill blivit fördelat på kassagenererande enheter och beskrivning av beräkningen av nyttjandevärde eller verkligt värde är några krav som tas upp i standarden (IAS 36 p 126-136). Antagandena visar för läsaren av årsredovisningen hur företaget påverkats av externa och interna faktorer, vilket kan ge läsaren en indikation på hur företaget ser på framtiden och framtida nedskrivningar.

På grund av redovisningslagstiftningen placeras det uträknade övertärdet i goodwillposten hos börsnoterade företag. Goodwill utgörs alltså bland annat av det förvärvade företagets unika kompetens hos anställda, leverantörsrelationer, viktiga kundkontakter och bra geografiskt läge, något som det förvärvande företaget är beredda att betala för (Holmström 2007). Internt upparbetad goodwill, som kan vara skillnader mellan ett företags marknadsvärde och redovisat värde på dess identifierbara nettotillgångar, är däremot förbjuden att redovisas som en tillgång i balansräkningen enligt IAS 38 p 48. Anledningen är att den inte uppfyller kriterierna, identifierbar och avskiljbar resurs där anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt, för att tas upp som en tillgång i balansräkningen (IAS 38 p 49-50). Det här är vidare anledningen till varför nedskrivna förvärvad goodwill inte får återföras, då det i efterhand inte går att särskilja internt upparbetad goodwill och återförd nedskrivna förvärvad goodwill (IFRS - i teori och praktik 2008:271).

1.2 Problemdiskussion

Bakgrunden till den finanskris som eskalerade hösten 2008 går en bit tillbaka i tiden. Krisen har sitt ursprung i USA men även Europa var delaktigt i flera avseenden. Centralbankerna runt om i världen, men framför allt i USA, höll styrräntorna låga genom kraftig utlåning. Nya låneprodukter skapades, bland annat collateralized debt obligation - CDO, som medförde att lånerisker sattes ur spel. Instrumenten innebar att högrisklån sattes ihop med säkrare fodringar, i form av statsobligationer, som sedan enklare kunde säljas vidare till investerare. Högrisklånen var de så kallade sub prime lån som gavs till amerikaner med låg kreditvärdighet. När marknaden vände 2008 uppstod problem, låntagarna kunde inte betala av sina lån, säkerheten för lånen försvann och början till en finanskris infann sig. (Larsson 2008)

Den globala spridningen av finanskrisen beror på att CDOs sålts vidare mellan banker och omstrukturerats på vägen. På grund av sammansättningen visste ingen vilka åtaganden de olika bankerna hade. Risk för konkurs uppstod, vilket inträffade för investmentbanken Lehman Brothers. Efter deras konkurs blev banker i hela världen mycket restriktiva med att låna ut pengar till varandra, företag och privatpersoner. Det medförde att företagsinvesteringar minskade, företagen var tvungna att dra in på sina kostnader, personal blev uppsagda och finanskrisen samt lågkonjunkturen fick fäste. (Larsson 2008)

Sedan IFRS infördes 2005 har Sverige och större delen av världen befunnit sig i en högkonjunktur fram tills 2008 års finanskris och där på följande lågkonjunktur. Innan IFRS-standarderna infördes behandlades goodwillposten på ett annat sätt i koncernredovisningen i Sverige. Då lydde nationella regler och avskrivning gjordes på anskaffningsvärdet av goodwillposten beroende på uppskattad ekonomisk livslängd. (Hansson et al. 2006) När ett företag förvärvas vid högkonjunktur är det troligt att goodwillvärdet är större än vid lågkonjunktur, eftersom anskaffningsvärdet antas vara mycket högre. Det sker till följd av att företag är beredda att betala mer i goda tider. Enligt de nuvarande standarderna måste noterade koncerner följa reglerna om nedskrivningsprövning av goodwillvärdet gentemot rådande marknadsvillkor. Det kan leda till att nedskrivning i lågkonjunktur sker och att nedskrivningsbeloppet blir större, så att goodwilltillgången till och med kan försvinna helt och årets

kostnader i resultaträkningen ökar med nedskrivningsbeloppet av goodwillposten. Skulle ett företag främst ha förvärvat goodwill som sin största tillgångspost i balansräkningen kan det få konsekvenser, då företaget i så fall inte längre har några tillgångar kvar. I maj 2009 gav KPMG Australia ut en artikel om granskning av goodwillnedskrivningar i publika bolag samt råd för företag att hantera nedskrivningssituationen. De beskriver en studie gjord på amerikanska bolag där det visar sig att nedskrivningsbeloppet har dubblerats mellan 2007 och 2008 (KPMG Australia 2009). KPMG Australia (2009) beskriver att förändrade ekonomiska förhållande har uppstått, så som turbulent kreditmarknad, konjunkturförändringar och förändrat konsumentbeteende. De nya förhållandena har redan börjat påverka amerikanska bolag. KPMG Australia (2009) tror dessutom att det kommer att skönjas ännu mer nedskrivningar framåt i tiden då förhållandena i USA har förvärrats sedan dess. De skriver vidare att nya ekonomiska förhållanden, så som lågkonjunktur, inte behöver vara de händelser som leder till att nedskrivningar måste göras, däremot kan andra händelser som sker på grund av lågkonjunkturs närvaro leda till att nedskrivningar av goodwill är tvunget. (KPMG Australia 2009) Då ingen har sett hur införandet av IFRS-standarderna eller nedskrivningsprövning av goodwill ter sig i lågkonjunktur, kommer denna studie att bland annat att undersöka och se hur antagandena kring nedskrivningsprövning av goodwill har förändrats eftersom marknadsvärdet har sjunkit mellan 2007 och 2008.

Till följd av att nedskriven goodwill inte får återföras är det troligt att företag så långt som möjligt undviker nedskrivningar. Företagen kan därmed förmodas ändra sina antaganden för att värdera goodwillen på ett sådant sätt att nedskrivningsbehov inte föreligger. Med en bakgrund i att finanskrisen som drabbade världen under hösten 2008 medförde förändrade marknadsvillkor, gör författarna antagandet att flertalet företag bör vara i behov av att göra nedskrivningar på sin goodwill. De antaganden kring framtida kassaflöden som gjordes innan konjunktursvängningen bör rimligen inte längre vara aktuella. Därmed är det intressant att i studien se vilka antaganden företagen har uppgett vid nedskrivningsprövningen 2008, samt jämföra dessa mot föregående år då konjunkturläget såg annorlunda ut. Därutöver är det intressant att se om företagens incitament till de bakomliggande faktorerna är annorlunda beroende på om de genomför nedskrivning eller inte. Lågkonjunkturen har, på ett eller annat sätt, drabbat samtliga företag.

1.3 Problemformulering

Utifrån ovanstående problemdiskussion formuleras följande frågeställning:

- *Vilka antaganden har företag gjort vid nedskrivningsprövning av goodwill 2008?*

Frågeställningen delas vidare in i delfrågor:

- *Hur skiljer sig företagens antaganden vid nedskrivningsprövning av goodwill mellan 2007 och 2008?*
- *Hur skiljer sig företagens antaganden beroende på om nedskrivningsprövningen lett till nedskrivning eller ej?*

1.4 Syfte

Syftet med studien är att beskriva och analysera huruvida de antaganden som gjorts vid nedskrivningsprövning skiljer sig mellan år, respektive beroende på om nedskrivningsprövningen lett till nedskrivning eller ej.

1.5 Studiens bidrag

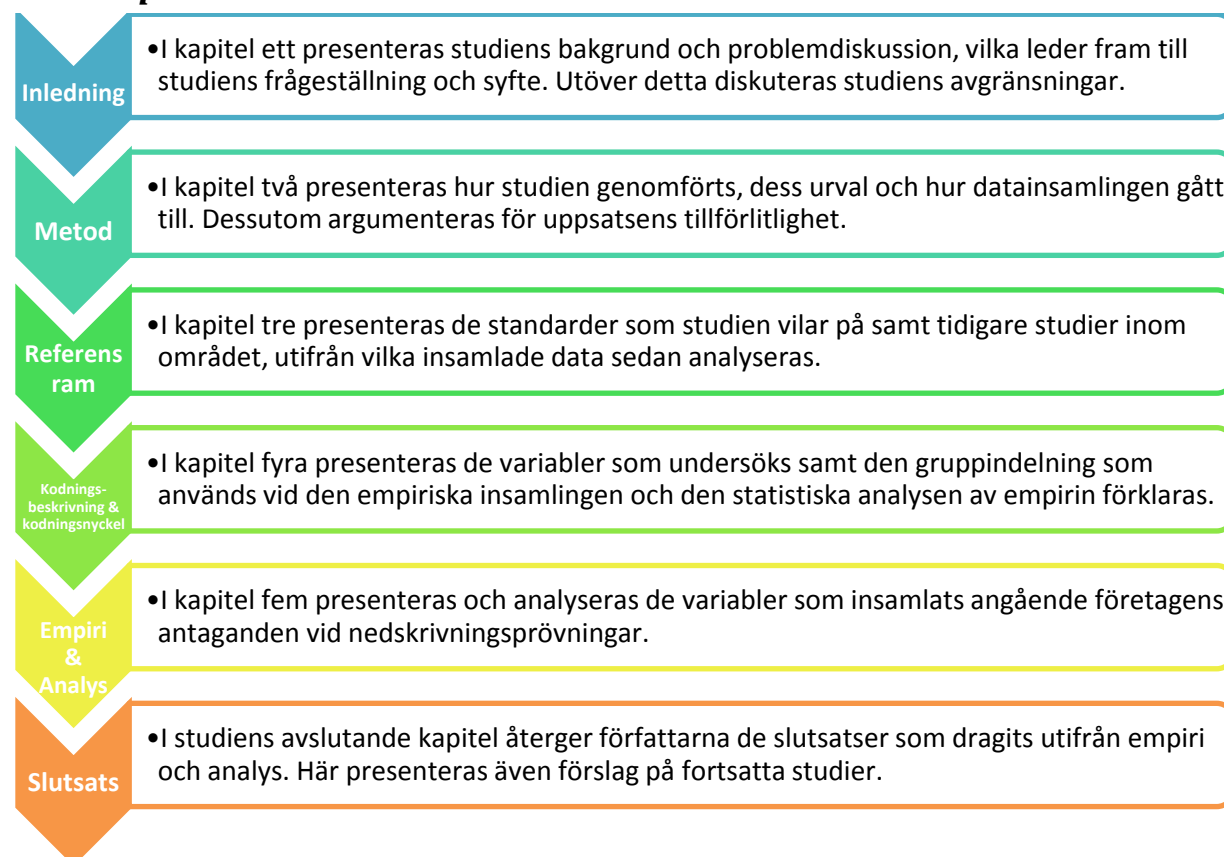
Uppsatsen utförs med avseende att, likt tidigare studier inom området goodwillnedskrivningar, undersöka nedskrivningsprövningar på svenska större noterade börsbolag. Studien ger en inblick i de upplysningar angående företagens antaganden som krävs enligt IASBs standarder vid nedskrivningsprövning av goodwill. Bidraget som studien ger är att åskådliggöra om antaganden kan användas för att visa på framtida nedskrivningar av goodwill.

1.6 Avgränsningar

En av de avgränsningar som har gjorts för studien är att endast svenska noterade Large Cap bolag på Stockholmsbörsen ingår, bolag vilka följer IFRS. Företagen i den här kategorin är de största bolagen på börsen med ett börsvärde på över en miljard Euro (OMX Nordic Exchange Stockholm 2009). Då studien grundar sig på upplysningar hämtade från årsredovisningar, är det även en avgörande faktor att Large Cap bolagen är snabbast med att ge ut sina årsredovisningar. Författarna anser att de stora bolagen är representativa för resterande svenska noterade bolag som också omfattas av nedskrivningsprövningar av goodwill enligt IFRS.

Ytterligare en avgränsning för uppsatsen är att författarna inte väljer att kontrollera huruvida företagen lämnar korrekta upplysningar som krävs enligt det regelverk som efterföljs. Studien baseras därmed endast på de antaganden som ges som upplysningar i företagens årsredovisningar. Avgränsningen görs till följd av svårigheten att få tillgång till information om ytterligare antaganden, samt att den information som finns att finna i företagens årsredovisningar ligger till grund för studien.

1.7 Disposition

2 Metod

I kapitlet förklaras tankarna bakom det urval som ingår i studien. Vidare beskriver författarna hur data samlats in, samt den metod som används för studiens genomförande. Kapitlet redogör även för studiens reliabilitet och validitet.

2.1 Urval och bortfall

Insamlingen av data till studien har genomgått flera urvalsprocesser. Första urvalet skedde genom att välja svenska företag som följer IFRS. Eftersom de är de företag som är tvungna att göra årlig nedskrivningsprövning av goodwill, vilket är vad denna studie undersöker, lämpar sig den här utgångspunkten. Företagen har även större upplysningskrav för sina finansiella rapporter än övriga företag. I Sverige, liksom i övriga medlemsländer inom EU, är det tvingande för noterade bolag att följa IFRS. Det är även tillåtet för icke-noterade företag att följa IFRS, vad gäller koncernredovisningen, men till följd av att noterade företag har ett större allmänt intresse och publika årsredovisningar har vi gjort vårt urval utifrån företag noterade på Stockholmsbörsen.

I studien undersöks företags finansiella rapporter för 2007 och 2008. Antalet företag på börsen är så pass många att en studie av samtliga företags årsredovisningar inte hade varit möjlig att genomföra till följd av deras omfattning samt studiens tidsram. Därför valde författarna att vid nästa urval fokusera på bolagen under kategorin Large Cap. Stockholmsbörsen består av tre olika kategorier, Small, Mid och Large Cap, i vilka företagen kategoriseras utifrån sitt börsvärde. Large Cap är det segment av företag som har ett börsvärde på över en miljard Euro. Vid en genomgång av samtliga Large Cap bolags balansräkningar visade det sig att ett stort antal företag inom gruppen innehar goodwill. Kategorin Large Cap valdes därför ut till följd av sin storlek och för att företagen i segmentet därigenom anses vara mest intressanta av de företag i Sverige som har goodwill som en balanspost. Författarna anser till följd av det som ovan nämnts att företagen i Large Cap kategorin är representativa för resterande börsbolag som utför nedskrivningsprövning av goodwill. Dessutom är kategorin tillräckligt stor för att statistisk data ska kunna erhållas och segmentets årsredovisningar offentliggörs tidigare än övrigas. Antalet företag inom Large Cap segmentet var per den 30 mars 2009, då studien påbörjades, 57 stycken.

Årsredovisningarna för samtliga 57 företag granskades för att kontrollera att det tredje urvalskriteriet var uppfyllt, kravet att företagen har goodwill bland balansposterna 2008. Studiens syfte är att undersöka företagens goodwillpost, vilket gör att de nio företag, som inte har uppvisat någon förvärvad goodwill under 2008, elimineras ur urvalsgruppen. Av dessa har ett företag eliminerats från studien till följd av att de år 2007 skrev ned goodwillposten till noll. Företaget innehade därmed inte någon förvärvad goodwill i sin balansräkning år 2008 och sålunda uppfylldes inte det tredje urvalskriteriet. Nästa begränsning bland de återstående 48 företagen var vidare att företag där en årsredovisning inte har kunnat erhållas, varken i fysisk form eller från respektive företags hemsida, har uteslutits ur testgruppen eftersom en undersökning inte kunnat göras utan aktuell information. Företag där upplysningar vad gäller antaganden i årsredovisningarna varit bristfälliga har också uteslutits ur urvalsgruppen då variablerna som testas i studien inte har gått att finna. Författarna vill dock upplysa läsaren om att ett av dessa företag utförde en nedskrivning av goodwill under 2007, något som alltså inte kommer att återspeglas i studien. Av de återstående 48 företagen i urvalsgruppen var det fem stycken som uteslöts till följd av ovannämnda krav. Urvalsgruppen som studien baseras på är därmed 43 stycken till antalet.

2.2 *Datainsamling*

Då data har samlats in för genomförandet av studien har den främst hämtats från de utvalda företagens årsredovisningar för åren 2007 och 2008. Den faktabas som ligger till grund för studien är i och med det sekundärdata. Sekundärdata karakteriseras av att det är insamlat och bearbetat av andra och därmed inte framtagen för det aktuella arbetet samt att den återfinns i tryckta källor, som exempelvis årsredovisningar (Lundahl & Skärvad 1999:131). De finansiella rapporterna som utgör underlag för studien kompletteras med information i form av böcker och vetenskapliga artiklar.

Författarna har valt att basera studien på information som hämtas från årsredovisningar då de innehåller de finansiella rapporter genom vilka företagen kommunicerar med sina intressenter. Därigenom delger företaget den information som intressenterna bör ha kännedom om för att fatta beslut angående exempelvis investeringar eller fortsatt handel. Krav på upplysningar som de noterade företagen möter då de upprättar sina finansiella rapporter i enlighet med IFRS medför att de måste ge omfattande upplysningar, bland annat vad gäller de antaganden kring nedskrivningsprövning av goodwill som ska utföras årligen. Från årsredovisningarna har information inhämtats kring storleken på företagens goodwill och de eventuella nedskrivningar som gjorts under de båda åren, samt de antaganden som gjorts vid respektive företags nedskrivningsprövning. Den informationsbas som därmed skapats har vidare använts för jämförelser för att besvara studiens frågeställning.

Författarna anser att finansiella rapporter passar sig bättre som underlag för studien än intervjuer, till följd av att det som ska studeras är de upplysningar företagen ger för att öka intressenternas förståelse för antaganden gjorda vid nedskrivningsprövningarna. Dessutom skulle intervjuer kunna medföra subjektiva reflektioner som påverkar studiens tillförlitlighet negativt. Ytterligare en anledning till varför intervjuer inte lämpar sig för datainsamling till den här studien är att företagen kan antas vara ovilliga att uppge mer information än vad som presenteras i årsredovisningarna. Det följer av att informationen skulle klassas som företagsinterna hemligheter, samt att ytterligare information som ges till oss enligt lag också måste delges aktieägarna. (17 kap 2§ Lag (2007:528) om värdepappersmarknaden, 10 kap 10§ Finansinspektionens föreskrift FFFS 2007:17)

I första hand har data för studien insamlats från årsredovisningar. Eftersom studien utförs med syfte att återspegla företagsledningens antaganden ifrågasätts inte tillförlitligheten i dessa källor. Vad gäller övriga källor, varifrån information hämtats till studien, har författarna försökt förhålla sig medvetet kritiska till innehållet, något som är viktigt för att uppnå hög tillförlitlighet (Lundahl & Skärvad 1999:134). Övrig information som samlats in för studien är främst hämtad från vetenskapliga artiklar publicerade i välkända databaser. För den information som är hämtad från andra källor har innehållet noggrant granskats och aktuell data använts i så stor utsträckning som möjligt.

Den referensram som finns till för studien baseras dels på standarder från IASB, det vill säga IAS- och IFRS-standarder, dels på studier gjorda inom området för goodwillnedskrivningar och nedskrivningsprövningar. Referensramen saknar väl förankrade teorier inom området, då inga sådana finns som skulle vara applicerbara på den här studien. Undersökningar som gjorts inom området för nedskrivning av goodwill är än så länge relativt nya eftersom regleverket från IASB nyligen, år 2005, implementerades och började användas bland europeiska bolag. Det medför att praxis och välgrundade teorier ännu inte har hunnit utvecklas ordentligt. Företag som redovisar enligt den amerikanska standarden GAAP har haft reglerna under en längre period, men inte heller här är teorier kring nedskrivningsprövning och nedskrivning av goodwill stor. Istället har författarna av den här studien valt att ta upp artiklar inom området som är publicerade i välkända tidskrifter samt artiklar som benäms som *working papers*. Samtliga artiklar anses vara relevanta för studien och studiens slutsats.

2.3 Kvantitativ metod

Den metod som används då studien genomförs bör grundas i problemformuleringen, vilket i uppsatsens fall innebär att författarna använder sig av en kvantitativ metod (Holme & Solvang 1997:76). Studien strävar efter att besvara vilka antaganden de större noterade företagen i Sverige har gjort vid sina nedskrivningsprövningar, samt huruvida de skiljer sig åt beroende på om nedskrivningar av goodwill gjorts eller ej. För att genomföra det studeras företagens finansiella rapporter, varifrån information om de antaganden som gjorts vid nedskrivningsprövningar hämtas.

Kvantitativ metod passar sig då informationen som samlas in bör uttryckas numeriskt, bland annat då den ska användas vid jämförelser mellan grupper (Eliasson 2006:30). Då en jämförelse mellan ett stort antal företag görs för att besvara studiens frågeställning, analyserar författarna de antaganden som företagen gjort baserat på olika gruppindelningar. Indelningarna presenteras i *kapitel 4 Kodningsbeskrivning och kodningsnyckel*. Den information som hittas uttrycks numeriskt så att statistiska jämföranden därmed kan göras mellan grupperna, något som är karakteristiskt för kvantitativ undersökningsmetod.

En kvantitativ metod används vidare för att utifrån ett urval nå ett resultat, som kan användas för att göra generaliseringar som gäller även utanför urvalsgruppen (Eliasson 2006:21). De resultat som identifieras genom att statistiska jämföranden utförs kommer kunna appliceras även utanför urvalsgruppen. Det sker till följd av att författarna, så som presenterades i avsnitt 2.1 *Urval och bortfall*, anser att de större företag, som ingår i studien, är representativa även för övriga företag som följer IFRS.

2.4 Analytisk undersökningsansats

Studiens undersökningsansats är att identifiera och förklara möjliga samband mellan olika antaganden som görs vid nedskrivningsprövning av goodwill och huruvida de leder till nedskrivning eller ej alternativt om antagandena förändras mellan åren. Till följd av det kan studien sägas anta en analytisk undersökningsansats. (Körner & Wahlgren 2002:14-15) Det innebär att variablerna analyseras för att se om skillnader i dem föranleder större eller mindre nedskrivningar, alternativt ingen nedskrivning alls.

Enligt Körner och Wahlgren (2002:14) omfattar alla studier en deskriptiv del. Så gör även denna uppsats genom att beskriva hur antaganden gjorda vid nedskrivningsprövningar återspeglas i årsredovisningarna. Innan skillnaderna kan analyseras måste de med andra ord beskrivas och den deskriptiva ansatsen förklarar hur de utvalda variablerna skiljer sig mellan de undersökta grupperna.

När ett flertal variationsorsaker analyseras på samma gång används en multivariat analys (Körner & Wahlgren 2002:15). I de flesta fall är det så att utfallet påverkas av mer än en variabel och det gör det svårt att hitta ett fullständigt samband när utfallet av den observerade variationen ska förklaras av enbart en. (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2003:285) Studiens delfrågor, angående hur företagens antaganden skiljer sig mellan de olika grupperna, besvaras i studien genom att variablerna identifieras och beskrivs för de olika åren. Det mest fördelaktiga skulle vara att använda en multivariat analys och analysera variablernas utveckling mellan åren för att hitta ett orsaks samband dem emellan. Företagen kan dock ha ytterligare ett flertal olika anledningar till hur antaganden vid nedskrivning bestäms, utan att en detaljerad förklaring ges i årsredovisningarna och därav blir det svårt att återspegla sambanden i studien. Till följd av det finner författarna ett större intresse i att analysera förändringarna för varje testvariabel enskilt genom användandet av en så kallad bivariat analys. En bivariat analys studerar sambandet mellan två variabler - i studiens fall sambandet mellan undersökningsparametern och det år, alternativt den nedskrivningsgrupp, som studeras - och framhäver den orsaksrelation som eventuellt finns. (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2003:143) De

skillnader som identifieras signifikantstestas även genom en statistisk körning i SPSS. På så vis framhävs betydelsen av de enskilda variablerna. I den mån det är möjligt kommer studiens analysavsnitt även att försöka identifiera de samband som föreligger mellan variablerna.

2.5 Reliabilitet och validitet

En studie har hög reliabilitet om den kan sägas vara pålitlig och inte påverkas av tillfälligheter utan samma resultat uppnås vid flera mätningar oberoende av vem som genomför undersökningen. Kravet på en hög reliabilitet kommer av att andra ska kunna kontrollera de slutsatser som dras av studien. (Eliasson 2006:15) I den här studien stärks reliabiliteten främst genom att författarna redovisar för det tillvägagångssätt som de har använt sig av. Dessutom anser författarna att de årsredovisningar som har använts för att samla in underlaget för studien ger en rättvisande bild av företagets situation. Det sker till följd av att årsredovisningarna upprättas i enlighet med ett omfattande regelverk och kontrolleras enligt kravet på revision. Eftersom studien undersöker publika företags årsredovisningar kan kontroller göras av de resultat som uppnås och därmed uppnås troligtvis likvärdigt resultat vid ytterligare mätningar av samma informationsunderlag.

Validitet handlar om att mätinstrumentet som används mäter det som avses att mäta så att resultaten stämmer överens med verkligheten som ska avspeglas (Eliasson 2006:17). Syftet med den här studien är att beskriva och analysera de nedskrivningsprövningar som görs av företagen. Författarna försöker därför öka studiens validitet genom att återspegla de antaganden företagen själva gjort vid upprättandet av sina årsredovisningar. Genom att analysera företagens definitioner söker författarna också mäta de underliggande antaganden som de har gjort. Validiteten i studien beror på hur sanningsenliga de upplysningar som företagen lämnar i sina finansiella rapporter är. Författarna är medvetna om att företagen kan ha påverkat den information som återfinns i årsredovisningarna, för att på så sätt visa en önskvärd bild av sin finansiella situation. Eftersom de finansiella rapporterna enligt lag genomgått revisionsgranskning innan de publiceras kan det dock förmodas att den information som finns i dem är utan väsentliga fel.

2.6 Studiens genomförande

Då studiens urval stod färdigt samlades information in från de utvalda företagens finansiella rapporter. Informationen hämtades i första hand från företagens upplysningar i not kopplade till immateriella anläggningstillgångar eller goodwill, i de fall då den sistnämnda identifierats som en enskild balanspost. Även övriga delar av de finansiella rapporterna har fungerat som underlag för studiens informationsinsamlande. Uppgifter har bland annat hämtats från företagens balansräkningar och övriga noter då hänvisningar gjorts till dessa eller då de på annat sätt varit av intresse.

De data som har samlats in för studien uttrycks i numeriska termer så att den kan kvantifieras och sedan användas i statistiska jämförelser. De fem variabler som undersöks i studien grundar sig i de upplysningskrav som företagen möter i standard IAS 36 p 134 d. Att de valdes beror på att samtliga företag ska ha med dem i sina upplysningar till följd av nämnda redovisningsstandard. Variablerna presenteras närmare i avsnitt 4.4.1 *Undersökningsparametrar*, samt avsnitt 3.1.3 *IAS 36 Nedskrivningar*. Undersökningsparametrarna har ansetts fånga upp den mest intressanta information som ges i företagens upplysningar och är omfattande i den mening att flertalet företag ej lämnar ytterligare upplysningar angående utförda nedskrivningsprövningar av goodwill. I de fall företagen har lämnat ytterligare upplysningar, som inte omfattas av de definierade undersökningsvariablerna, har författarna bortsett från informationen. Den har då inte ansetts tillföra undersökningen något extra värde.

För att besvara studiens problemformulering, som vidare är uppdelad i två delfrågor, har företagen delats in i olika grupper. Huvudfrågan samt den första delfrågan besvaras genom att den branschindelning som används på Stockholmsbörsen har tillämpats. Vad gäller den andra delfrågan har företagen istället delats in i fyra olika kategorier beroende på huruvida nedskrivning skett under något eller några av de undersökta åren. Indelningarna presenteras mer i detalj i avsnitt 4.1.2 *Indelning i kategorier*. Anledningen till att kategorierna har använts är för att underlätta jämförelsen mellan de olika testvariablerna. Författarna anser att en jämförelse enbart på företagsnivå inte skulle vara vare sig betydelsefull eller användbar. Resultatet skulle bli svåröverskådligt och försvåra generaliseringar. Då de aktuella kategorierna jämförs kan författarna analysera företagen utifrån branscher eller beroende på om nedskrivning skett och på så sätt se hur gjorda antaganden förändras och påverkas. För att ge läsaren en möjlighet att jämföra på företagsnivå presenteras dock samtliga undersökningsparametrar för de enskilda företagen i *Bilaga 1 – Företagen 2008* och *Bilaga 2 – Företagen 2007*.

Studiens testvariabler har samlats in på företagsnivå för att sedan sammanställas i ovan nämnda grupper. I studiens empiriska del presenteras de i tabeller och diagram utifrån bransch- alternativt gruppmedelvärden. Summan av de enskilda parametrarna har slagits samman för att sedan divideras med det totala antalet företag som angett variabeln i sin årsredovisning. För vissa av parametrarna har inte uppgifter gått att finna från samtliga företag. De redovisas för i sammanställningen i *Bilaga 1 – Företagen 2008* och *Bilaga 2 – Företagen 2007* genom att ett streck (-) har använts istället för aktuell parameter.

För de variabler som inte uttrycks numeriskt i företagens årsredovisningar har en kodningsnyckel använts så att jämförelserna mellan företagen och åren ska kunna utföras. För mer detaljerad information angående den kodningsnyckel som har använts för studiens statistiska undersökning hänvisas till kapitel 4 *Kodningsbeskrivning och kodningsnyckel*.

Vad gäller kapitel 3 *Referensram* har det inte funnits tillämpbara teorier att basera analysen av det empiriska materialet på. Istället har tidigare studier inom området använts för studiens referensram, studier som baseras på A-IFRS, den australiensiska varianten av IFRS-regelverket, samt US GAAP, den amerikanska motsvarigheten. Även om vissa skillnader föreligger mellan regelverken tar författarna hänsyn till det vid analyserna och enligt de tidigare studierna är en jämförelse möjlig att göra. Vad gäller A-IFRS visar jämförande studier utförda av Deloitte (2005) och PricewaterhouseCoopers (2006) att området för nedskrivning av goodwill är likvärdigt och utan skillnader för IFRS och A-IFRS. För de studier som baseras på det amerikanska regelverket menar Ernst & Young (2007) att skillnaden mellan regelverken främst beror på olikheter i metoden för att beräkna återvinningsvärdet. De amerikanska företagen behöver inte lämna lika omfattande upplysningar då en nedskrivning inte sker och återvinningsvärdet beräknas först på den rapporterade enheten. På så vis har upplysningarna en lägre kvalitet och användaren av de amerikanska bolagens årsredovisningar får svårare att uppfatta de antaganden som gjorts vid nedskrivningsprövningen.

De tabeller och diagram som jämförelsen mellan grupperna resulterar i presenteras i kapitel 5 *Empiri och analys*. Först presenteras de empiriska iakttagelserna för att direkt följas av författarnas analys av desamma. Anledningen till att empiri och analys presenteras i samma kapitel är för att bespara läsaren onödiga upprepningar samt för att underlätta läsarens förståelse. Analysen av variablerna utgår från de empiriska resultaten och knyter samman dem med studiens teori. Tabellerna och diagrammen används till följd av att de på ett överskådligt sätt presenterar hur variablerna skiljer sig mellan branscherna. Kapitlet är uppdelat för att presentera och analysera varje del av studiens frågeställning separat och varje fråga inleds med tabeller för att ge läsaren en överblick av urvalet. Skillnaden mellan grupperna analyseras genom ett signifikanstest som presenteras i anslutning till empiri och analys av de enskilda variablerna. Förklaringen till varför signifikanstestet används och hur det är uppbyggt ges i avsnitt 4.3.1 *Signifikanstest*.

Ett antal företag använder sig av Euro eller US Dollar som redovisningsvaluta. När uppgifter samlades in från deras årsredovisningar omräknades således beloppen för deras goodwillposter och totala tillgångar till svenska kronor. Omräkningen för USD har skett med valutakursen 6,4675 som gällde per den 28 december 2007 respektive 7,7525 per den 30 december 2008. Vad gäller EUR har omräkningen skett med valutakursen 9,4735 per den 28 december 2007 respektive 10,9355 per den 30 december 2008. (Sveriges Riksbank 2009)

3 Referensram

I kapitlet tar författarna upp tidigare studier inom uppsatsens undersökningsområde samt redogör för de regler som företagen är tvungna att följa i sin redovisning vid nedskrivningsprövning av goodwill.

3.1 Internationell redovisningsstandard

Då IFRS infördes i Sverige ersatte dess principbaserade regelverk en tidigare detaljstyrd svensk redovisning. Enligt en artikel av Marton (2009) försämrades redovisningens kvalitet, vad gäller nedskrivning av goodwill, efter införandet av IFRS, främst till följd av att IFRS är mer princip- och bedömningsbaserat än dess svenska föregångare. I en artikel av Epstein (2009) argumenterar dock författaren för vikten av en enda redovisningsstandard som gäller globalt och påpekar att IFRS håller en hög kvalitet. Det grundar sig enligt Epstein i att IASB har utvecklat sina befintliga standarder samt samarbetat med amerikanska FASB i utvecklandet av nya standarder.

När IFRS infördes bidrog det till en förändring av existerande redovisningsnormer och den nya principbaserade redovisningen medförde högre flexibilitet för de rapporterade enheterna (Epstein 2009). IFRS standarder har sin utgångspunkt i föreställningsramen, vilken innehåller grundprinciper för redovisning, värdering och rapportering. Att normgivningen är principbaserad innebär att standarderna i mycket liten utsträckning redogör för hur reglerna ska tillämpas i specifika situationer. Det är snarare professionella bedömningar och tolkningar inom ramen för de angivna principerna som styr redovisningen. (IFRS - i teori och praktik 2008:7) På så sätt leder IFRS till en högre subjektivitet vad gäller redovisningen än tidigare.

3.1.1 IASBs Föreställningsram

När nya standarder utformas, liksom vid användandet och tolkningen av existerande standarder, finns IASBs Föreställningsram som stöd för att upprätthålla en större konformitet. Jämlikheten eftersträvas inte bara mellan länder, utan också mellan olika grupper som är berörda av redovisningen, så som företagen själva, dess revisorer eller intressenter. IASBs Föreställningsram (p 9-10) identifierar företagens investerare som dess primära intressenter, vilka använder finansiella rapporter med syfte att få information angående den risk som en investering medför, samt den chans till avkastning som investeringen ger. Den övergripande anledningen till varför standarder finns att efterfölja är kravet på att redovisningen ska förmedla en rättvisande bild av företagets finansiella ställning. Den rättvisande bilden sägs bli uppnådd då företagen upprättar sin redovisning i enlighet med de kvalitativa egenskaper som anges i IASBs Föreställningsram (IASBs Föreställningsram p 46)

Att exempelvis investera i ett företag innebär en viss risk som investeraren vill bli kompenserad för i form av avkastning. Risker, som kan uppstå för investerarna, minskas genom att de upplysningskrav som ställs på företagets finansiella rapporter utifrån IFRS-regelverket efterföljs. Företagen lämnar upplysningar angående de antaganden som har gjorts för att beräkna de tal som anges i rapporterna. På så vis möjliggör de också för intressenterna att själva göra avväganden huruvida beräkningarna är troliga eller ej. Det återknyts till IASBs Föreställningsram, där två kvalitativa egenskaper som gör den redovisade informationen användbar är kraven på relevans och tillförlitlighet. Ofta behöver företagen göra en avvägning mellan dessa krav då informationens relevans minskar till följd av att rapporternas publicering dröjer. Samtidigt är tillförlitligheten låg i information som publiceras innan samtliga konsekvenser av transaktionen är kända. (IASBs Föreställningsram p 43)

Relevans är ett begrepp som innebär att informationen som lämnas i de finansiella rapporterna måste kunna användas som beslutsunderlag för att vara av värde för intressenterna (IASBs

Föreställningsram p 26). Det innebär att företagen, i sina finansiella rapporter, måste innefatta den information som krävs för att fatta beslut. Till exempel är det av vikt för intressenterna att veta huruvida nedskrivning av goodwill har genomförts eller ej. Vid nedskrivningsprövningarna tar företagsledningen hänsyn till antaganden om framtiden, med andra ord sådant som ännu ej hänt men som dock är relevant för att fatta beslut angående företags framtidsutsikter. Skulle informationen utelämnas skulle också de finansiella rapporterna vara missvisande och inte förmedla den rådande situationen.

Vad gäller tillförlitligheten ställs krav att informationen ska vara användbar, sanningsenlig och dessutom säker (Föreställningsramen p 31-32). Genom att upplysningar lämnas om de antaganden som har gjorts vid nedskrivningsprövningen av goodwill, vad gäller bland annat diskonteringsfaktor och förväntade framtida kassaflöden, blir informationen även tillförlitlig och minskar osäkerheten i antagandena. Det förklaras genom att när fullständiga upplysningar lämnas kan investerarna fatta mer korrekta beslut och den risk de utsätts för minskar därmed. Företag kan på så sätt, genom att reglera mängden upplysningar, påverka risken och få investerarna att kräva lägre avkastning.

Ytterligare en kvalitativ egenskap som lyfts fram i IASBs Föreställningsram är kravet på jämförbarhet. Det innebär att redovisningen ska upprättas så att den går att jämföra mellan olika företag samt över tid. Bland annat genom att värderingsprinciper återspeglas enhetligt blir redovisningen jämförbar och användarna kan skaffa sig en egen uppfattning om företagens situation och se de egenskaper som särskiljer företagen från varandra. När IAS efterföljs och företagen lämnar upplysningar angående de redovisningsprinciper som används uppfylls kravet på jämförbarhet. (IASBs Föreställningsram p 39-40)

Samtliga ovan nämnda krav leder fram till att företagens finansiella rapporter ger intressenterna en god inblick i företagen. På så sätt ökar redovisningen företagets transparens, där redovisningen korrekt återspeglar de transaktioner och händelser som äger rum i företaget. Det är också syftet med redovisningen och i de fall redovisningsstandarderna inte medför en ökad transparens kan de inte sägas uppfylla sitt syfte.

3.1.2 IFRS 3 Rörelseförvärv

IFRS 3 är den standard som tillämpas då ett företag genomför ett rörelseförvärv, med vilket innebär att separata företag eller verksamheter sammanförs till en och samma rapporterade enhet och där förvärvaren får bestämmande inflytande över övriga enheter (IFRS 3 p 4). Då rörelseförvärvet sker ska det redovisas enligt den så kallade förvärvsmetoden. Det sker genom att en förvärvare identifieras och anskaffningsvärdet för rörelseförvärvet beräknas samt fördelas på förvärvade tillgångar liksom övertagna skulder och eventalförpliktelser. (IFRS 3 p 16) Förvärvaren är det företag som i förvärvet får bestämmande inflytande över de övriga enheter som ingår, något som vanligtvis sker genom att de förvärvar mer än hälften av det andra företags röstberättigade andelar. (IFRS 3 p 17-19)

Vid ett rörelseförvärv ska företaget redovisa immateriella tillgångar separat då de uppfyller definitionen av immateriella tillgångar i IAS 38, en standard som redogörs för längre fram, och det verkliga värdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. (IFRS 3 p 37, 45-46). Goodwill som kan identifieras vid rörelseförvärv ska redovisas som en tillgång och värderas till anskaffningsvärdet. Goodwillens anskaffningsvärde utgör enligt IFRS 3 p 51:

”den del av anskaffningsvärdet som överstiger det verkliga värdet netto för den förvärvade andelen av den förvärvade enhetens identifierbara tillgångar, skulder och eventalförpliktelser som redovisats”

Goodwillen skrivs sedan inte av, utan nedskrivningsprövas årligen i enlighet med IAS 36 Nedskrivningar (IFRS 3 p 55). Företagen måste lämna upplysningar för att underlätta läsarens förståelse för rörelseförvärvens inverkan, vilka bland annat ska innehålla information om hur redovisad goodwill har förändrats under perioden (IFRS 3 p 66, 75).

3.1.3 IAS 36 Nedskrivningar

Goodwill ses som förväntade framtida ekonomiska fördelar som inte går att identifiera enskilt och därmed inte heller går att redovisa separat (IAS 36 p 81). Vid förvärv fördelas goodwill på de kassagenererande enheter som förväntas ta del av de fördelar som förknippas med förvärvet (IAS 36 p 80). En kassagenererande enhet definieras i IAS 36 p 6 som:

”den minsta identifierbara grupp av tillgångar som vid en fortlöpande användning ger upphov till inbetalningar som i allt väsentligt är oberoende av andra tillgångar eller grupper av tillgångar.”

De kassagenererande enheterna ska motsvara den lägsta nivå i företaget för vilken goodwill kan övervakas i den interna styrningen. De får inte heller vara större än de segment som fastställs i enlighet med IAS 14 Segmentrapportering¹. (IAS 36 p 80) Segmentrapportering används för att tillgodose användarnas behov. Anledningen är att olika verksamheter inom företaget medför olika risker och möjligheter, något som inte alltid framgår från information som avser företaget som helhet. (IAS 14 Syfte)

Det är vanligt att goodwill allokeras till flera kassagenererande enheter (IAS 36 p 81). De enheter, till vilka goodwill är fördelade, ska prövas för nedskrivning årligen eller då indikation på nedskrivningsbehov föreligger. Ett nedskrivningsbehov föreligger då en tillgång har minskat i värde och det redovisade värdet därmed är högre än det så kallade återvinningsvärdet. (IAS 36 p 8) För tillgångar och kassagenererande enheter är återvinningsvärdet det högsta av det verkliga värdet minus försäljningsavgifter och nyttjandevärdet. (IAS 36 p 74)

Verkligt värde minus försäljningskostnader definieras enligt IAS 36 p 6 som:

”det pris som beräknas kunna erhållas vid försäljning av en tillgång eller kassagenererande enhet mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs, efter avdrag för kostnader vid försäljning/utrangering.”

I samma stycke definieras även nyttjandevärdet som:

”nuvärdet av de framtida kassaflöden en tillgång eller kassagenererande enhet väntas ge upphov till.”

Nyttjandevärdet beräknas genom att en uppskattning av framtida kassaflöden diskonteras till nuvärde, och uppskattningarna ska återspegla företagsledningens bästa bedömning av ekonomiska förhållanden, samt ge stor vikt åt externa faktorer (IAS 36 p 33). Den diskonteringsfaktor som används ska anges före skatt och återspegla pengars tidsvärde samt de risker som är förknippade med tillgångarna. (IAS 36 p 55) Då ett nedskrivningsbehov föreligger är det den goodwill som tillförts den kassagenererande enheten som skrivs ned först och nedskrivna goodwill får inte återföras (IAS 36 p 104, 124)

¹ IAS 14 Segmentrapportering ersätts av IFRS 8 Rörelsesegment för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2009 eller senare.

Upplysningskrav enligt IAS 36

Enligt IAS 36 p 130 ska företag, för varje väsentlig nedskrivning av goodwill, lämna upplysningar om de händelser som föranlett nedskrivningen och nedskrivningens belopp. Då företaget har goodwill fördelad på en eller flera kassagenererande enheter och då dess värde är betydande i jämförelse med företagets totala redovisade värde av goodwill ska särskilda upplysningar lämnas. Upplysningarna ska omfatta det redovisade värdet av goodwillen, samt hur enhetens återvinningsvärde fastställts. Dessutom ska upplysningar lämnas angående viktiga antaganden som görs, den metod som används för att fastställa värdet för dessa antaganden samt huruvida de baseras på interna eller externa informationskällor. Om värdet inte motsvarar tidigare erfarenheter ska ytterligare upplysningar lämnas angående varför de skiljer sig åt. (IAS 36 p 134)

De upplysningar som lämnas angående hur enhetens återvinningsvärde fastställs skiljer sig åt beroende på om verkligt värde minus försäljningskostnader eller nyttjandevärdet beräknas vara högst. Om återvinningsvärdet utgörs av verkligt värde minus försäljningskostnader ska företaget ge upplysningar om hur det verkliga värdet fastställs, samt viktiga antaganden som görs i de fall då det verkliga värdet inte fastställs genom ett observerat marknadspris. I de fall återvinningsvärdet istället baseras på den kassagenererande enhetens nyttjandevärde ska upplysningar lämnas vad gäller de viktiga antaganden som ligger till grund för kassaflödesprognoserna som nyttjandevärdet baseras på. Företaget ska då också lämna upplysningar angående den period som används för att prognostisera kassaflödena. Används en period som är längre än fem år måste företaget motivera varför det behövs. Vidare ska företagen ge upplysningar om den tillväxttakt de förväntar sig bortom den prognosperiod som används. Om den tillväxttakt som används överstiger den tillväxttakt som väntas för företagets produkter, bransch, eller marknaden i sin helhet, ska även detta motiveras. Slutligen ska företaget även ange den eller de diskonteringsfaktorer som används. (IAS 36 p 134)

3.1.4 IAS 38 Immateriella tillgångar

De immateriella tillgångar som omfattas av IAS 38 ska enligt p 8 vara identifierbara, icke-monetära tillgångar utan fysisk form, vilket innebär att de utgör resurser som företag har kontroll över till följd av inträffade händelser och som väntas ge företaget ekonomiska fördelar i framtiden. De ska redovisas i balansräkningen i de fall de framtida ekonomiska fördelarna förknippade med dem troligen kommer tillfalla företaget, samt då anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt (IAS 38 p 21). Att de framtida ekonomiska fördelarna troligen kommer tillfalla företaget benämns sannolikhetskravet. Vid förvärvstillfället anses anskaffningsvärdet vara den immateriella tillgångens verkliga värde, och därmed uppfylls sannolikhetskravet. (IAS 38 p 33) Således kan immateriella tillgångar som uppkommer vid förvärv redovisas som tillgångar i balansräkningen.

Kravet på identifierbarhet, som krävs för att en immateriell tillgång ska uppstå, uppfylls då tillgången är avskiljbar eller då den uppstår till följd av avtal eller andra juridiska rättigheter (IAS 38 p 12). Goodwill får inte redovisas som en tillgång då den är internt upparbetad eftersom kravet på identifierbarhet då inte uppfylls (IAS 38 p 49). Däremot uppfylls kravet då goodwill förvärvas. Posten ses då som en betalning för de förväntade ekonomiska fördelar som förvärvet medför, men som inte går att identifiera enskilt. I och med att förvärvaren är beredd att betala extra för goodwill, till följd av de förväntade ekonomiska fördelarna, anses den medföra mervärde. (IAS 38 p 11) Kravet på kontroll uppfylls också, då företaget är i stånd att kontrollera de framtida ekonomiska fördelarna förknippade med goodwillen (IAS 38 p 13).

3.2 Tidigare studier inom området

3.2.1 Upplysningar vid nedskrivningsprövning av goodwill

Under år 2007 publicerade professor T Carlin, University of Sydney, samt lektor N Finch, Macquarie Graduate School of Management, Macquarie University i Sydney, sina första artiklar kring goodwill och dess nedskrivningar. Båda författarna har sedan dess varit väldigt aktiva inom området och gjort flertalet undersökningar och artiklar kring goodwillnedskrivningar och dess komplexitet. Författarna är även aktiva inom andra redovisningsområden och håller föredrag runt om i världen. (The University of Sydney 2009)

Carlin och Finch presenterade i april 2007 sin första artikel om goodwillnedskrivningar. Den artikeln samt övriga undersökningar och artiklar baserar sig endast på undersökningar gjorda på australiensiska företag. I dem ger författarna en bakgrundsbeskrivning till redovisningsutvecklingen i Australien, inkluderat goodwillutvecklingen, där bakgrunden från och med år 2005 är liknande Sveriges. Den 1 januari 2005 införde även Australien IFRS-standarderna, benämnda A-IFRS, för noterade företag i Australien (Carlin & Finch 2007). IASBs respektive Australiens motsvarighet AASBs, The Australian Accounting Standard Boards, standarder är inte exakt varandras motsvarighet. Däremot har bland annat Deloitte (2005) och PricewaterhouseCoopers (2006) gjort jämförande studier som visar att inga skillnader i området för nedskrivning av goodwill finns. Carlin och Finchs studier är därmed även aktuella för undersökningar där IASBs standarder ligger till grund för företagets redovisning.

Enligt Carlin och Finch (2007) krävde implementeringen av A-IFRS i australiensiska företag en liten förändring i företagets redovisning, förutom då det gäller goodwillnedskrivningar. Reglerna för nedskrivning av goodwill förändrades markant jämfört med tidigare. I deras första studie – *Early impressions of Australia's brave new world of goodwill impairment* (Carlin och Finch 2007) - beskriver författarna förändringen och studerar de 20 största noterade bolagen på den australiensiska börsen år 2006. De fokuserar främst på vilka val företagen gjort och vilka deras upplysningar kring goodwillnedskrivningar är det första året då AASBs standarder anammats. Författarna ser bland annat till vilken grad goodwill är allokerat till företagets kassagenerande enheter, samt vilken diskonteringsfaktor, tidsperiod och tillväxttakt företagen använder sig av vid nedskrivningsprövning av goodwill. De följer därmed A-IFRS upplysningskrav (A-IFRS 136 § 134 d (i-v)), vilka är identiska med IFRS upplysningskrav (IAS 36 p 134 d (i-v)) då de samlar in information från företagets årsredovisningar. Företagen som undersöks finns både i den finansiella och icke finansiella sektorn, vilket författarna menar ger en vidare syn på hur nedskrivningsprövningen ter sig mellan olika branscher och företag. Resultatet av studien är att författarna finner att de flesta företag i undersökningen fullt ut har anpassat fördelningen av goodwill till kassagenerande enheter. Vidare ser de att upplysningarna, kring vilken diskonteringsfaktor samt tillväxttakt och tidsperiod som används för budgetarna, är bristfälliga trots att standarden kräver dem. Artikeln avslutas med ett påpekande att det skett stora förändringar för australiensiska företag vad gäller implementeringen av A-IFRS och goodwillnedskrivningar och menar att det finns rum för mycket djupare studier inom området. (Carlin & Finch 2007)

Senare samma år, 2007, presenterar Carlin och Finch nästa studie inom samma område. I undersökningen utökar de antalet undersökningsföretag till 50 stycken. Författarna studerar samtliga företags anpassning till den nya standarden för goodwillnedskrivningar samt huruvida upplysningskraven, enligt den nya standarden, efterföljs. Studien genomförs genom att författarna analyserar företagets upplysningar kring goodwill och dess nedskrivningsprövning i respektive företags årsredovisning från år 2006. Även i den här studien finner författarna att anpassningen till den då nya standarden skiljer sig bland företagen. De ser även att kvalitén på upplysningarna varierar mellan de företag som undersöks. Författarna finner att flertalet företag allokerar sin goodwill till kassagenerande enheter men tycker det är anmärkningsvärt att 12 procent av företagen inte ger

någon meningsfull upplysning alls vad gäller allokeringen. De menar att användarna av företagens årsredovisningar i den här gruppen på 12 procent själva får anta att ingen nedskrivning av goodwill har behövt göras. Dessutom anser Carlin och Finch att läsare av samma årsredovisningar har minde information till att göra bedömningar om företagens framtid, då upplysningar kring de kassagenererande enheterna inte ges. Författarna säger vidare att det finns en möjlighet att företagen kan ha allokert sin goodwill till för få kassagenererande enheter. Det skulle i så fall innebära att företagen slipper göra nedskrivning där det egentligen är nödvändigt. Slutligen avslutar Carlin och Finch sin artikel med att påpeka att resultatet från studien visar att den transparens som standarden eftersträvar i teorin inte finns i praktiken. De anser att det är för många företag som har bristfälliga upplysningar gentemot vad som krävs. Författarna menar att det kan vara anpassningen till nya regler som gör att brister uppstår och att de i framtiden troligen ebbar ut, när företagens erfarenhet av standardens krav förbättrats. (Carlin & Finch 2007)

3.2.2 Indikatorer för nedskrivning av goodwill

I Hayn och Hughes studie från 2006 undersöks om finansiella upplysningar gör att investerare effektivt kan förutspå goodwillnedskrivningar. Författarna är verksamma i USA vilket gör att undersökningen görs på amerikanska företag. I USA följer företagen inte samma redovisningsstandard som i Sverige utan här följer de istället den amerikanska redovisningsstandard GAAP. För att kunna applicera Hayn och Hughes (2006) studie på svenska företag är en genomgång av likheterna och skillnaderna, av IFRS respektive GAAP, kring nedskrivning och nedskrivningsprövning av goodwill nödvändig.

Ernst & Young (2007) gjorde en jämförande studie mellan de båda standarderna där bland annat nedskrivningsaspekten diskuterades. Båda standarderna har gemensamt att förvärvat goodwill ska redovisas på samma sätt när den uppkommer. Dessutom anger båda att goodwill ska nedskrivningsprövas årligen och att nedskriven goodwill inte får återföras. Standarderna skiljer sig när det kommer till metod för nedskrivningsprövningen. GAAP använder sig av en tvåstegsmetod medan IFRS använder sig av en direkt metod. GAAP kräver först att ett återvinningsvärde ska beräknas för den rapporterade enheten där redovisat värde jämförs mot verkligt värde. Är redovisat värde högre för enheten beräknas därefter nedskrivningen genom att jämföra det verkliga värdet med det redovisade värdet på själva goodwilltillgången i företaget. Inom IFRS allokeras goodwill till kassagenererande enheter vid förvärvet, vilka sedan direkt prövas för nedskrivning. Det görs genom att jämföra om nyttjandevärdet eller verkligt värde är högre än det redovisade värdet på de kassagenererande enheterna. (Ernst & Young 2007)

Hayn och Hughes (2006) skriver i sin artikel att sedan standarden ändrats från att ha varit en systematisk avskrivning av goodwillposten till att skrivas ned vid behov, måste reglerare, revisorer samt investerare ha ett annat angreppssätt för att studera och behandla goodwill. Som beskrivits tidigare är syftet med deras studie därmed att se om investerare och revisorer kan uppskatta goodwillvärdet baserat på given information, om upplysningarna gör så att det går att förutsäga en kommande nedskrivning av goodwill. Undersökningen baseras på företags årsredovisningar under en tioårsperiod, mellan 1988 till 1998. SFAS 142 som är den standard i GAAP som styr nedskrivningsprövningen för goodwill, har enligt författarna utökat upplysningskraven sedan den implementerades. Enligt författarna har ändå investerarna och läsarna av redovisningen svårt att genom den information som ges förstå till vilket segment goodwill tillhör i företaget och se värdeförändringarna i dem. Författarna använder i sin studie även äldre studier som baseras på undersökningar av konkurser och finansiella tal, för att på så sätt få hjälp att kunna förutsäga nedskrivningar av goodwill. Anledningen till det är att teori och studier i det aktuella ämnet inte är tillgängliga då inga studier gjorts. Författarna menar att ingen utav GAAPs standarder ger någon vägvisning om parametrar som skulle kunna indikera goodwillnedskrivningar. Däremot ger de exempel på händelser som kan leda till att företag måste skriva ned sin goodwill, händelser som kan

minska den rapporterade enhetens verkliga värde under det redovisade värdet. Exempel på händelser som ges är en signifikant förändring i regelverket eller företagsklimatet, att företaget troligtvis ska säljas eller en ickeanticiiperad konkurrens. (Hayn & Hughes 2006)

Vad författarna kommer fram till är att den information som finns i upplysningarna, i de årsredovisningar som undersökts, ger läsaren av redovisningen en begränsad möjlighet att förutsäga en nedskrivning av goodwill. Det beror på att upplysningarna i huvudsegmenten vid nedskrivningsprövning är av för låg kvalitet. De menar att upplysningarna kring ett nyförvärv där goodwill redovisas från början, ger bättre information om nedskrivning än upplysningarna kring själva nedskrivningsprövningen av goodwillposten. Författarna finner alltså att nyförvärv ger en större sannolikhet för nedskrivning än parametrarna som nedskrivningsprövningen baseras på. Information om nyförvärv når också investerarna snabbare än en indikation på att en nedskrivning av goodwill kommer att ske. Författarna kommer även fram till att det tar en viss tid innan nedskrivningarna av goodwill kommer att synas i årsredovisningarna efter det att en ekonomisk förändring har skett för ett företag. Investerarna har en viss möjlighet att förutsäga nedskrivningar genom att få information från annat håll än upplysningarna. Företags pressutskick, trender, konjunkturer, uppgifter givna från ledningen samt analys av andra upplysningar i årsredovisningen kan innehålla den information som behövs men det är en fördröjning av informationen i nedskrivningarna. Författarna uppskattar att tidsfördröjningen är tre till fyra år efter att en specifik ekonomisk händelse skett, men för en tredjedel av företagen som ingår i undersökningen kan fördröjningen vara upp mot tio år. Författarna tror att anledningen är att ledningen förlänger tiden och avvaktar med att reagera på de nya förutsättningarna. De tror även att företagen, under det tidsperspektiv studien baseras på, inte helt anpassat sig till den nya standarden och att ledningen möjligen väntar med att se utfallet av redovisningen innan den implementeras fullt ut. (Hayn & Hughes 2006)

3.3 Nyttjandevärdets variabler

När ett företag ska testa sin goodwillpost för nedskrivning beräknas nyttjandevärde eller verkligt värde minus försäljningskostnader för att jämföras med redovisat värde. Om någon utav de beräknade värdena understiger det redovisade värdet måste posten skrivas ned till det lägre beloppet (IAS 36 p 59). Vid beräkning av nyttjandevärdet är företagen tvungna att definiera vissa variabler för beräkningen, det är vidare upplysningskrav på variablerna.

3.3.1 Diskonteringsfaktorn

Diskonteringsfaktorn är en variabel som ingår i nuvärdesberäkningen av kassaflödena, vilka vidare ingår i nyttjandevärdet och har en viktig roll i uträknandet av värdet. Företag måste enligt standarden ge upplysningar i årsredovisningarna om vilken diskonteringsfaktor de använder vid kassaflödesprognoserna enligt IAS 36 p 134 d v), om de väljer att beräkna nyttjandevärdet. Standarden IAS 36 ger i sitt appendix A15-21 en utförligare beskrivning om hur diskonteringsfaktorn ska beräknas och räntan har blivit en omdiskuterad variabel. Carlin och Finch (2008) har studerat diskonteringsfaktorn i samband med nedskrivning av goodwill. Artikeln behandlar australiensiska företags val av diskonteringsränta vid nedskrivningsprövning av goodwill enligt A-IFRS. Författarna anser att valet av diskonteringsränta är en central variabel som påverkar värderingsmodellerna eftersom det läggs stor tillit till de diskonterade kassaflödesmodellerna för att bestämma nyttjandevärdet. Därmed menar de att diskonteringsräntan har stor påverkan vid nedskrivningsprövning, att valet av räntan kan användas opportunistiskt för att undvika nedskrivning. Det skulle innebära att IFRS syfte med standarderna, framför allt vad gäller transparens och jämförbarhet, försvinner. (Carlin & Finch 2008)

Undersökningen av Carlin och Finch (2008) görs endast på de företag som använder sig av metoden för att beräkna nyttjandevärdet. Företag som använder sig av verkligt värde ger inte upplysningar om diskonteringsräntan, eftersom standarden inte kräver det. Dessutom studeras endast de företag som uppgett en enda diskonteringsränta för sina nuvärdesberäkningar av kassaflöden i de olika kassagenererande enheterna. Anledningen är att de flesta företag endast uppger en diskonteringsränta, trots att standarden anger att om företag har flera kassagenererande enheter ska också risken analyseras för varje enskild enhet. Enligt författarna innebär det underförstått att till de enheter goodwill är allokerat, ska diskonteringsräntan också justeras för den risk som den enskilda kassagenererande enheten har. Därmed ger företagens antaganden om endast en diskonteringsränta möjlighet till en enklare undersökning än om de uppskattat flera, vilket författarna tog i beaktande. Författarna kom fram till att ju fler kassagenererande enheter som företagen har desto svårare är det att acceptera att de endast uppger en diskonteringsränta vid nedskrivningsprövningen av samtliga kassagenererande enheter. Författarna jämförde en branschmässig uppskattad diskonteringsränta med ett genomsnitt av de observerade diskonteringsräntorna. Av de företag i Carlin och Finchs (2008) undersökning som visade sig ange ett värde som skilde sig från det uppskattade, angav runt 50 procent ett lägre värde än det uppskattade. Författarna menar att den mest troliga anledningen till utfallet är att det finns en viss diskretion kring räntan som leder till ett opportunistiskt beteende vid bestämning av diskonteringsräntan i företagen. Författarna säger vidare att anledningen till att företagen har möjlighet till det, grundar sig i att IFRS inte fullständigt lyckats göra bestämningen av diskonteringsräntan så att den enkelt går att använda i praktiken. (Carlin & Finch 2008)

Husmann och Schmidt (2008) argumenterar i sin artikel kring uträkningen av diskonteringsräntan och vilket råd ur standardens appendix som är att föredra. Standarden menar att diskonteringsräntan ska återspegla marknadsmässiga bedömningar av pengars tidsvärde och de risker som särskilt avser tillgången (IAS 36 p 55). Vidare säger appendix i punkten A15 att räntan inte ska återspegla risker för vilka de uppskattade kassaflödena har blivit justerade, följden skulle i så fall bli en dubbelräkning av vissa antaganden. I appendix till IAS 36 beskrivs även vilka komponenter företagen som startpunkt ska beakta i diskonteringsfaktorn (IAS 36 p A17) och det är främst denna aspekt som Husmann och Schmidt (2008) diskuterar i sin artikel.

Diskonteringsräntan nämns vanligen som kapitalkostnad inom finansieringsteori (Husmann & Schmidt 2008). Appendix A17 anger att företagens genomsnittliga kapitalkostnad (WACC), som fastställs med tekniker såsom CAPM, företagens marginella upplåningsränta och andra marknadsmässiga upplåningsräntor ska användas som startpunkt. Författarna Husmann och Schmidt (2008) tar inte det sistnämnda alternativet i beaktande då de anser att andra marknadsmässiga upplåningsräntor är ett för vagt uttryck i standardens appendix. De menar att det endast är WACC, genomsnittlig kapitalkostnad, som går att använda för företag inom IFRS-regelverket. Företagens marginella upplåningsränta ger enligt författarna för ojämförbara resultat mellan företagen, av anledningen att de anser att utformningen och tolkningen av paragrafen är för otydlig och svår. Det innebär att företagen skulle behöva samla på sig lika mycket information som om de använde sig av WACC för bestämmandet. Författarna menar därmed att den sistnämnda då är enklare och mer fördelaktigt att använda. (Husmann & Schmidt 2008)

I anknytning till de noterade företagens skyldighet att upprätta redovisning enligt IFRS gjorde Lindebergs Grant Thornton en studie över diskonteringsräntor, angående hur företag tillämpar dem samt svårigheter vid nedskrivningstest år 2005. Studien ser till vilka diskonteringsräntor som tillämpas vid redovisningsstyrda värderingar i samband med nedskrivningstest, enligt rekommendationerna IAS 36, IAS 38 och IFRS 3. Studien baseras på enkäter från företag vars värdepapper handlas på Stockholmsbörsen. I studien framkommer att hälften anser att beräkning av framtida kassaflöde vid fastställande av återvinningsvärde enligt IAS 36 är ett svårt moment. Vidare visar sig det näst svåraste momentet vara att fastställa korrekt diskonteringsränta, där de flesta använder den genomsnittliga kapitalkostnaden som räntebas. Flertalet företag i studien väljer att

använda samma diskonteringsränta oberoende om värderingen sker enligt IAS 38, IAS 36 eller IFRS 3 men om olika räntor används diskonteras de immateriella tillgångarna med en diskonteringsränta som är cirka en procentenhet högre än de materiella. Undersökningen ser ingen märkbar skillnad i det utfallet, vad gäller företagens branschtillhörighet. Det måste dock påpekas att av antalet som deltog i undersökningen, valde endast en femtedel att svara på frågorna. (Lindebergs Grant Thornton 2005)

Tabell 1 - Diskonteringsränta, börsvärde

Diskonteringsränta, %	Median	Genomsnitt	Intervall
Börsvärde < 500 mkr	12,00	11,28	5,00 - 12,20
Börsvärde 500 - 2000 mkr	9,25	9,65	5,00 - 16,50
Börsvärde 2000 - 5000 mkr	9,00	10,33	9,00 - 13,00
Börsvärde > 5000 mkr	9,45	9,83	7,80 - 12,90

Källa: Lindebergs Grant Thornton 2005

Tabell 2 - Diskonteringsränta, bransch

Diskonteringsränta,%	Median	Genomsnitt	Intervall
Industrivaror- och tjänster	11,50	11,39	9,45 - 13,00
Hälsovård	12,00	10,95	7,80 - 12,00
Informationsteknik	12,00	11,45	8,20 - 16,50
Sällanköpsvaror- och tjänster	9,00	10,07	8,20 - 13,00

Källa: Lindebergs Grant Thornton 2005

Tabell 3 - Diskonteringsränta, tillgångsslag

Diskonteringsränta, %	Median	Genomsnitt	Intervall
Immateriella tillgångar	11,00	10,82	5,00 - 16,50
Aktier + övriga tillgångar	10,12	10,06	5,00 - 13,00

Källa: Lindebergs Grant Thornton 2005

3.3.2 Tillväxttakten

Ytterligare en variabel som företagen måste lämna upplysning om vid bestämning av nyttjandevärde är tillväxttakten. Tillväxttakten påverkar värdet genom att företagen måste bestämma den takt som används för att extrapolera kassaflödesprognoserna bortom den period som täcks in av de senast gjorda budgetarna/prognoserna (IAS 36 p 134 d iv)). Variabeln får inte överskrida den långsiktiga tillväxttakt som gäller för företagens produkter, bransch eller land som det är verksamt i. Detta eftersom det är sannolikt att konkurrenter kommer in på marknaden när förhållandena är gynnsamma och begränsar tillväxten. (IAS 36 p 33, 37) Tillväxttakten bestäms genom användandet av tillväxttakt från tidigare perioder där den antas vara sjunkande över tiden. Om högre tillväxttakt används måste goda skäl finnas. (IAS 36 p 33, 36) I IAS 36 punkt 134d iv) anges att företagen har krav på upplysningar för variabeln.

Carlin och Finch har tidigare visat att företag, i praktiken, förefaller definiera färre antal kassagenererande enheter än vad som krävs (Carlin & Finch 2007). Det resulterar i att nedskrivningarna därmed felaktigt försenas och författarna anser vidare att företagen inte är tillräckligt transparenta med tillväxttakten (Carlin & Finch 2008). I en undersökning som författarna gjorde, kring variabler som företag måste upplysa om vid beräkning av nyttjandevärdet, visade det sig att 70 % av företagen som ingick i studien inte gav någon upplysning alls, trots att standarden kräver det. Av de företag som uppgav tillväxttakt i sina årsredovisningar såg författarna att många angav en enda tillväxttakt trots att företagen ansågs ha tillräckligt många kassagenererande enheter för att olika tillväxttakter skulle ge en rättvisare bild av beräkning av nyttjandevärde. (Carlin & Finch 2008)

3.3.3 Tidshorisonten

Tidshorisonten är den period som företagen prognostiserat sina kassaflöden över. De ska baseras på de finansiella budgetarna/prognoserna som är fastställda av företagsledningen. Tidshorisonten ska omfatta en period om höst fem år, såvida det inte finns goda skäl att använda en längre period (IAS 36 p 33 b)). De goda skälen innefattas av att bedömningarna ska anses vara tillförlitliga (IAS 36 p 35). När en period längre än fem år används måste en förklaring ges till varför den längre perioden är motiverad. (IAS 36 p 134 d iii)) Likt föregående variabler måste tidshorisonten också upplysas om i företagets årsredovisning då goodwill prövas för nedskrivning genom beräkning av nyttjandevärde.

I en undersökning av Carlin och Finch (2008) studeras tidsperioden i australiensiska noterade företag som följer A-IFRS. Författarna ser att flera företag brister i upplysningskravet trots att standarden kräver det. De ser däremot att upplysningarna är fler kring tidsperioden än kring tillväxtakten. I studien är det ett fåtal företag som väljer att redovisa olika tidsperioder för de olika kassagenererande enheter som företagen definierat. Enligt författarna visar de företag som väljer flera tidsperioder bättre företagets förhållande till externa och interna faktorer. Studiens medeltal för tidsperioden är sex år och författarna anser att tidsperioden är kort i jämförelse med angivna tidsperioder i andra värderingsstudier. (Carlin & Finch 2008)

4 Kodningsbeskrivning och kodningsnyckel

Kapitel fyra redogör för studiens kodningsbeskrivning samt den kodningsnyckel som behövs för att läsaren enkelt ska kunna följa studiens empiri. Kodningsbeskrivningen presenterar och beskriver de parametrar samt kategorier som uppsatsförfattarna valt att fokusera studien på. Vidare kommer kodningsnyckeln att omfatta de kodningsprocesser som uppgifterna i årsredovisningarna kodats om till. Kapitlet avslutas med en presentation av den analysmodell och de statistiska signifikanstest som används.

4.1 Kodningsbeskrivning

Följande kodningsbeskrivning utgår från studiens problemformulering och syfte, vilket är att analysera ett visst antal företags årsredovisningar på Stockholmsbörsen för att se vilka antaganden de gör vid nedskrivningsprövning av goodwill. Dessutom kommer uppsatsen att studera om antagandena skiljer sig mellan år, respektive grupper som genomfört nedskrivning eller inte genomfört nedskrivning, något som också ligger till grund för kodningsbeskrivningen.

Kodningen baseras främst på de parametrar som IASBs standard IAS 36 Nedskrivningar tar upp kring goodwill. Standarden ställer krav på vilka upplysningar företagen måste lämna när det gäller redovisning och nedskrivningsprövning av ett företags förvärvade goodwill. Standarden anger först och främst att goodwill ska fördelas på de kassagenererande enheter som goodwillen kan höra till då den uppkommer vid förvärvet (IAS 36 p 80). Upplysningskrav finns vidare angivna i samma standard angående kassagenererande enheter med goodwill som har obegränsad nyttjandeperiod i punkterna 134 till 136. Eftersom uppsatsen undersöker de antaganden som företag gjort vid nedskrivningsprövning av goodwill måste parametrarna som samlas in baseras på de upplysningar som finns angivna i årsrapporterna, då det är den enda tillgängliga information författarna har tillhanda för undersökningen.

4.1.1 Undersökningsparametrar

(1) Antal kassagenererande enheter är den första kodningsparametern i studien. Anledningen till att parametern har valts är för att se hur den förvärvade goodwillen har fördelats i de olika företagen. Parametern baseras på IAS 36 p 80 som anger att:

”Vid prövning av nedskrivningsbehov skall goodwill som förvärvats i ett rörelseförvärv, från och med förvärvstidpunkten, fördelas på var och en av förvärvarens kassagenererande enheter...”

(2) Metod och beskrivning av viktiga antaganden är studiens andra kodningsparameter. Företagen måste enligt IAS 36 p 134 d i,ii) lämna detaljerad information kring de antaganden som görs då nyttjandevärdet beräknas. Kodningsparametern delas in i två delar:

(2a) Antal viktiga antaganden

Punkten IAS 36 d i) anger att:

”viktiga antaganden är sådana antaganden för vilka enhetens återvinningsvärde är mest känsligt”

(2b) Metod för fastställande

Punkten IAS 36 d ii) kräver att upplysning ska ges genom:

”en beskrivning av företagsledningens metod för att fastställa det värde eller de värden som innefattas i varje viktigt antagande”

Metod och beskrivning av viktiga antaganden resulterar inte i de mest utförliga upplysningarna i företagens årsredovisningar och återspeglar inte heller de antaganden som är mest väsentliga för huruvida nedskrivningsprövning leder till nedskrivning eller ej. Författarna vill dock inte utesluta parametrarna från studien eftersom IAS 36 p 134 anger att företagen ska ha med dem i upplysningen angående fastställande av nyttjandevärdet. Därav inkluderas de i studien men mindre vikt läggs vid parametrarna i studiens empiri och analys.

- (3) Tidshorisonten** för vilket goodwillvärdets nyttjandevärde beräknas på är den tredje kodningsparametern. Informationen är ett upplysningskrav som IAS 36 p 134 ställer vid redovisning av nedskrivningsprövningar. Tidshorisonten undersöks för att se hur lång period företagsledningen har baserat sina finansiella budgetar eller prognoser på. Budgetarna eller prognoserna ligger sedan till grund för att uppskatta om ett nedskrivningsbehov föreligger. Det medför att tidshorisonten är ett viktigt antagande som företagsledningen gör och beskrivs i IAS 36 p 134 d, iii) enligt:

”Den period över vilken företagsledningen har prognostiserat kassaflöden baserat på finansiella budgetar/prognoser som fastställts av företagsledningen och när en period som är längre än fem år används[...], en förklaring till varför den längre perioden är motiverad.”

- (4) Tillväxttakten** är den fjärde kodningsparametern och ett upplysningskrav som undersöks i studien. Tillväxttakten används vid beräkning av nyttjandevärdet för att extrapolera kassaflödesprognoserna som finns efter den uppskattade tidshorisonten. Det är därmed ett viktigt antagande som görs vid nedskrivningsprövning av goodwill. IAS 36 p 134 d, iv) nämner tillväxttakten enligt följande:

”Den tillväxttakt som används för att extrapolera kassaflödesprognoser bortom den period som täcks av de senast gjorda budgetarna/prognoserna.”

- (5) Diskonteringsfaktorn** som används för att diskontera de framtida kassaflödena, är studiens femte kodningsparameter och ingår också i upplysningskraven. Den är en viktig parameter att undersöka då den är ett mått på tidsvärdet av pengar samt de specifika risker som förknippas med en särskild tillgång (IAS 36 p 55).

4.1.2 Indelning i kategorier

Studiens problemformulering medför att företagen delas in i olika kategorier beroende på vad som undersöks. Efter bortfall i urvalet bestod antalet undersökningsobjekt av 43 företag, vilka samtliga har goodwill bland sina balansposter. Företagen finns presenterade i *Bilaga 1 – Företagen 2008* och *Bilaga 2 – Företagen 2007*. För att studera vilka antaganden de olika företagen har 2008 och jämföra det med föregående år valde författarna att kategorisera företagen utifrån vilka branscher de tillhör. Därmed kan en överskådlig undersökning genomföras genom att branschernas antaganden jämförs sinsemellan.

Indelningen som används är hämtad från Stockholmsbörsens indelning av de noterade företagen. I bilagorna visas vilka företag som tillhör vilken bransch. Det finns totalt tio branscher, men då de företag som ingår i studiens urval endast finns representerade i åtta av dem används följande:

***Material *Industri *Sällanköp *Dagligvaror *Hälsovård *Finans *IT *Telekom**

För att vidare svara på studiens andra delfråga och studera hur gjorda antaganden skiljer sig beroende på om nedskrivningsprövningen lett till nedskrivning eller ej, valde författarna att placera företagen i fyra nya gruppindelningar. Kategorierna baseras på hur goodwill redovisats i företagen under åren 2007 samt 2008 enligt följande:

***Ingen nedskrivning något av åren**

***Nedskrivning 2007 men ej 2008**

***Nedskrivning 2008 men ej 2007**

***Nedskrivning båda åren**

4.2 Kodningsnyckel

Utifrån ovan beskrivna parametrar samt företagets indelning i kategorier har kodningsnycklar bestämts. Kodningsnycklarna används för att omvandla den information som inte anges i numerisk form i de finansiella rapporterna till siffror, så att de kan användas i studiens jämföranden. Vidare används kodningsnycklarna för att kategorisera tal som utgör en stor spridning med avseende att underlätta jämförelsen så som nedan beskrivs.

(1) Antal kassagenererande enheter återspeglar det antal enheter som företagen numeriskt uttrycker att de fördelat goodwillen på i sina årsredovisningar. Ingen ytterligare kodning har därmed behövt göras.

(2) Metod och beskrivning av viktiga antaganden består av två variabler som kodats olika:

(2a) Antal viktiga antaganden återspeglar den mängd viktiga antaganden som nedskrivningsprövningarna har baserats på i företagen. Antagandena ska företagen enligt standarden ange särskilt. I studien anges den mängd viktiga antaganden som gjorts utöver studiens övriga undersökningsparametrar. Exempel på viktiga antaganden som återges i företagens årsredovisningar är omsättning, förväntad kostnadsutveckling och framtida kapitalbehov. Variabeln återspeglar enbart de antaganden som företagen nämnt, i de fall företagen har angett att fler antaganden har gjorts utan att exakt specificera vilka, har studiens författare uteslutit dem från undersökningen.

(2b) Metod för fastställande återspeglar vilken informationskälla företagen har baserat de viktiga antaganden som gjorts vid nedskrivningsprövningarna på. Enligt standarden ska företagen informera huruvida den baseras på interna erfarenheter eller externa informationskällor. I de fall då gjorda antaganden ej överensstämmer med tidigare utfall ska företagen vidare ange vad som motiverar de angivna antagandena.

Kodningsnyckel – Metod för fastställande	
Ingen uppgift	0
Baserat på interna informationskällor	1
Baserat på externa informationskällor	2
Kombination av interna och externa informationskällor	3
Ej överensstämmande med tidigare utfall	4

(3) Tidshorisonten återspeglar den tidsperiod för vilken företagen använder fastställda prognoser vid bestämmande av nyttjandevärdet. Kodningsparametern har kodats i tre olika kategorier på grund av att företagen har angett en stor spridning på antalet år över vilka prognoserna löper. Till följd av att standarden anger att företagen ska motivera använd tidsperiod i de fall den överstiger fem år har författarna av studien ansett det motiverat att skilja på när företag har använt sig av längre respektive kortare tidsperioder.

Kodningsnyckel – Tidshorisonten	
Tidshorisont kortare än 5 år	1
Tidshorisont motsvarande 5 år	2
Tidshorisont längre än 5 år	3

- (4) **Tillväxttakten** anges i företagens finansiella rapporter som ett procenttal för hur företaget förväntar sig att tillväxten ska utvecklas efter tidsperioden för de prognoser som görs. Till följd av att tillväxttakten uttrycks numeriskt behöver ingen ytterligare kodning göras. För de företag där fler än en tillväxttakt anges beräknas de med ett genomsnitt innan de förs in i studiens empiriska material, för att underlätta för jämförelser.
- (5) **Diskonteringsfaktorn** används i studien i procentform så som den även återfinns i företagens finansiella rapporter och ingen ytterligare kodning görs.

4.3 Analysmodell

Syftet med studien är att beskriva och analysera huruvida de antaganden som gjorts vid nedskrivningsprövning skiljer sig mellan år, respektive beroende på om nedskrivningsprövningen lett till nedskrivning eller ej. För att underlätta jämförandet grupperades företagen beroende på vilken bransch, alternativt vilken nedskrivningskategori de tillhör. Den gruppering av företagen som används för att göra jämförelser mellan de valda variablerna har förklarats i föregående avsnitt. För att besvara studiens problemformulering samt första delfråga var branschindelningen inte nödvändig, men användes för att skapa en bättre överblick. Det som frågorna fokuserar på är dock skillnaden i antaganden som görs, och hur de varierar mellan åren, inte hur de skiljer sig mellan branscherna. I studiens empiri och analys presenteras resultaten utifrån en uppdelning på de olika variablerna. Varje variabel studeras då enskilt och utvecklingen i de olika branscherna jämförs med varandra. Det är intressant att beskriva utvecklingen av variablerna och skillnaderna mellan grupperna, men för att kunna dra slutsatser utifrån de analyser som görs ansåg författarna att det var intressant att ta reda på om skillnaderna i variablerna var signifikanta mellan de olika grupperna. På så vis kan det tydliggöras huruvida skillnaderna är slumpmässiga eller om variablernas förändring kan förklara de nedskrivningar som görs. För att genomföra det utförs en så kallad bivariat analys, något som innebär att sambandet mellan två variabler studeras och en eventuell orsakrelation identifieras (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2003:143).

4.3.1 Signifikanstest

I slutet av empiri- och analysavsnittet för varje delfråga presenteras ett statistiskt signifikanstest som synliggör huruvida skillnaden mellan åren, alternativt nedskrivningskategorierna, för respektive variabel är signifikant eller ej. Då testen genomfördes uteslöts en av studiens undersökningsvariabler och de som analyserades var Antal kassagenererande enheter, Tidshorisonten, Tillväxttakten och Diskonteringsfaktorn. Att Metod och beskrivning av viktiga antaganden uteslöts ur det statistiska testet beror på att författarna klassar variabeln som mindre betydelsefull för fastställande av nyttjandevärdet.

De två signifikanstest som genomfördes, Mann-Whitneys U-test samt Kruskal-Wallis test, presenteras mer i detalj nedan. Då skillnaden mellan åren undersöks i signifikanstestet frångås branschindelningen. Anledningen är det låga antal företag som ingår i vissa branscher, något som skulle påverka testet negativt och göra det meningslöst att genomföra.

De variabler som undersöks i studien är kvantitativa variabler som går att mäta på en kvotskala. Det innebär att samtliga variabler har en nollpunkt och skillnaden är lika stor mellan de olika stegen på

skalan. De kvantitativa variablerna testas mot en kvalitativ variabel från nominalskalan, det vill säga kategoriserade värden utan inneboende ordning. Den kvalitativa variabeln är med andra ord de år eller de identifierade nedskrivningskategorier som variablerna testas för. (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2003:40-42)

När ett signifikanstest används, eftersträvas en så låg slumpmässig skillnad som möjligt. Oftast sätts en gräns vid fem procent, något som motsvarar ett så kallat p-värde på 0,05. De fem procenten motsvarar risken för att slumpen orsakar den skillnad som ses mellan grupperna i testet. P-värdet anger därmed risken för att den nollhypotes som testas förkastas även om den är sann. (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2003:196)

Mann-Whitneys U-test

Mann-Whitney är ett så kallat ickeparametriskt test som testar skillnader i median mellan två grupper där det är osäkert huruvida urvalet är normalfördelat eller ej. (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2003:241-242) Då testet visar ett p-värde som understiger fem procent (0,05) betyder det att skillnaden mellan grupperna, i det aktuella fallet åren, är signifikant. (Wahlgren 2005:117) Testet används i studien för att analysera huruvida det föreligger en signifikant skillnad i antagandena när de siffror som anges för 2007 jämförs med siffrorna för 2008.

Testet genomförs på så vis att oberoende observationer rangordnas uppdelat på två olika urvalsgrupper. Genom att observationerna rangordnas utför testet en jämförelse mellan gruppernas fördelning och ger bevis på skillnaden mellan dem. Då fördelningen är jämn över de båda grupperna finns ingen signifikant skillnad. I de fall då det finns en skillnad mellan fördelningen för de två grupperna, exempelvis så att den ena blir överrepresenterad i det övre skiktet och den andra i det lägre skiktet visar Mann-Whitney på att en signifikant skillnad finns. (Lee, Lee & Lee 2000:765-769)

Variablerna för de båda urvalsgrupperna, åren, rangordnas tillsammans och U-testet räknar antalet gånger som en variabel från det ena året överstiger en variabel från det andra året. U-testet tar därmed hänsyn till både det totala antalet observationer och antalet observationer för det särskilda året. Hypotesen som testas med Mann-Whitney testet är att fördelningen hos de två urvalsgrupperna är lika och då hypotesen förkastas säkerställs en signifikant skillnad. (Mann & Whitney 1947) Resultatet från det Mann-Whitney test som utförts i datorprogrammet SPSS visas i *Bilaga 3 – Mann-Whitney testet* och resultaten analyseras i avsnitt 5.2.6 *Signifikanstest*.

Kruskal-Wallis H-test

När variansen hos fler än två grupper ska analyseras används istället ett Kruskal-Wallis test. Det är därför det test som används vid signifikanstestet för att analysera skillnaderna mellan nedskrivningskategorierna. Även detta är ett ickeparametriskt test som används när det är osäkert om de värden som mäts är normalfördelade. Den grupp som uppvisar det högsta medianvärdet för variabeln är den som exempelvis har flest antal kassagenererande enheter eller använder sig av högst diskonteringsränta beroende på vilken variabel som testas. Även i Kruskal-Wallis testet innebär ett p-värde lägre än fem procent att skillnaden mellan grupperna är signifikant. (Wahlgren 2005:118-119)

Också Kruskal-Wallis testet rangordnar observationerna och tilldelar varje observation ett ordningstal. H-testet jämför urvalsgruppernas rangordnade fördelning med varandra. Då ett stort värde uppnås för H kan nollhypotesen förkastas. Den hypotes som testas är att urvalsgruppernas fördelning är lika och en signifikant skillnad säkerställs genom att hypotesen förkastas. (Kruskal & Wallis 1952) Resultatet från det Kruskal Wallis test som genomförts i SPSS visas i *Bilaga 4 – Kruskal-Wallis testet* och resultaten analyseras i avsnitt 5.3.6 *Signifikanstest*.

5 Empiri och analys

I kapitlet framställs studiens empiri utifrån dess problemformulering. Presentationen av undersökningsvariablerna åtföljs av författarnas analys av desamma. Inledningsvis ges läsaren övergripande information avseende undersökningsurvalet med syfte att ge en bättre förståelse för de företag som omfattas av undersökningen.

5.1 Vilka antaganden har företag gjort vid nedskrivningsprövning av goodwill 2008?

Med återknytning till studiens första problemformulering presenteras följande tabell, vilken bland annat ger en överblick av branschernas goodwill i relation till deras tillgångar samt hur mycket goodwill som skrevs ner under året 2008.

Tabell 4 - Överblick undersökningsurval 2008

Bransch 2008	Summa Goodwill (MKr)	Totala Tillgångar (MKr)	Goodwill av totala Tillgångar (%)	Summa nedskriven Goodwill (MKr)	Nedskriven Goodwill av summa Goodwill (%)
Material (n=4)	46 052	382 672	12,03%	-2 581	5,31%
Industri (n=15)	121 915	1 048 755	11,6%	-188	0,15%
Sällanköp (n=5)	18 168	188 190	9,65%	-79	0,43%
Dagligvaror (n=3)	4 761	32 050	14,86%	-	-
Hälsovård (n=4)	104 881	437 862	23,95%	-	-
Finans (n=7)	80 267	11 754 840	0,68%	-1 555	1,90%
IT (n=2)	29 134	299 403	9,73%	-	-
Telekom (n=3)	99 837	351 893	28,37%	-986	0,98%
TOTALT (N=43)	505 015	14 495 665	3,48%	-5 389	1,06%

Som framgår av tabellen utgör den totala goodwillen 3,48 procent av de totala tillgångarna för samtliga undersökningsobjekt. Hur stor andel goodwill som varje enskild bransch redovisar varierar dock mycket. Branschkategorierna Hälsovård och Telekom har största andelarna goodwill med över 20 procent var. Kategorin Finans har den lägsta andelen goodwill i relation till dess totala tillgångar. Störst nedskrivningar har branschen Material genomfört med endast fyra företag inom kategorin, medan tre branscher inte skriver ned sin goodwill överhuvudtaget under år 2008. Anmärkningsvärt är att Finanssektorn med minst andel goodwill av de totala tillgångarna har gjort den näst största nedskrivningen, möjligen kan deras antaganden, studiens undersökningsvariabler, avslöja varför.

För att beskriva de antaganden som företagen gjort för 2008 presenteras en sammanfattande tabell nedan.

Tabell 5 - Branschgenomsnitt 2008

Bransch 2008	Kassagenererande enheter	Viktiga antaganden	Tidshorisonten	Tillväxttakten	Diskonteringsfaktorn
Material (n=4)	4,5	2,5	2,5	1,8%	9,8%
Industri (n=15)	6,1	3,0	2,0	2,3%	9,9%
Sällanköp (n=5)	2,6	1,4	1,6	2,0%	11,1%
Dagligvaror (n=3)	3,3	1,3	2,0	1,2%	15,2%
Hälsovård (n=4)	3,5	2,3	2,5	1,8%	10,2%
Finans (n=7)	7,6	2,0	1,8	2,9%	9,2%
IT (n=2)	3,0	1,5	2,0	6,0%	11,8%
Telekom (n=3)	9,7	3,3	2,0	1,4%	11,3%
Totalt (N=43)	5,4	2,4	2,0	2,4%	10,4%

Parametrarna som lyfts fram i ovanstående tabell utgör ett branschgenomsnitt av de testvariabler som företagen som ingår i studien valt att presentera i sina årsredovisningar. De motsvarar alltså deras upplysningar kring vad som föranlett nedskrivningar, vilka antaganden som gjorts, enligt kraven i IAS 36.

Utifrån den sammanfattande tabellen kring variablerna som undersöks visar sig Telekom vara den bransch som definierar flest antal kassagenererande enheter, avsevärt fler än genomsnittet 5,4. Branschen Sällanköp anger det lägsta antalet kassagenererande enheter, vilket förhåller sig långt under genomsnittet. Den andra parametern, viktiga antaganden, undersöks som beskrivet i 4.1 *Kodningsbeskrivning* med avseende på hur många de angivits vara till antalet i företagens årsredovisningar. Ur tabellen kan utläsas att samtliga branscher uppger åtminstone ett viktigt antagande, men på företagsnivå kan det skönjas att några företag inte anger något alls, vilket framgår av *Bilaga 1 – Företagen 2008* och *Bilaga 2 – Företagen 2007*. Det totala genomsnittet visar att företagen i princip endast uppger i genomsnitt 2,4 viktiga antaganden utöver de övriga parametrar som studien undersöker. Metod för fastställande har också undersökts, i samband med antal viktiga antaganden, men framställandet av parametern görs på ett annat sätt och därmed omfattas den inte av diagrammet ovan.

De flesta branscher som omfattas av studien har samma tidshorisont som det totala genomsnittet 2,0. Siffran 2 motsvarar en period på 5 år, vilket är det som föreskrivs av redovisningsstandarderna på så sätt att användandet av en längre period måste motiveras. Det innebär att de flesta företagen håller sig på den här nivån. Samma relation gäller tillväxttaktsvariabeln där de flesta förhåller sig runt genomsnittet på 2,4 procent, förutom IT-branschen som är väsentligt högre. Beaktande måste dock tas angående att IT-branschen endast omfattar två företag. Därmed blir utslaget mer betydande i de fall variablerna hos något utav de två företagen skiljer sig stort från varandra, något som alltså gäller för samtliga testvariabler. I en bransch som omfattar fler företag blir varje enskilt företags inverkan på branschgenomsnittet mindre. Även för diskonteringsfaktorn gäller samma förhållande, de flesta branscher ligger på en nivå runt det totala genomsnittet på 10,4 procent. Den största avvikelsen utgörs av Dagligvaror, som har en högre diskonteringsränta, men även i den här variabeln måste antalet företag som ingår i branschen beaktas.

Som synes varierar variablerna stort mellan branscherna. Det kan återspegla att företagen faktiskt möter olika förutsättningar och på så vis får göra olika antaganden enligt sina nedskrivningsprövningar, men det kan också bero på att det regelverk som nu gäller är mer princip- och bedömningsbaserat än det föregående. På så sätt kan skillnaderna mellan branscherna uppstå till följd av att företagen helt enkelt uppfattar regelverket olika och redovisningens kvalitet försämras även, liksom Marton (2009) påstår.

5.2 Hur skiljer sig företagens antaganden vid nedskrivningsprövning av goodwill mellan 2007 och 2008?

De två tabeller som inledningsvis presenteras i föregående avsnitt ligger även till grund för besvarandet av frågan hur företagens antaganden skiljer sig mellan 2007 och 2008. De kompletteras av ytterligare två tabeller med motsvarande uppgifter för 2007.

Tabell 6 - Överblick undersökningsurval 2007

<i>Bransch 2007</i>	Summa Goodwill (MKr)	Totala Tillgångar (MKr)	Goodwill av totala Tillgångar (%)	Summa nedskrivna Goodwill (MKr)	Nedskrivna Goodwill av summa Goodwill (%)
Material (<i>n=4</i>)	60 649	421 397	14,39%	-702	1,14%
Industri (<i>n=15</i>)	104 928	913 575	11,5%	-448	0,43%
Sällanköp (<i>n=5</i>)	10 036	157 500	6,37%	-	-
Dagligvaror (<i>n=3</i>)	4 032	27 964	14,42%	-	-
Hälsovård (<i>n=4</i>)	85 939	367 158	23,41%	-	-
Finans (<i>n=7</i>)	77 292	9 610 684	0,80%	-3	0,00%
IT (<i>n=2</i>)	26 764	257 269	10,40%	-379	1,40%
Telekom (<i>n=3</i>)	84 964	293 896	28,91%	-1 315	1,52%
TOTALT (<i>N=43</i>)	454 603	12 049 443	3,77%	-2 847	0,62%

För år 2007 utgör den totala summan goodwill 3,77 procent av de totala tillgångarna för företagen. Jämfört med 2008 skrevs en lägre summa goodwill ned, vilket motsvarar ungefär halva beloppet. Telekom är den bransch som har den största andelen goodwill av totala tillgångar och Finans har den lägsta andelen. Under 2007 var det även Telekom som gjorde den största nedskrivningen procentuellt sett, följt av IT-branschen. Tre branscher genomförde ingen nedskrivning, dock inte samma branscher som under 2008. Skillnaden är branscherna Sällanköp och IT, där IT gör nedskrivning 2007 och Sällanköp skriver ned 2008.

Då goodwillnedskrivningarna ökar från 2007 till 2008 tyder det på att förändringar i den ekonomiska verkligheten har skett. Hayn och Hughes (2006) menar att det är en viss tidsfördröjning för reaktioner på ekonomiska händelser, vilket ökar sannolikheten att större nedskrivningar kommer att skönjas längre fram i tiden för fallföretagen. Så som Hayn och Hughes tror, är det möjligt att företagsledningarna för de företag som ingår i studiens analys, väljer att avvakta med att reagera på de nya förutsättningarna.

Tabell 7 - Branschgenomsnitt 2007

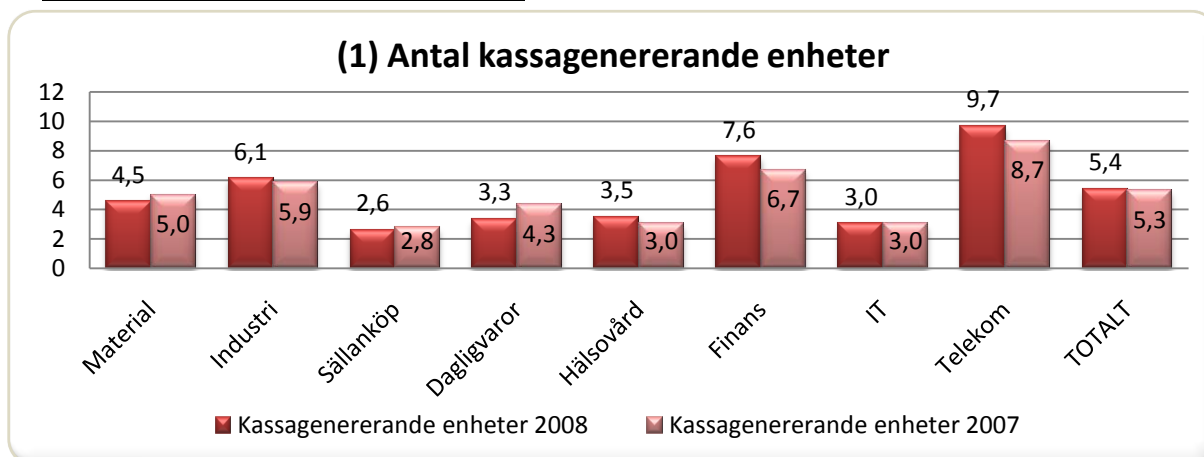
Bransch 2007	Kassagenererande enheter	Viktiga antaganden	Tidshorizonten	Tillväxttakten	Diskonteringsfaktorn
Material (n=4)	5,0	2,5	2,7	1,8%	9,5%
Industri (n=15)	5,9	3,1	2,0	2,8%	10,2%
Sällanköp (n=5)	2,8	1,8	1,0	2,5%	11,1%
Dagligvaror (n=3)	4,3	1,3	2,0	1,5%	16,9%
Hälsovård (n=4)	3,0	2,3	2,5	4,0%	10,2%
Finans (n=7)	6,7	1,3	1,8	3,4%	9,6%
IT (n=2)	3,0	1,5	1,5	4,3%	13,8%
Telekom (n=3)	8,7	3,3	1,7	2,0%	12,6%
Totalt (N=43)	5,3	2,3	1,9	2,7%	10,8%

Ovanstående tabell ligger till grund när författarna jämför testvariablerna mellan åren 2007 och 2008. De resultat som visas i tabellen kommer diskuteras mer ingående för varje enskild parameter.

5.2.1 (1) Antal kassagenererande enheter

För att studera hur företagens variabler, som nyttjandevärdet baseras på, förändras mellan åren 2007 och 2008 väljer författarna att inledningsvis presentera hur företagen fördelar sin goodwill över antal kassagenererande enheter. Kassagenererande enheter är det första ett företag måste definiera innan de kan precisera de variabler som fastställer nyttjandevärdet. Så som definieras i studiens referensram ska företagen, enligt IAS 36, vid ett förvärv fördela den uppkomna goodwillen på de kassagenererande enheter som förväntas dra ekonomiska fördelar från förvärvet.

Diagram 1 – (1) Antal kassagenererande enheter

Företagen i den bransch som definierar flest antal kassagenererande enheter under båda åren är Telekom. Minst enheter har företagen i branschen Sällanköp definierat, följt av Hälsovård och IT. Genomsnittet för samtliga företag i undersökningen år 2008 är som framgår ovan 5,4 kassagenererande enheter och för 2007 ungefär detsamma 5,3 enheter.

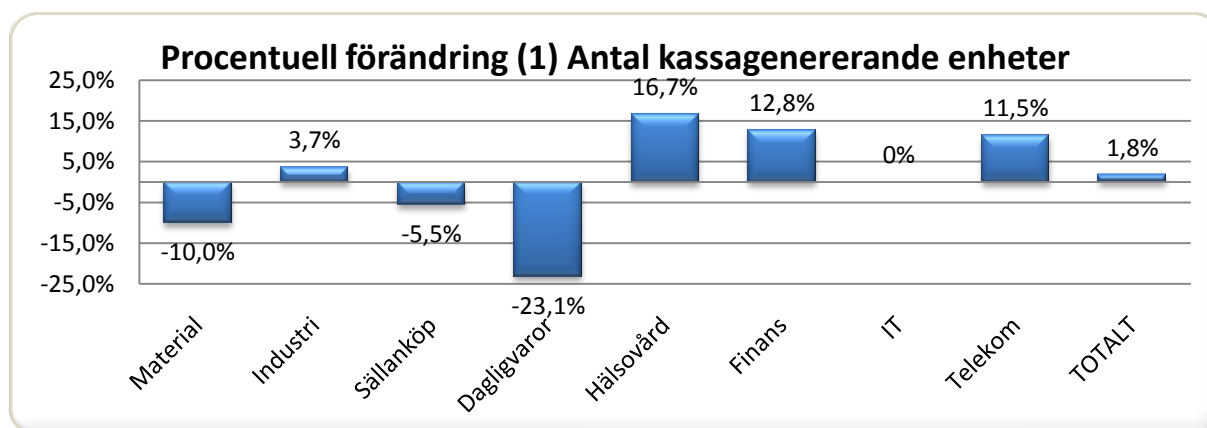
Antalet kassagenererande enheter som företaget väljer att fördela sin goodwill på avgör hur precis de väljer att associera goodwillen med rätt enhet. Generellt sett kan företagen antas göra en mer aktuell fördelning då fler kassagenererande enheter definieras. Likt Carlin och Finch (2007) anser i sin

artikel, antas det att ju färre enheter ett företag specificerar desto troligare är det att företagen kan undvika en goodwillnedskrivning.

Samtliga företag som ingår i studien har redovisat att goodwill fördelas på åtminstone en kassagenererande enhet. Det innebär att företagen följer standarderna, vilket därmed inte fullständigt stämmer överens med en studie kring kassagenererande enheter utförd av Carlin och Finch (2007). I den konstaterar författarna att vissa företag, trots att de redovisar goodwill, inte ger någon upplysning om allokeringen till kassagenererande enheter (Carlin och Finch 2007). I den här studien har alltså samtliga företag uppfattat standardens krav och gör så långt antaganden därefter.

Eftersom kassagenererande enheter är det första ett företag måste definiera för fördelning av goodwillposten och det kan påverka hur troligt det är att en nedskrivning kan undvikas, är det av intresse att se hur företagen väljer att förändra antalet enheter från år till år, något som visas i nedanstående diagram.

Diagram 2 - Procentuell förändring (1) Antal kassagenererande enheter

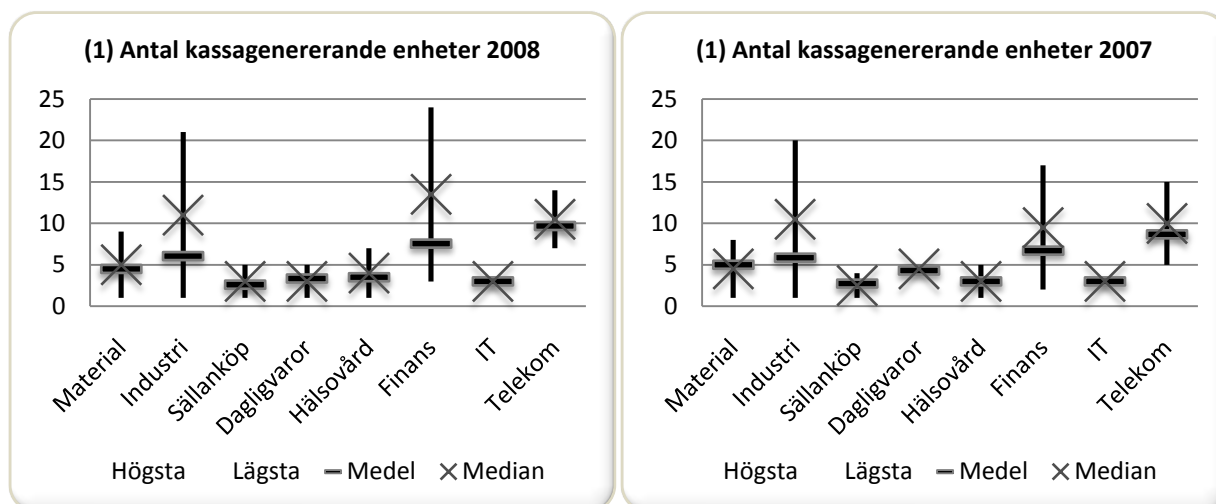
Ur diagrammet kan det utläsas att branscherna Hälsovård, Finans, Telekom och Industri har ökat antalet enheter till vilka goodwill har allokerats från år 2007 till 2008. Det kan bero på att företagen inom kategorierna har gjort nyförvärv mellan åren som medför att fler kassagenererande enheter måste definieras. Anledningen till att fler enheter definieras är för att förvärvet medför framtida ekonomiska fördelar som även de nytillkomna kassagenererande enheterna förväntas dra nytta av.

Branscherna Dagligvaror, Material och Sällanköp identifierar färre kassagenererande enheter 2008 än 2007. Material och Sällanköp har gjort nedskrivningar 2008 vilket kan ha medfört att den goodwill som var fördelad på de borttagna enheterna inte längre finns kvar och därmed behöver företagen inte uppge enheterna i årsredovisningen. Ytterligare en anledning, som är tillämplig för samtliga branscher med färre enheter år 2008, kan vara att företagen genomgått omstruktureringar som lett till färre enheter.

Den procentuella förändringen för Dagligvaror är till synes väldigt stor. Det kan dock utläsas ur föregående diagram att skillnaden i genomsnitt i branschen endast utgörs av en enda kassagenererande enhet. Även Telekombranschens förändring utgörs av en kassagenererande enhet, men då branschen i genomsnitt använder sig av fler enheter än Dagligvaror blir förändringen inte lika stor procentuellt sett. IT är den enda bransch som inte alls har förändrat antalet kassagenererande enheter till vilken goodwill fördelas mellan åren.

För att ge läsaren en ökad förståelse för skillnaderna inom branscherna presenteras nedan två diagram som visar fördelningen mellan de företag som identifierat flest respektive minst kassagenererande enheter inom branschen. Genom att branschmedelvärdet och branschmedianen finns utmärkta i diagrammen tydliggörs också de fall där ett eller ett fåtal företag skiljer sig stort från övriga och på så vis påverkar medelvärdet.

Diagram 3 - Spridningsschema (1) Antal kassagenererande enheter 2008 och 2007

Under 2008 visar branscherna Finans och Industri störst spridning i antalet kassagenererande enheter som definieras. Vad gäller 2007 är det samma branscher som utmärker sig, men spridningen är marginellt lägre. Det är dock viktigt att ha i åtanke att medelvärdet är lägre än medianen för omnämnda branscher, det vill säga, ett fåtal av de företag som omfattas av branschen redovisar ovanligt få enheter i jämförelse med övriga.

Som tidigare nämnts är spridningen störst, samt medianen högst för Finansbranschen under 2008. Största spridningen och högsta medianen 2007 uppvisas av Industrisektorn. Att spridningen är väsentligt högre för Industri- samt Finanssektorn beror troligtvis på att branscherna är de som omfattar flest företag i undersökningen. En annan anledning till varför spridningen är stor är att segmentrapportering kan genomföras på olika vis när företagen rapporterar. Spridningen ökar därmed till följd av att många företag ingår i de två branschkategorierna. Några av företagen i de två branscherna identifierar betydligt fler kassagenererande enheter än de övriga och det kan bero på att de har kommit längre i användandet av segmentrapportering och på så vis rapporterar för fler enheter.

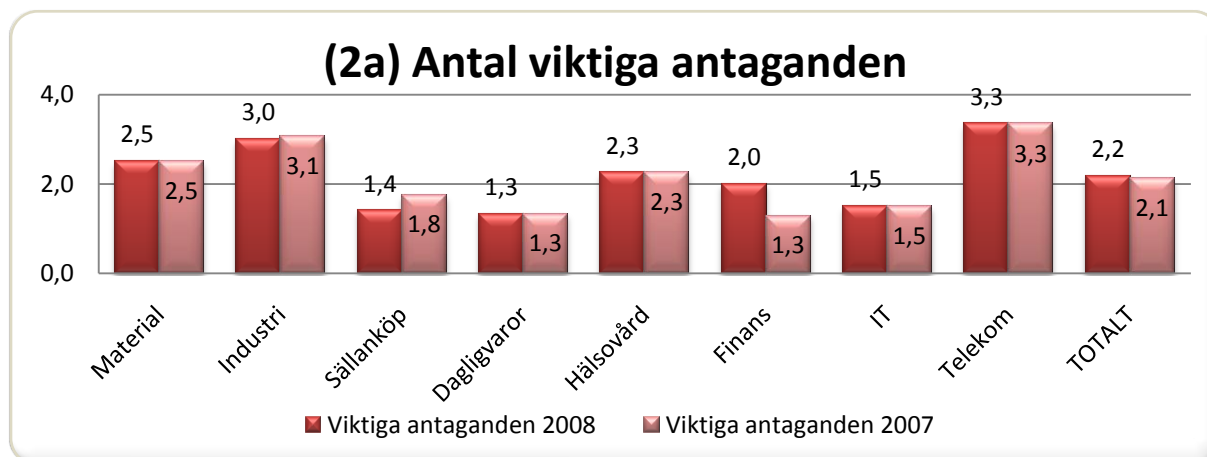
5.2.2 (2) Metod och beskrivning av viktiga antaganden

De två första punkterna i IAS 36 p 134 d anger att företag måste upplysa om beräkningen av nyttjandevärdet, vad gäller hur många viktiga antaganden som ligger till grund för fastställandet, samt vilken metod som används för att beräkna värdet. Metoden ska således ange hur företaget valt att fastställa de värden som innefattas i varje viktigt antagande.

(2a) Antal viktiga antaganden

Viktiga antaganden som görs av företagen är antaganden utöver de som omfattas av övriga testvariabler i studien. Följande diagram presenterar det antal viktiga antaganden som görs under 2007 och 2008.

Diagram 4 - (2a) Antal viktiga antaganden

Under båda åren anger Telekombranschen flest och Dagligvaror minst antal viktiga antaganden. Under 2007 sammanfaller Finansbranschens genomsnitt av antalet angivna antaganden med antalet antaganden gjorda av Dagligvaror.

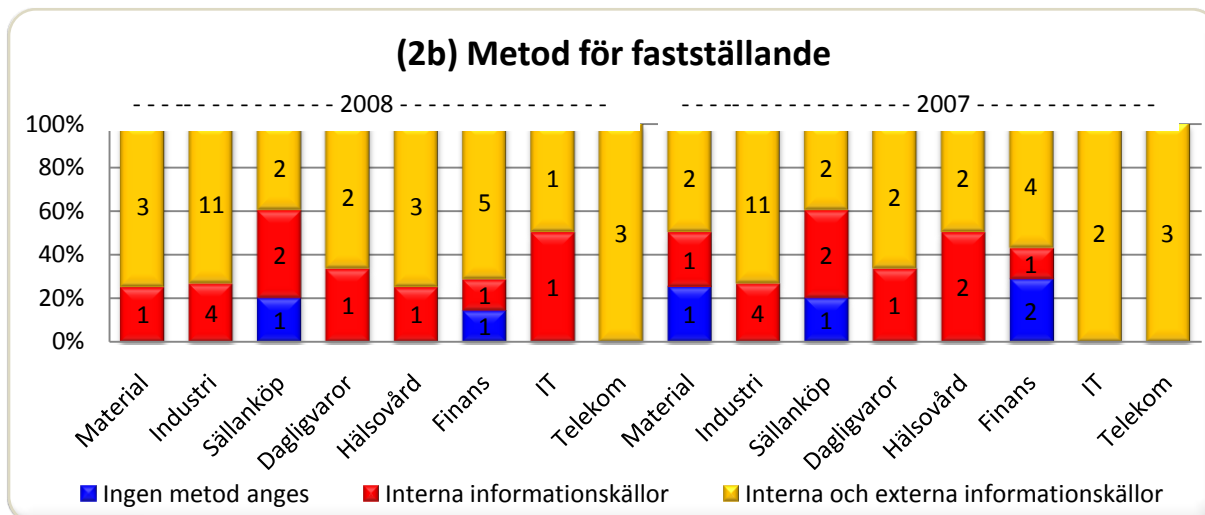
Störst ökning mellan åren uppvisar Finanssektorn. Det visar på att företagen i branschen har blivit mer noggranna vad gäller redovisningen av de antaganden som gjorts vid nedskrivningsprövningen. Det kan relateras till att de har gjort stora nedskrivningar under 2008, som visas i *tabell 4 – Överblick undersökningsurval 2008* ovan.

Som beskrivet i studiens referensram och kodningsavsnitt är samtliga företag tvingade att uppge alla de viktiga antaganden som ligger till grund för fastställandet av nyttjandevärdet. Vid insamlingen av data till studien har författarna uppmärksammat att inte alla företag anger vilka viktiga antaganden som har gjorts. Datan var bristfällig och likt Hayn och Hughes (2006) uppfattade författarna att upplysningarna var av sämre kvalitet. Utelämnandet av informationen kan påverka utfallet av studien genom att företagen vilseleder läsaren av årsredovisningarna, då viktiga antaganden faktiskt kan ha gjorts trots att de inte anges. På så sätt äventyras den transparens som redovisningsregelverket syftar att uppnå, något som även påvisas av den australiensiska studien av Carlin och Finsch (2008).

(2b) Metod för fastställande

I diagrammet nedan visas vilken metod som används vid företagens bestämmande av viktiga antaganden. Variabeln är av betydelse för användarna av de finansiella rapporterna därför att den visar på tillförlitligheten i de viktiga antaganden som görs av företagsledningen. Enligt IAS 36 p 134 d ska metoden återspegla företagsledningens bästa uppskattningar av den ekonomiska tillvaron som råder för goodwillposten och uppskattningarna kan göras i enlighet med externa såväl som interna informationskällor.

Diagram 5 - (2b) Metod för fastställande

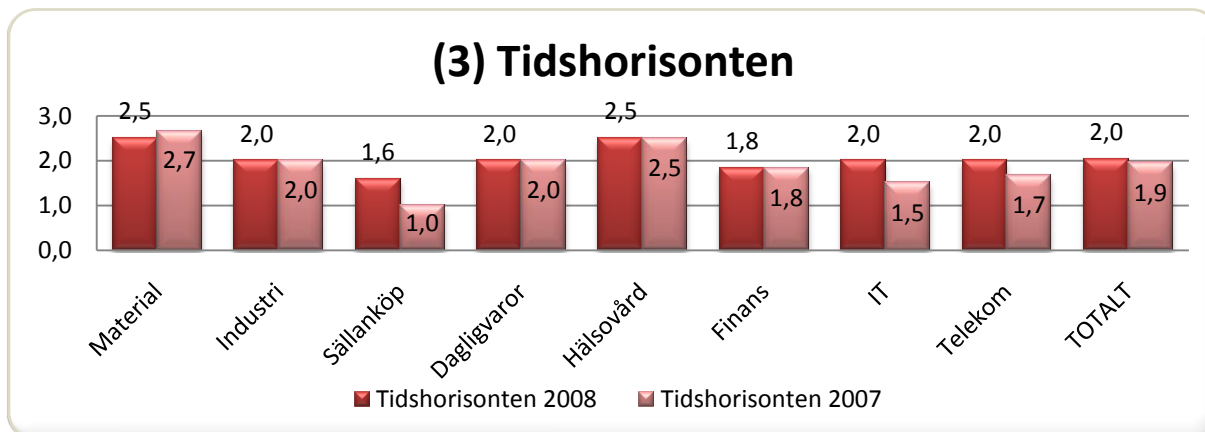
För samtliga företag som ingår i studien är det vanligast att de viktiga antagandena fastställs i enlighet med både interna och externa informationskällor. Inte något företag använder sig av enbart externa källor, vilket faller sig naturligt med tanke på att flera variabler ska grundas i det enskilda företags budget/prognoser för de kassagenererande enheterna. Däremot har vissa företag angett att de använder sig av enbart interna källor och ytterligare vissa företag har helt utelämnat informationen.

Då variablerna viktiga antaganden och metod för fastställande behandlar samma upplysningsområde ser författarna en möjlig relation dem emellan. De undersöks tillsammans av anledningen att de viktiga antaganden som gjorts, påverkas av den metod som används för att fastställa dem. Som kan utläsas av de ovanstående diagrammen har branscherna Sällanköp och IT en lägre andel företag som kompletterar de interna informationskällorna genom att ta hjälp av externa informationskällor än övriga branscher, samtidigt som de också identifierar ett lägre antal viktiga antaganden.

5.2.3 (3) Tidshorisonten

Den tredje variabel som studien undersöker är tidshorisonten. Företagen ska i de fall då en tidsperiod längre än fem år används motivera varför. Så som beskrivs i studiens kodningskapitel har författarna kodat de angivna tidsperioderna beroende på om de är kortare, lika med, eller längre än fem år.

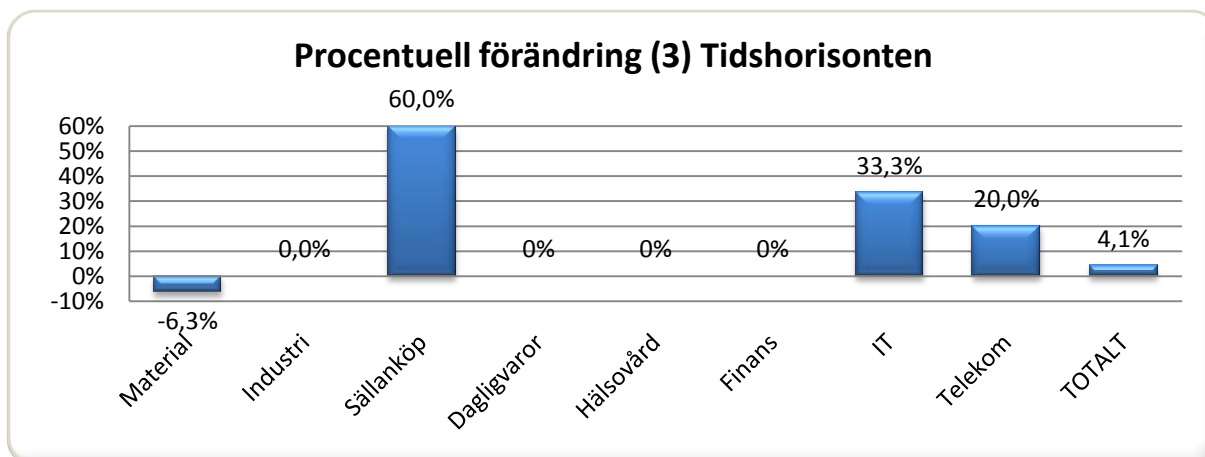
Diagram 6 - (3) Tidshorisonten

Material och Hälsovård är de branscher där företagen använder sig av tidsperioder som är längre än fem år, det vill säga högre än 2,0 för båda åren i diagrammet. Fyra av branscherna använder sig av samma genomsnittliga tidshorisont under båda åren, tre har ökat från 2007 och en har förkortat tidshorisonten.

I de fall som en kortare tidshorisont än fem år används ger det inga implikationer på antaganden gjorda i redovisningen, på så sätt att standarden inte kräver särskild motivering. Dock kan det ha betydelse när det kommer till det faktum att användandet av en kortare tidsperiod visar på att företagen är osäkra vad gäller den framtida utvecklingen. För kortare angivna tidsperioder är upplysningarna troligtvis mer överensstämmande med hur framtida utfall kommer att bli, eftersom budgetarna görs för en period som ligger närmre i tiden. Företagsledningen har bättre insyn i de kommande aktiviteterna och på så sätt kan användarna av redovisningen förlita sig på att upplysningarna stämmer bättre överens med det framtida utfallet när perioden är kortare. Eftersom det för tillfället sker stora svängningar i konjunkturen är det viktigt att användaren begrundar företagens angivna tidshorisont till följd av att framtiden nu upplevs som mycket osäker. Ringarna på vattnet från finanskrisen 2008 har ännu inte ebbat ut, och inget företag kan vara säkert på att deras egna prognoser är helt tillförlitliga oavsett hur långa eller korta de är.

Diagram 7 - Procentuell förändring (3) Tidshorisonten

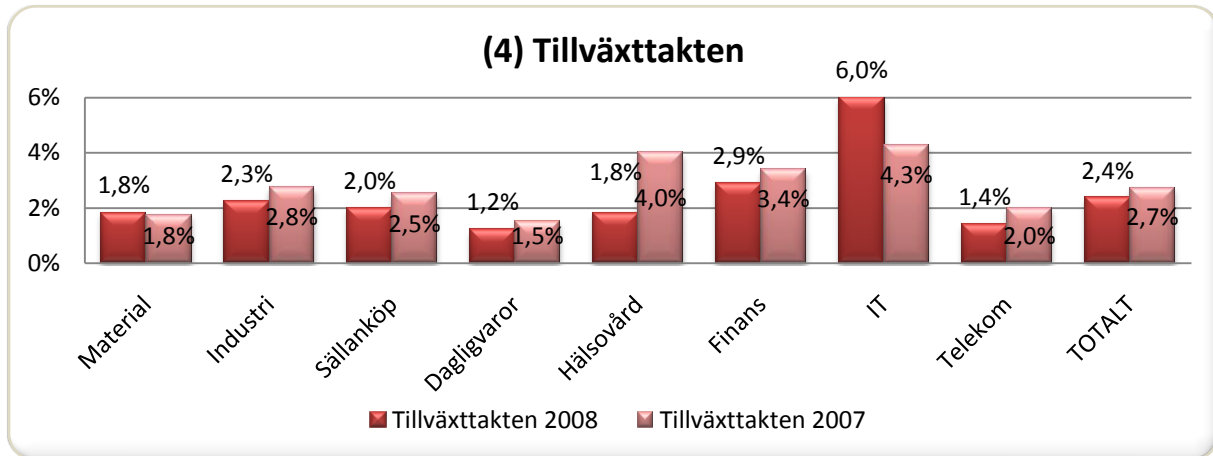
Branschen Sällanköp har ökat sin tidshorisont med 60 procent mellan åren 2007 och 2008. I praktiken innebär det att något eller några företag i branschen ökat sin tidshorisont från mindre än fem år till fem år eller mer, eftersom värdet i *diagram 6 – (3) Tidshorisonten* ökar från 1 till 1,6. IT- och Telekombranscherna har också ökat sina tidshorisonter mellan åren så att branschmedelvärdet för 2008 visar fem år, vilket tydliggörs i *diagram 7 – Procentuell förändring (3) Tidshorisonten*. Materialektorn är den enda bransch som har förändrat sina antaganden kring tidshorisonten genom att korta den, men förhåller sig fortfarande inom samma intervall, det vill säga har en tidshorisont som överstiger fem år.

Utfallen i samtliga diagram ovan tyder på att företagen har förlängt sina budget- eller prognosperioder snarare än att förkortat dem, trots att konjunkturen medför att framtiden är relativt osäker.

5.2.4 (4) Tillväxttakten

Tillväxttakten är en parameter som återspeglar företagets framtidstro. Resultatet från undersökningen av företagets antaganden kring tillväxttakten visas i följande diagram.

Diagram 8 - (4) Tillväxttakten

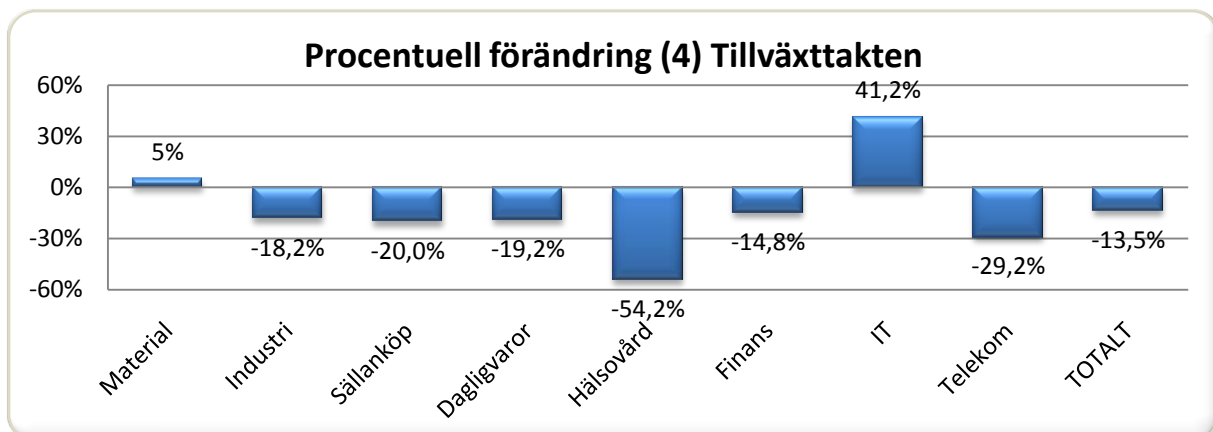

IT är den bransch som definierar den högsta tillväxttakten och Dagligvaror är den bransch som definierar den lägsta tillväxttakten under både 2008 och 2007. Då tillväxttakten enligt standard IAS 36 inte får överstiga den långsiktiga tillväxttakt som gäller för företagets produkter eller den bransch som företaget är verksamt i tyder det på att IT är en bransch med goda framtidsutsikter. De två företag som ingår i kategorin ökade till och med tillväxttakten under 2008, trots att konjunkturedgången redan då var på väg att bli ett faktum.

Vad gäller branschen Dagligvaror är det av vikt att vara medveten om att de företag som klassas under kategorin tillhör samma bransch, men har differentierade produkter. Därmed är det troligt att företagets förväntade tillväxttakt sätts utifrån olika perspektiv. Dock verkar samtliga företag förvänta sig en låg tillväxttakt.

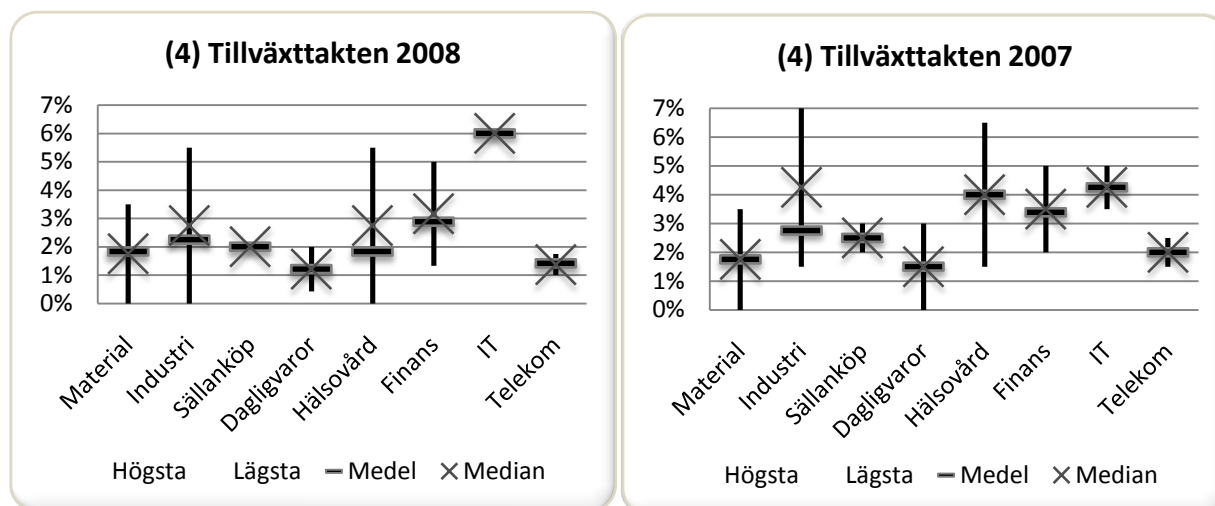
Flera företag uppger inte någon tillväxttakt alls och därmed brister deras upplysningar när det kommer till att uppfylla relevansbegreppet i IASBs Föreställningsram p 26. Relevansbegreppet säger att upplysningarna ska förmedla den rådande situationen. Det här är viktigt att vara medveten om men eftersom studien inte tittar på om upplysningskraven följs så utesluts företagen därmed från beräkningen. Det innebär att de inte har påverkat utfallet på något sätt. Även Carlin och Finch (2008) såg i sin studie att flertalet företag valde att inte ge någon upplysning trots att standarden kräver det. Av de företag som trots allt uppgav tillväxttakten var det många som angav en enda tillväxttakt trots att standarden uppmuntrar att fler tillväxttakter används i de fall då flertalet kassagenererande enheter definieras. (Carlin & Finch 2008) Det är något som även uppmärksammas i den här studien, men flertalet företag uppfyller kraven och anger mer än en tillväxttakt.

Diagram 9 - Procentuell förändring (4) Tillväxttakten

Samtliga branscher förutom IT sänker den förväntade tillväxttakten bortom budgetperioden mellan åren. Hälsovård mer än halverar sin tillväxttakt från 2007 till 2008. Övriga branscher uppvisar inte lika markanta, men ändå betydande skillnader. Då efterfrågan, vilken påverkar tillväxttakten förväntas sjunka, som en effekt av konjunkturen, leder det till att företagen måste tänka över tillväxttakten. I diagrammet ovan visas även en ökning i tillväxttakten för branschen Material, dock är förändringen så låg att det ej tas i beaktande.

Diagram 10 - Spridningsschema (4) Tillväxttakten 2008 och 2007

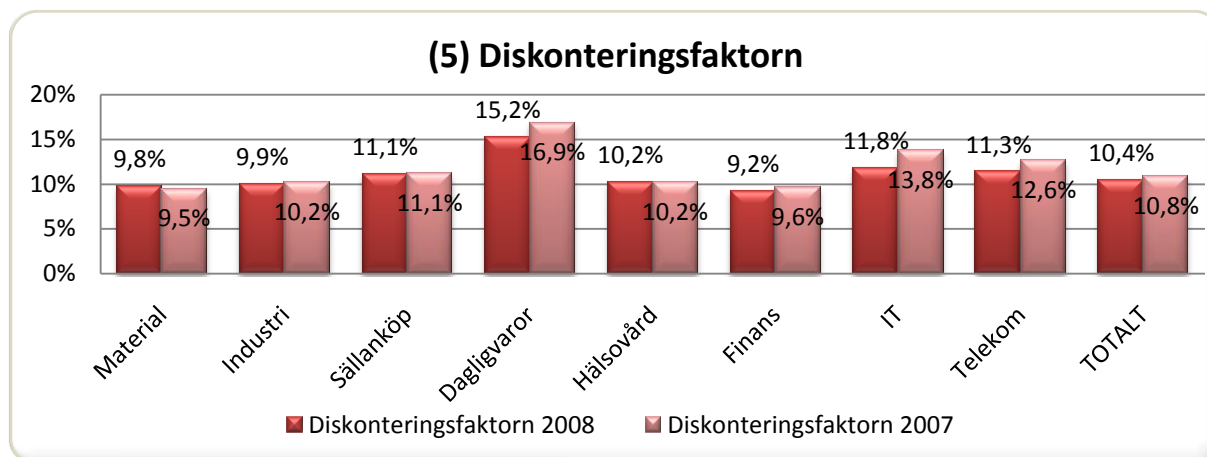
Hälsovård och Industri är de branscher som uppvisar störst spridning i tillämpad tillväxttakt. Samma branscher omfattar även företag med något avvikande låg tillväxttakt, som leder till att medelvärdet understiger medianen. Bortsett från ovan nämnda branscher, uppvisar branscherna överlag ett lågt spridningsfält. Därmed är det troligt att de här företagen följer standardens riktlinjer vad gäller att ej överstiga branschens långsiktiga tillväxttakt, eftersom spridningen är låg och genomsnittet sammanfaller med medianen.

5.2.5 (5) Diskonteringsfaktorn

Diskonteringsfaktorn är en viktig variabel för att bestämma företagets nyttjandevärde. Liksom Husmann och Schmidt (2008) samt Carlin och Finch (2008) nämner i sina studier är beräkningarna av diskonteringsräntan, samt delgivning av beräkningarna i rapporterna, en av de mest väsentliga parametrarna. Det sker till följd av att de återspeglar den marknadsmässiga bedömningen av pengars tidvärde. Variabeln bestämmer den risk som påverkar de kassagenererande enheterna och därav ska en diskonteringsränta bestämmas för varje enskild kassagenererande enhet, för att kunna beräkna dess aktuella risk.

Carlin och Finch (2008) konstaterar att det är fördelaktigt att identifiera flera diskonteringsfaktorer då mer än en kassagenererande enhet används. På så sätt återges mer precist den aktuella risken och redovisningsstandardens önskan om ökad transparens uppfylls. Studien konstaterar dock att det är vanligt att företag endast anger en diskonteringsfaktor. Även vid det empiriska insamlandet för den här studien konstaterades det att ett stort antal företag anger en enda diskonteringsränta som förväntas gälla för samtliga enheter. Däremot har författarna, i syfte att möjliggöra för jämförelser av antagandena, beräknat ett medelvärde i de fall då flera olika diskonteringsfaktorer har angetts.

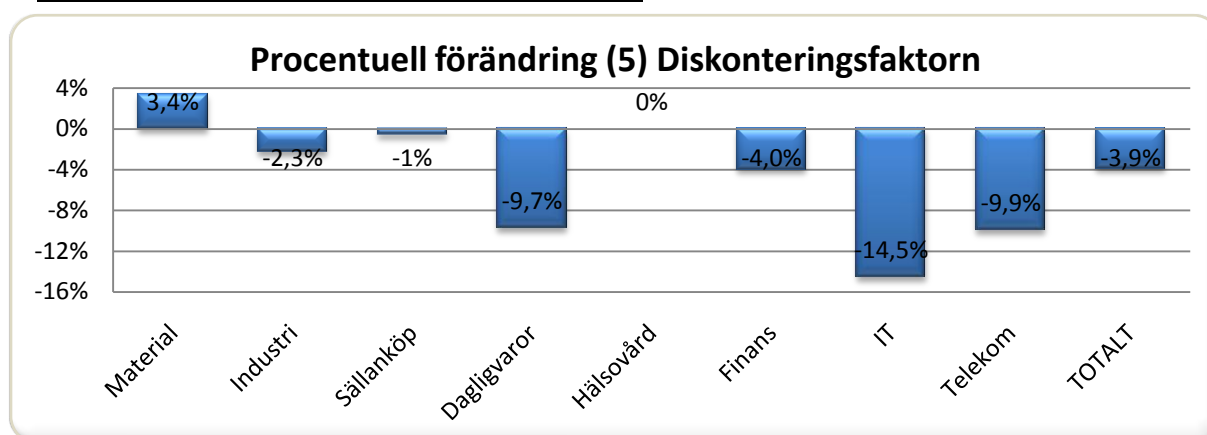
Diagram 11 - (5) Diskonteringsfaktorn

Diskonteringsfaktorerna som används i de olika företagen är likvärdiga, förutom i branschen Dagligvaror, en bransch som väljer att diskontera de framtida kassaflödena kraftigare än övriga branscher. Det innebär att de uppskattar en större risk och därmed antar ett lägre framtida pengavärde genom att använda högre diskonteringsränta, de har därmed en mer pessimistisk syn på framtiden. En högre diskonteringsränta innebär nämligen att nuvärdet av de framtida kassaflödena blir lägre och tvärtom. Det är Finanssektorn som anger den lägsta diskonteringsfaktorn för 2008 och branschen Material som anger den lägsta diskonteringsfaktorn för 2007, men även branscherna Industri och Sällanköp befinner sig i ett närliggande intervall.

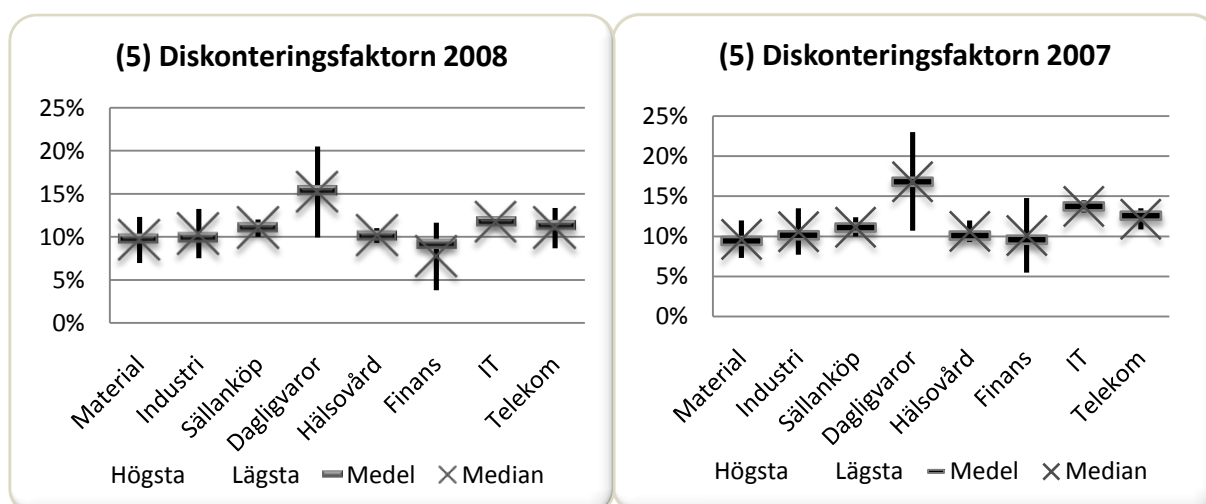
Trots att variabeln anses vara viktig vid bestämmandet av nyttjandevärdet visar Lindebergs Grant Thornton i sin studie från 2005 att många företag upplever att det är svårt att fastställa en korrekt diskonteringsränta. När studien utfördes 2005 angav flertalet företag endast en diskonteringsränta, vilket vid en jämförelse med den här studien till viss del har ökat så att fler företag anger mer än en diskonteringsränta. Författarna av denna uppsats tror dock att svårighetsgraden i fastställandet fortfarande är en av anledningarna till varför inte samtliga företag anger flera räntor i sina antaganden.

Diagram 12 - Procentuell förändring (5) Diskonteringsfaktorn

Förutom för branscherna Material och Hälsovård har samtliga branscher sänkt diskonteringsfaktorn mellan åren som analyseras i studien. IT-branschen har sänkt räntan mest, medan Material är den enda bransch vars genomsnittliga diskonteringsfaktor har ökat. Material är samtidigt den bransch som gör störst nedskrivningar. Det innebär att branschen är mest restriktiv och en högre ränta tyder på skepsis inför framtiden. Det är ytterligare ett tecken på att en hög diskonteringsränta medför större sannolikhet för nedskrivning.

Diagram 13 - Spridningsschema (5) Diskonteringsfaktorn 2008 och 2007

Spridningen av diskonteringsfaktorns värde fördelar sig ganska lika mellan åren, dessutom sammanfaller både medianen och medelvärdet med varandra under 2007 och 2008. Överlag har företagen i samtliga branscher gjort antaganden som procentuellt förändras lika mellan åren.

5.2.6 Signifikanstest

Studiens syfte, att undersöka om företagens antaganden skiljer sig, uppfylls genom att se om markanta förändringar skett under undersökningsåren. För att se vilka antaganden som är av större betydelse har även ett signifikanstest genomförts. Resultatet från Mann-Whitney testet, vilket visas i *Bilaga 3 – Mann-Whitney testet*, där parametrarna kassagenererande enheter, tidshorisont, tillväxttakt samt diskonteringsränta undersökts och satts i relation till undersökningsåren, visar att det inte finns något signifikant utslag på någon variabel. Alla variabler, förutom tidshorisontens median, visar dock genom testet att företagen har varit mer restriktiva i sina antaganden år 2008.

Även om det enligt ovanstående parameteranalys visar sig att antalet kassagenererande enheter i genomsnitt ökar mellan åren 2007 och 2008 visar det statistiska testet att medianen sänks. Ingen signifikant skillnad ses dock i testet, utan utslaget visar på motsatsen eftersom variabeln är den som har lägst sannolikhet att skillnad finns. Vid antagande om tillväxttakt antar företagen en högre tillväxttakt 2007 än 2008, men ingen tydlig signifikant skillnad kan ses trots att variabeln är den vars sannolikhet är högst i testet. De antaganden som görs angående tidshorisonten visar att dess medianvärde förlängs något för företagen och vad gäller diskonteringsräntan sänks den till år 2008.

5.3 Hur skiljer sig företagens antaganden beroende på om nedskrivningsprövningen lett till nedskrivning eller ej?

Studiens andra angreppssätt är att dela in företagen i kategorier beroende på om de gjort nedskrivningar eller ej under åren 2007 och 2008. Inledningsvis presenteras en överblick av fallföretagens tillgångar, goodwill och nedskrivning av densamma för 2008 samt 2007, indelat i fyra kategorier; Ingen nedskrivning, Nedskrivning 2007, Nedskrivning 2008 och Nedskrivning båda åren.

Tabell 8 - Överblick av undersökningsurval 2008

<i>Nedskrivningsfördelning 2008</i>	Summa Goodwill (MKr)	Totala Tillgångar (MKr)	Goodwill av totala Tillgångar (%)	Summa nedskrivnen Goodwill (MKr)	Nedskrivnen Goodwill av summa Goodwill (%)
Ingen nedskrivning (<i>n=27</i>)	382 278	4 620 418	8,27%	-	-
Nedskrivning 2007 (<i>n=3</i>)	22 803	132 915	17,16%	-	-
Nedskrivning 2008 (<i>n=9</i>)	66 798	9 482 342	0,70%	-1698	2,48%
Nedskrivning båda åren (<i>n=4</i>)	33 136	259 989	12,75%	-3691	10,02%
TOTALT (<i>N=43</i>)	505 015	14 495 665	3,48%	-5389	1,06%

Tabell 9 - Överblick av undersökningsurval 2007

<i>Nedskrivningsfördelning 2007</i>	Summa Goodwill (MKr)	Totala Tillgångar (MKr)	Goodwill av totala Tillgångar (%)	Summa nedskrivnen Goodwill (MKr)	Nedskrivnen Goodwill av summa Goodwill (%)
Ingen nedskrivning (<i>n=27</i>)	332 053	4 166 227	8,05%	-	-
Nedskrivning 2007 (<i>n=3</i>)	22 316	130 278	17,13%	-737	3,20%
Nedskrivning 2008 (<i>n=9</i>)	60 644	7 464 520	0,81%	-	-
Nedskrivning båda åren (<i>n=4</i>)	39 591	288 418	13,73%	-2110	5,06%
TOTALT (<i>N=43</i>)	454 603	12 049 443	3,77%	-2847	0,62%

När goodwill jämförs i relation till de totala tillgångarna mellan de olika kategorierna framgår det att stora skillnader finns. Under båda åren är goodwill i relation till de totala tillgångarna betydligt högre för de företag som ingår i den kategori som utförde nedskrivningar 2007 än för de övriga kategorierna. Näst högsta procenttal uppvisar de företag som genomför nedskrivningar båda åren, följt av de som inte utförde någon nedskrivning. Lägst andel visar de företag som gör nedskrivning under 2008 där goodwillen utgör mindre än 1 procent av tillgångarna.

Påfallande är att de företag som genomför nedskrivningar båda åren procentuellt ökar sin nedskrivning i relation till summa goodwill 2008 jämfört med 2007. År 2008 utgör nedskrivningen 10 procent av goodwillen jämfört med 5 procent 2007. Det beror på att summan av nedskrivningen 2008 är större än den 2007, samtidigt som den totala redovisade goodwillen är lägre än föregående år.

Utifrån tabellerna är det svårt att avgöra vad som leder till nedskrivning. Med tanke på att andelen goodwill av totala tillgångar skiljer sig stort mellan kategorierna oavsett om de skriver ned eller ej, så ger det inte studien någon indikation på att storleken på goodwill är avgörande för nedskrivning.

För att ge läsaren en överblick av de parametrar som nedan analyseras ingående presenteras först tabeller över kategorigenomsnitten för 2007 och 2008.

Tabell 10 - Kategorigenomsnitt 2008

2008	Kassa-genererande enheter	Viktiga antaganden	Tids horisonten	Tillväxttakten	Diskonterings faktorn
Ingen nedskrivning (n=27)	4,4	2,3	2,1	2,2%	10,5%
Nedskrivning 2007 (n=3)	5,0	3,0	1,7	3,3%	10,5%
Nedskrivning 2008 (n=9)	7,8	2,6	1,7	2,4%	10,2%
Nedskrivning båda åren (n=4)	8,0	2,3	2,3	0,8%	9,6%
Totalt genomsnitt (N=43)	5,4	2,4	2,0	2,4%	10,4%

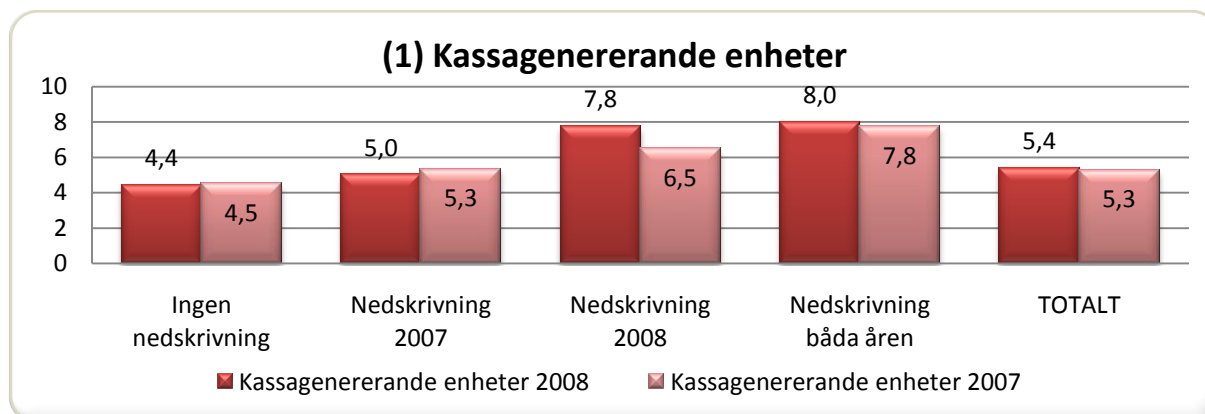
Tabell 11 - Kategorigenomsnitt 2007

2007	Kassa-genererande enheter	Viktiga antaganden	Tids horisonten	Tillväxttakten	Diskonterings faktorn
Ingen nedskrivning (n=27)	4,5	2,3	2,1	2,9%	10,9%
Nedskrivning 2007 (n=3)	5,3	3,0	1,3	3,0%	10,9%
Nedskrivning 2008 (n=9)	6,5	2,0	1,7	3,0%	10,9%
Nedskrivning båda åren (n=4)	7,8	2,5	2,0	1,3%	9,9%
Totalt genomsnitt (N=43)	5,3	2,3	1,9	2,7%	10,8%

Det totala genomsnittet av antal kassagenererande enheter, viktiga antaganden och tidshorisonten har ökat från 2007 till 2008. Vad gäller tillväxttakten och diskonteringsfaktorn har de istället minskat. Relationen mellan kategorierna omnämns ej här, utan en mer detaljerad presentation och analys följer nedan.

5.3.1 (1) Antalet kassagenererande enheter

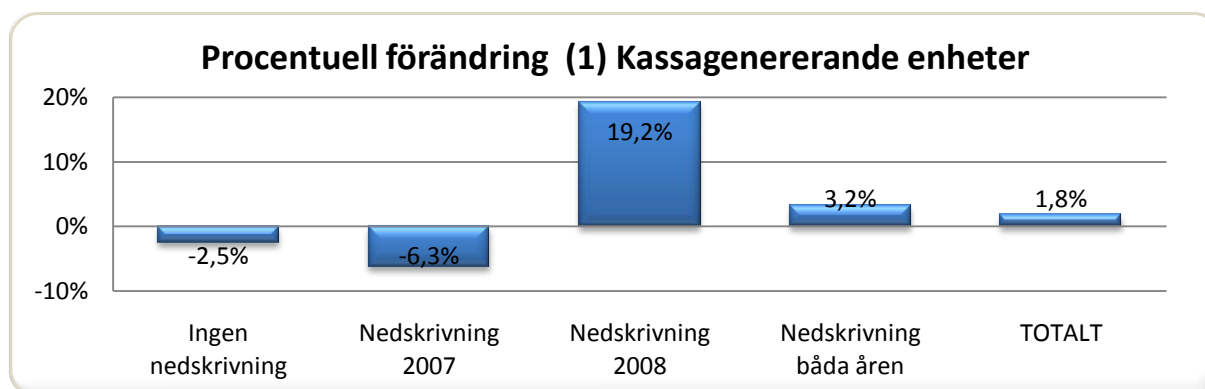
Stapeldiagrammet som följer visar hur många kassagenererande enheter företagen väljer att identifiera, beroende på om nedskrivning sker eller ej. Företagen jämförs mellan de två åren genom att antal kassagenererande enheter från det ena året ställs emot samma kategoris enheter från det andra året.

Diagram 14 - (1) Kassagenererande enheter

De företag som inte genomför någon nedskrivning under något av åren är också de företag som i genomsnitt anger det lägsta antalet kassagenererande enheter, både vad gäller år 2007 och 2008. Företagen som har identifierat flest antal enheter är de som genomför nedskrivningar under båda åren. Näst högsta antalet kassagenererande enheter uppvisas av de företag som gör nedskrivningar 2008, näst lägsta uppvisas av dem som skriver ned 2007.

Som framgår av tabellen ovan och liksom tidigare studier har visat (Carlin och Finch 2008) leder ofta färre definierade kassagenererande enheter till färre gjorda nedskrivningar. Genom att den totala goodwillen fördelas på färre antal enheter är det lättare att undvika en nedskrivning därför att nedskrivningsprövningen görs på en högre nivå inom företaget. Därmed innebär det att även andra variabler påverkar nedskrivningsbehovet. De företag som gör nedskrivningar 2008 samt de företag som skriver ned sin goodwillpost under båda åren har i genomsnitt fler identifierade kassagenererande enheter än det totala genomsnittet. De andra två kategorierna ligger på samma nivå eller som mest en enhet lägre än totalgenomsnittet.

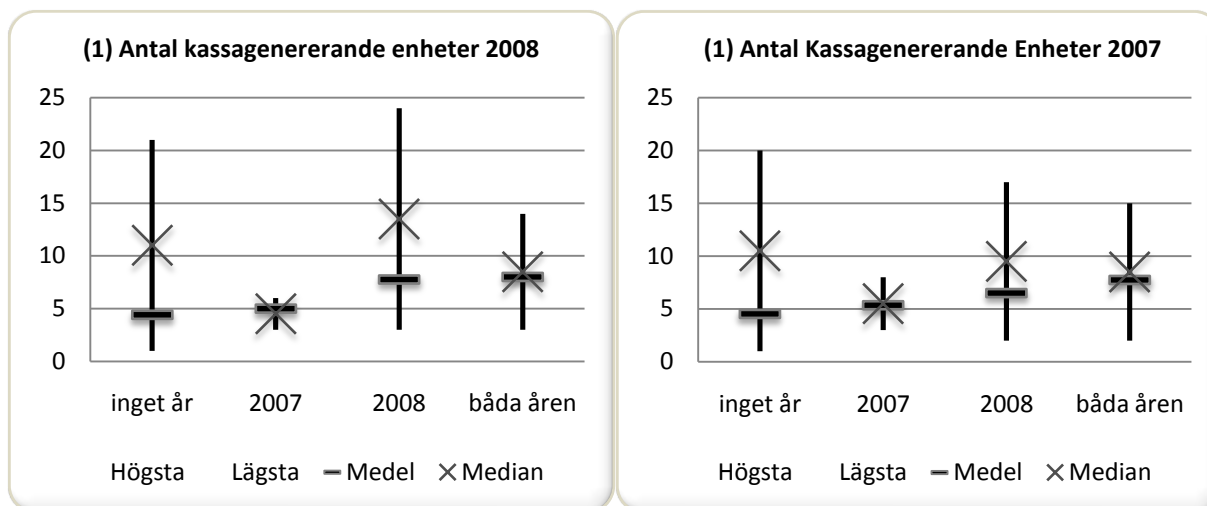
Föregående stycke förklarar varför fler kassagenererande enheter identifieras av de företag som gör nedskrivningar båda åren än de som inte gör någon nedskrivning. Att företagen identifierar fler enheter då nedskrivning görs 2008 än när nedskrivning görs 2007 kan bero på att företagen anammat redovisningsstandarden bättre och på så sätt definierar fler enheter. En annan anledning till varför fler kassagenererande enheter identifieras kan vara att nyförvärv sker under året och det leder till att fler enheter förväntas dra nytta av de framtida ekonomiska fördelarna.

Diagram 15 - Procentuell förändring (1) Kassagenererande enheter

Tabellen för den procentuella förändringen visar att antalet kassagenererande enheter enbart förändras marginellt mellan åren för kategorierna, förutom för den som gör nedskrivningar under 2008. Att förändringen är mer markant för den kategorin beror på att spridningen är större, något

som analyseras nedan. En iakttagelse som görs är att antalet enheter procentuellt minskar mellan åren för företag som gör nedskrivning 2007, något som troligtvis hänger samman med att nedskrivningen medför att goodwill fördelas på ett färre antal enheter så som konstaterades ovan. För kategorin som gör nedskrivning under 2008 ökar antalet kassagenererande enheter mellan åren. Det kan bero på att nyförvärv gjorts och stämmer även med den tidigare gjorda iakttagelsen, att nedskrivning troligare sker då goodwill fördelas på fler kassagenererande enheter.

Diagram 16 - Spridningsschema (1) Antal kassagenererande enheter 2008 och 2007

Som synes i diagrammen ovan är spridningen liten för företag som endast gör nedskrivning 2007, för övriga företag är spridningen stor. I kategorin med företag som gör nedskrivning 2007 finns enbart 3 företag, något som kan bidra till den låga spridningen. För kategorierna med företag som inte gör någon nedskrivning, respektive de som skriver ned goodwill 2008 finns det ett företag i varje kategori som drar upp genomsnittet väsentligt och därmed ökar spridningen. Anledningen till varför genomsnittet för företagen som gör nedskrivningar 2008 ökar, är alltså främst att det största antalet kassagenererande enheter som uppvisas av företagen ökat väsentligt med över fem enheter.

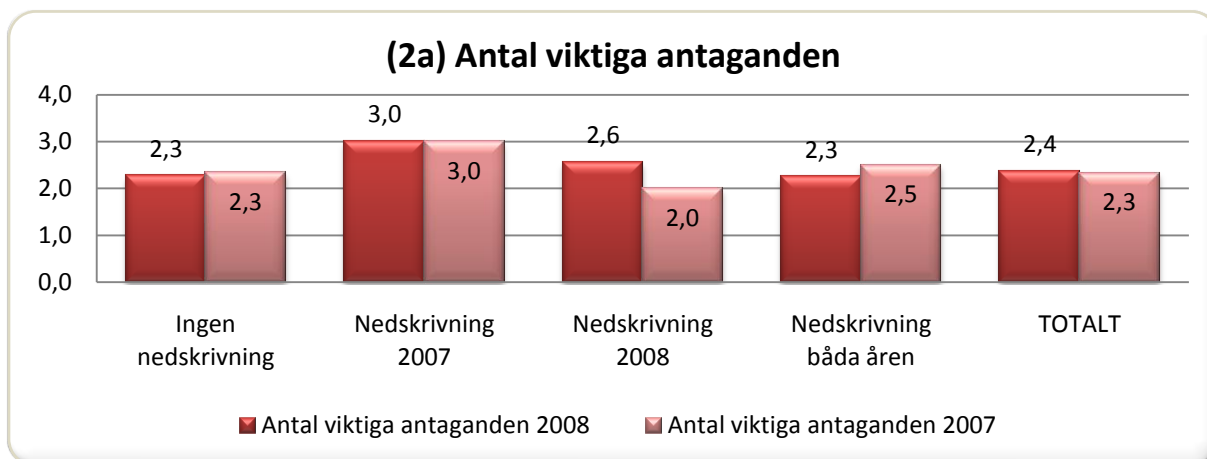
5.3.2 (2) Metod och beskrivning av viktiga antaganden

Till följd av att antal viktiga antaganden samt metoden för att fastställa dem inte är de mest väsentliga variablerna som påverkar nedskrivningen av goodwill kommer författarna att hålla analysen av dem kort. De innefattas ändå i bestämmandet av nyttjandevärdet och därmed återspeglas företagets upplysningar i tabeller eftersom ett utelämnande av dem kan vara missvisande.

(2a) Antal viktiga antaganden

Nedan följer ett diagram över antal viktiga antaganden som företagen angivit i sina årsredovisningar.

Diagram 17 - (2a) Antal viktiga antaganden

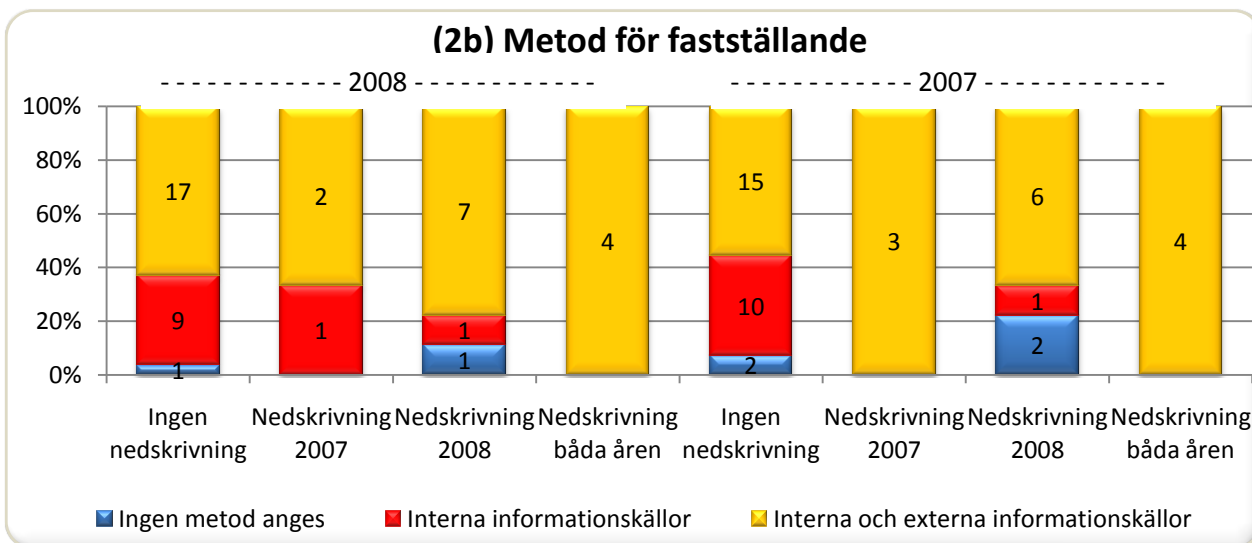

Samtliga företag håller en jämn genomsnittlig nivå i antalet viktiga antaganden som görs vid fastställandet av nyttjandevärdet. De företag som gör nedskrivning 2007 identifierar flest viktiga antaganden och resterande kategorier förhåller sig på samma nivå som det totala genomsnittet. Skillnaderna mellan åren är inte heller markanta. Till följd av likvärdigheten kan ett antagande göras att det antal viktiga antaganden som presenteras i företagens årsredovisningar inte är av väsentlig betydelse för huruvida företagen gör nedskrivningar eller ej.

(2b) Metod för fastställande

Den metod som används för att bestämma viktiga antaganden anges i diagrammet nedan. Siffran som står i fältet motsvarar antalet företag i kategorin som använder sig av metoden, medan den vertikala axeln visar den procentuella fördelningen.

Diagram 18 - (2b) Metod för fastställande

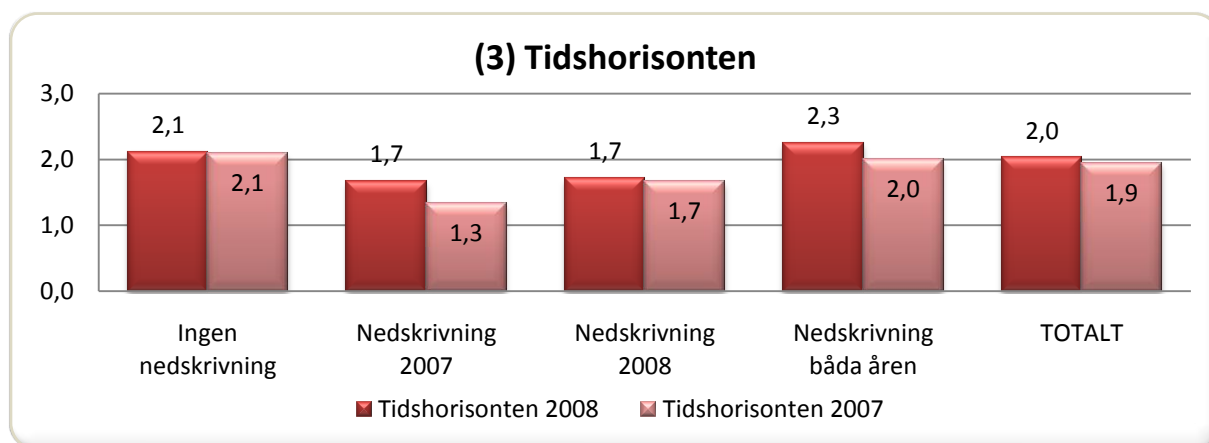
Vanligast förekommande är att företagen använder sig av interna och externa informationskällor vid fastställande av de viktiga antaganden som innefattas av nyttjandevärdet. För företag som gör

nedskrivningar båda åren har ingen förändring i metoden skett, för de övriga kategorierna har ändringar skett, men den procentuella fördelningen ter sig lika.

5.3.3 (3) Tidshorisonten

Tidshorisonten är den variabel som visar hur långt företagen prognostiserar sina budgetar/prognoser på vilka kassaflödena baseras (IAS 36 p 134 d). Fördelningen mellan kategorierna visas i nedanstående diagram.

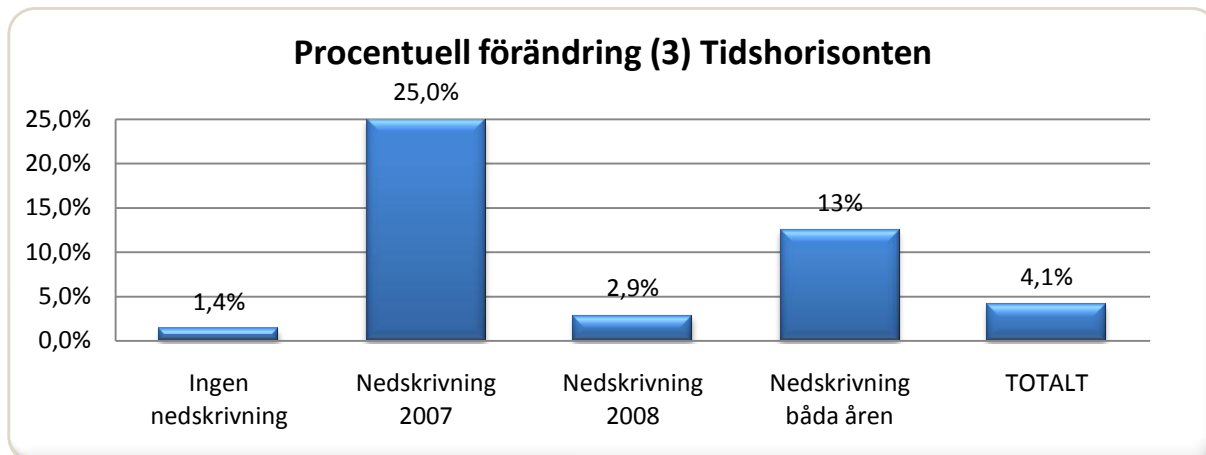
Diagram 19 - (3) Tidshorisonten

Längst tidshorisont använder sig de företag som inte gör nedskrivningar något år alternativt gör nedskrivning båda åren av. Kategorierna ligger något över det totala genomsnittet. Under 2008 anger de företag som gör nedskrivning ett av åren kortast tidshorisont och år 2007 anges kortast tidshorisont av de företag som skriver ned sin goodwill under samma år. Samma företag anger ett genomsnitt som är lägre än det totala.

Enligt tabellen använder sig företagen med andra ord av en tidshorisont som är runt fem år. Vissa av företagen, framförallt de som gör nedskrivningar under ett av åren, använder sig av ett kortare tidsperspektiv än övriga. Det kan tyda på att en kortare använd tidsperiod är en indikation på nedskrivningsbehov eftersom de är de grupper som har gjort nedskrivningar. Under 2008 använder sig de företag som gör nedskrivning 2007 av samma tidshorisont som de företag som gör nedskrivning 2008. Däremot använder de sig av en kortare tidshorisont under 2007 jämfört med de företag som inte gör nedskrivning enbart under det året. Det sistnämnda stärker också antagandet om att företagen använder en lägre tidshorisont när nedskrivning görs. Att företagen som enbart gör nedskrivning under 2007 har samma genomsnittliga tidshorisont som de företag som gör nedskrivning under 2008 och ändå inte genomför nedskrivning under samma år beror troligtvis på att nedskrivningsbehovet eliminerades genom 2007 års nedskrivning för de här företagen.

Företag som gör nedskrivningar båda åren använder sig dock av en längre tidshorisont och förlänger dessutom horisonten till längre än fem år under 2008. Det talar därmed emot ovanstående diskussion om att en kortare tidshorisont leder till nedskrivning, eftersom företagen har en lång tidsperiod och gör nedskrivning båda åren.

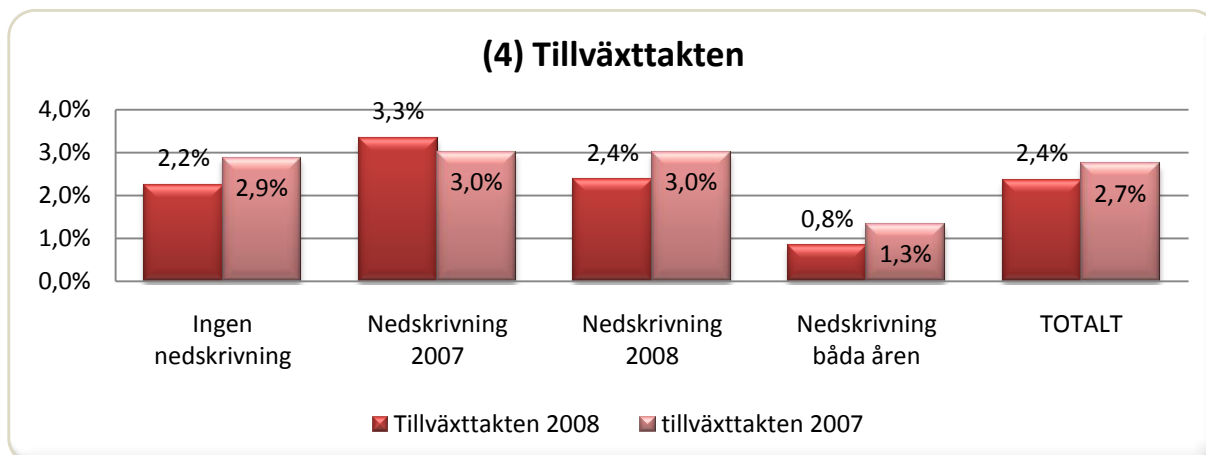
Diagram 20 - Procentuell förändring (3) Tidshorisonten

Samtliga kategorier som ingår i studien har ökat den genomsnittliga tidshorisonten mellan åren. För den största ökningen står de företag som gjorde nedskrivningar under 2007, följt av de som gjorde nedskrivningar under båda åren. Till följd av att tidshorisonten har indelats i tre kategorier; kortare än fem år, fem år samt längre än fem år blir den procentuella förändringen av mindre betydelse, det författarna vill lyfta fram med diagrammet är en överblick av förändringarna som visar att tidshorisonten förlängts, snarare än att visa hur stora skillnaderna är.

För företagen som gör nedskrivning enbart 2007 har den procentuella förändringen ingen betydelse för vad som leder till nedskrivning eller ej, utan visar enbart att tidsperioden förlängts för det år då ingen nedskrivning görs. En fråga som uppstår är varför tidshorisonten förlängs för kategorierna som gör nedskrivning 2008 respektive under båda åren när utfallen jämförs med varandra. Utifrån den enskilda parametern kan det alltså inte urskiljas om nedskrivning kommer ske eller ej, eftersom det talar emot varandra att samtliga kategorier förlänger sin tidshorisont oavsett om de gör nedskrivning eller ej.

5.3.4 (4) Tillväxttakten

I diagrammet för tillväxttakten visas hur kategorierna gör sina antaganden när det gäller tillväxttakten, det vill säga den tillväxt som företagen förväntar sig efter företagens budget/prognosperiod.

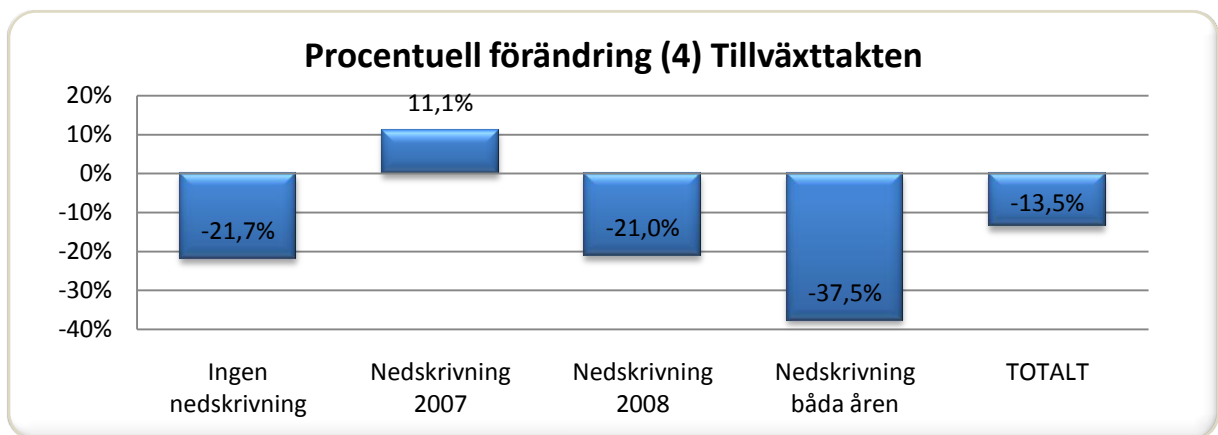
Diagram 21 - (4) Tillväxttakten

De företag som gör nedskrivning under båda åren uppvisar en mycket lägre tillväxttakt än övriga företag. Det bekräftar att tillväxttakten är i det här fallet är väsentlig för huruvida nedskrivning sker eller ej. Sambandet att en lägre tillväxttakt leder till nedskrivning syns även i kategorierna där nedskrivning sker under ett av åren. Överlag har tillväxttakten sänkts mellan åren för alla företag förutom de som enbart utför nedskrivning under 2007. Här är tillväxttakten högre och det kan vara en anledning till varför de inte gör nedskrivning även under 2008, hade de uppvisat en lägre tillväxttakt hade de förmodligen fått genomföra ytterligare en nedskrivning.

Det faktum att företag som inte gör någon nedskrivning trots allt sänker sin tillväxttakt till år 2008 talar emot att en sänkt tillväxttakt medför nedskrivning. Eftersom deras tillväxttakt även under 2007 är lägre än för de företag som gör nedskrivning under ett av åren så antar författarna att tillväxttakten inte har betydelse för just de här företagen och deras nedskrivningsprövningar.

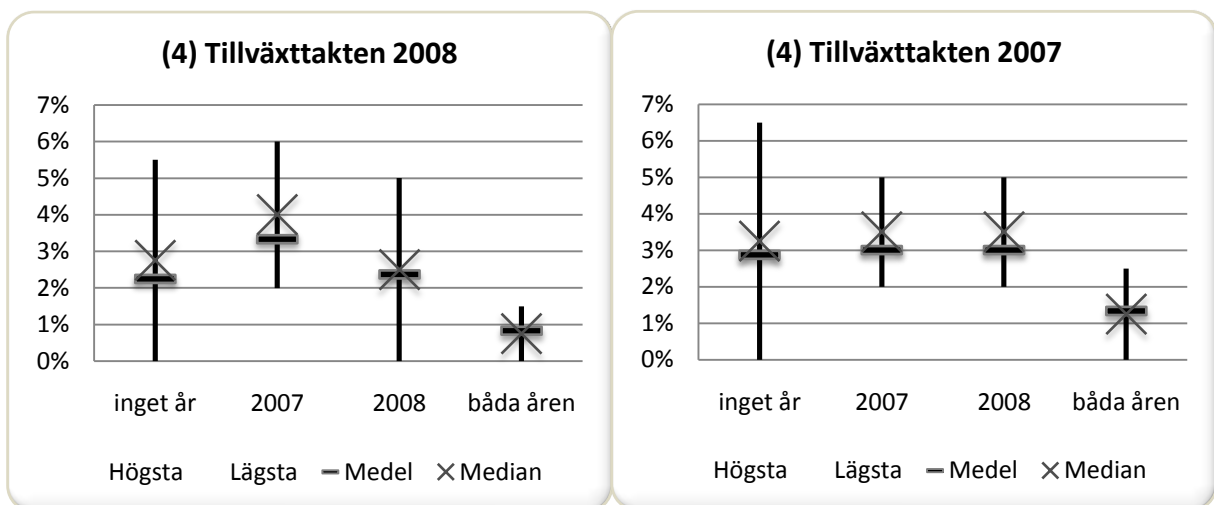
För en tydligare presentation av förändringarna som tidigare nämnts kring tillväxttakten visas diagrammet för procentuell förändring nedan.

Diagram 22 - Procentuell förändring (4) Tillväxttakten

Tillväxttaktens spridning och skillnader i genomsnitt och median visas i diagrammet nedan.

Diagram 23 - Spridningsschema (4) Tillväxttakten 2008 och 2007

Under 2008 är spridningen av tillväxttakten stor för de kategorier där ingen nedskrivning sker eller där nedskrivning sker ett utav åren. Där en nedskrivning sker båda åren är spridningen mindre men gruppen innehåller ett fåtal företag vilket troligtvis inverkar på resultatet. Att spridningen minskat för

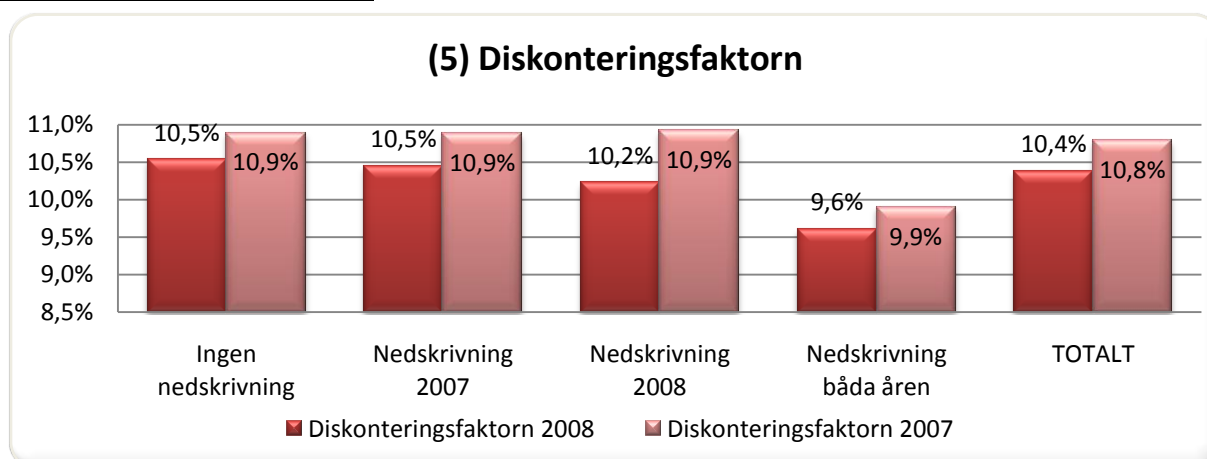
de företag som inte gör någon nedskrivning alls kan förklaras av att företagen som använde sig av ovanligt hög tillväxttakt 2007 istället sänkte tillväxttakten till följande år. Det kan i sin tur relateras till diskussionen om att tillväxttakten inte har betydelse för de här företagen och att de därmed inte gör någon nedskrivning 2008 trots att de har lägre tillväxttakt än vad de som gör nedskrivning 2008 har.

I samtliga kategorier förutom för företag som gör nedskrivning 2007 har ett eller flera företag under något av åren antagit en förväntad tillväxttakt bortom prognosperioden på noll procent. Vad gäller den kategori som gör nedskrivning enbart under 2008 sänker de sin lägstanivå mellan åren, något som talar för att en sänkt tillväxttakt leder till nedskrivning. Skulle påståendet vara fullständigt korrekt borde förhållandet för de företag som gör nedskrivning 2007 vara det omvända, det vill säga lägre under 2007. Eftersom så inte är fallet menar författarna att variabeln tillväxttakt inte enskilt kan visa på nedskrivning.

5.3.5 (5) Diskonteringsfaktorn

Följande diagram återspeglar företagens fastställande av diskonteringsfaktorn uppdelat på de kategorier som studien använder sig av. Diskonteringsfaktorn är det sista antagandet som ett företag enligt IAS 36 p 134 d måste göra vid bestämmande av nyttjandevärdet för den kassagenererande enheten.

Diagram 24 - (5) Diskonteringsfaktorn

Diskonteringsfaktorn sänks mellan åren 2007 och 2008 för samtliga kategorier i studien. Förutom för kategorin där nedskrivning görs under båda åren, används samma genomsnittliga diskonteringsfaktor under 2007 och sänkningen är i princip densamma till 2008. Kategorin som gör nedskrivning båda åren har betydligt lägre diskonteringsfaktor än de övriga och ligger således lägre än det totala genomsnittet.

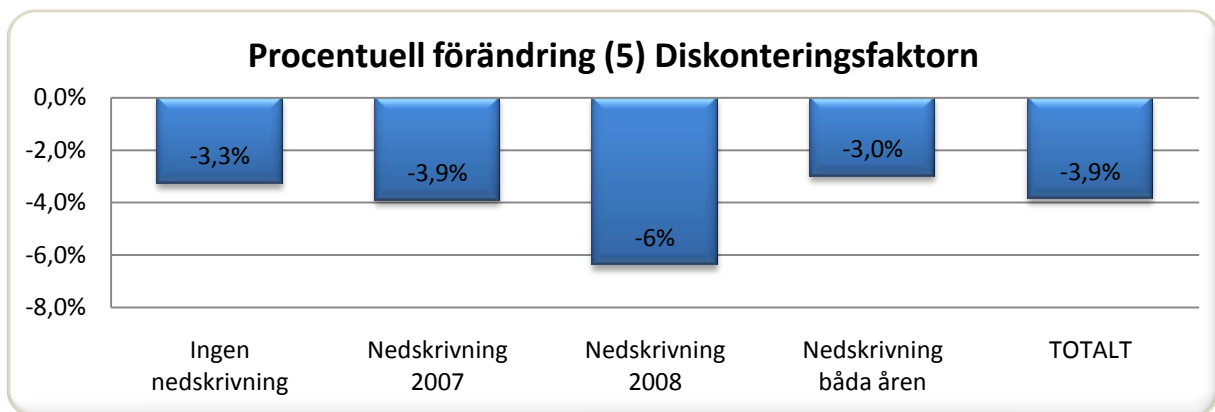
Företag från kategorierna med nedskrivningar 2007 eller inga nedskrivningar alls sänker sin diskonteringsränta 2008. Då de inte gör nedskrivningar 2008 tydliggör det att en sänkt diskonteringsränta ej heller bör leda till en nedskrivning. Det betyder att företagen inte tar den aktuella konjunkturen i beaktande, eller åtminstone inte påverkas lika kraftigt av den. Att diskonteringsfaktorn även sänks för övriga kategorier kan vidare ifrågasättas med tanke på den pågående lågkonjunkturen. Diskonteringsfaktorn värderar framtida kassaflöden till ett lägre värde idag, till följd av att riskfaktorer tas med i beräkningen. En hög diskonteringsfaktor återspeglar en högre risk och därmed ökar troligheten att nedskrivningar behöver göras. Husmann och Schmidt (2008) menar i enlighet med IAS-standarderna att diskonteringsfaktorn ska beskriva marknadsmässiga bedömningar och till följd av det borde räntan höjas när marknadssituationen är orolig och framtiden

osäker. Företagen verkar enligt utfallen i studien inte ha tagit den rådande finansiella situationen i beaktande för år 2008, då de flesta företag sänkt diskonteringsfaktorn mellan åren.

Vidare innebär det här att det inte bara går att ta hänsyn till antagandena i parametern diskonteringsfaktorn för att avgöra om företagen kommer att behöva göra nedskrivning eller ej. De företag som gör nedskrivningar båda åren har betydligt lägre diskonteringsfaktor än de övriga kategorierna, vilket talar emot att en högre diskonteringsfaktor leder till nedskrivning. Företagen som faktiskt gör nedskrivningar båda åren har istället den mest generösa diskonteringsfaktorn i jämförelse med de andra företagen. De företag som borde ha den högsta diskonteringsfaktorn har istället den lägsta. Deras nedskrivningsprövning kommer vid jämförande av redovisat värde och nyttjandevärde, baseras på ett nyttjandevärde som är högre än vad det skulle vara om en högre diskonteringsfaktor användes. Därmed är det troligt att de företag som gör nedskrivningar båda åren inte gör så stora nedskrivningar som egentligen skulle vara motiverat med tanke på konjunkturen och övriga kategoriers diskonteringsräntor.

Den ovanstående diskussionen förtydligas med följande diagram där en procentuell förändring mellan åren visas. Att den procentuella förändringen skiljer sig mellan åren trots att samma diskonteringsfaktor anges i några kategorier i föregående diagram, beror på avrundningsdifferenser.

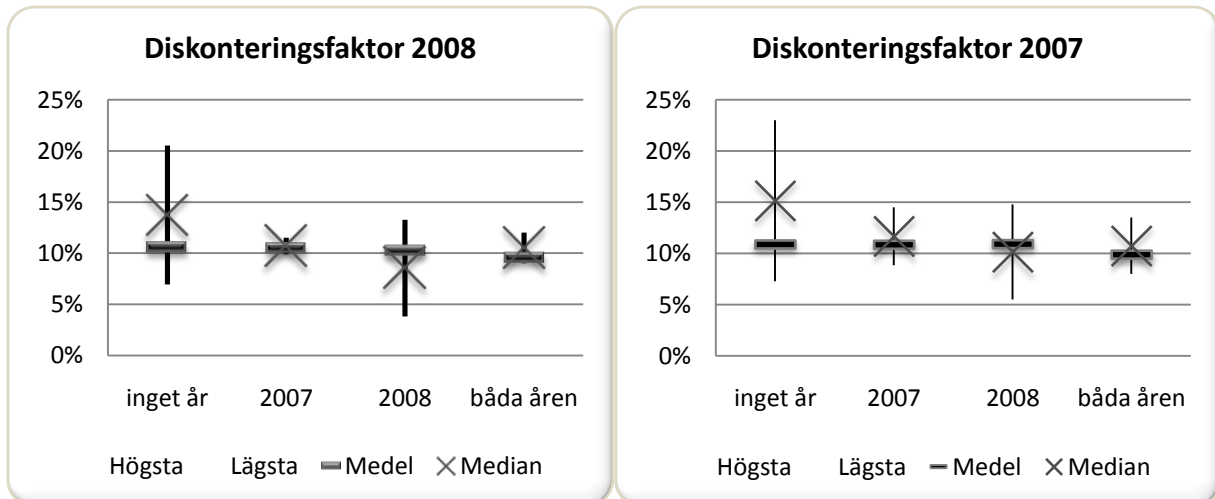
Diagram 25 - Procentuell förändring (5) Diskonteringsfaktorn

Förändringen är negativ för samtliga kategorier, men störst för de som gör nedskrivningar enbart under 2008. Även här tydliggörs att konjunkturen inte verkar vara den avgörande orsaken till bestämmandet av diskonteringsfaktorn. Det bekräftar också diskussionen om att nedskrivningarna för år 2008 inte var så stora som de borde vara.

Diagram 26 - Spridningsschema (5) Diskonteringsfaktorn 2008 och 2007

Spridningen, genomsnittet och medianen för båda åren har liknande utfall för samtliga kategorier. Så

som diagrammen ovan har visat har samtliga sänkt sin diskonteringsfaktor från år 2007 till 2008, vilket därmed kan skönjas i spridningen.

5.3.6 Signifikanstest

Ett statistiskt Kruskal Wallis test utfördes för att undersöka huruvida en signifikant skillnad föreligger mellan variablerna beroende på vilken kategori företagen tillhör. Signifikant skillnad föreligger mellan kategorierna hos två variabler; Antal kassagenererande enheter samt Tillväxttakten.

Vad gäller testparametern antal kassagenererande enheter finns det en signifikant skillnad mellan kategorierna. Signifikansnivån är 1,9 procent, vilket innebär att signifikansen är tydlig. Den kategori av företag som inte gör någon nedskrivning identifierar färre kassagenererande enheter än övriga och de som gör nedskrivning under båda åren identifierar flest. Det styrker den diskussion som förts angående att det är troligare att företag tvingas genomföra nedskrivning då goodwillen fördelas på ett större antal kassagenererande enheter.

Tidshorisonten uppnår ingen signifikant skillnad då testet utförs, men då den ligger på en nivå av 9,1 procent är den ändå i närheten av vad som skulle beaktas som signifikant. De företag som inte utför nedskrivning samt de företag som utför nedskrivning under båda åren använder sig av en längre tidshorisont än de övriga. Det betyder att även om skillnaden nästan är signifikant mellan kategorierna visar variabeln inte huruvida en lång tidshorisont leder till nedskrivning eller ej.

Tillväxttakten är den andra variabel som är signifikant, med en signifikansnivå på 4,8 procent. För variabeln är det den kategori med företag som utför nedskrivningar under båda åren som skiljer sig från de övriga. De har en betydligt lägre tillväxttakt och det tyder därmed på att en lägre tillväxttakt ökar troligheten för nedskrivningar.

Diskonteringsfaktorn ger lägst utfall i signifikanstestet. Som beskrivet i avsnittet för diskonteringsräntan är det viktigt att påpeka att de företag som gör nedskrivning under båda åren anger en lägre ränta. Skillnaden mellan kategorierna är dock inte tillräckligt stor för att påvisa att skillnaden i diskonteringsfaktorn är signifikant och därmed går det inte att påstå att användandet av en hög, alternativt låg diskonteringsfaktor garanterat leder till nedskrivning.

6 Resultat och slutsats

I kapitlet sammanfattar författarna studiens analys och resultat samt reflekterar över de utfall som empirin och analysen ger. Kapitlet avslutas med förslag till fortsatt forskning.

Ambitionen med den här studien har varit att undersöka företags antaganden vid nedskrivningsprövning av goodwill. Dessutom hur antagandena skiljer sig mellan åren 2007 och 2008 samt beroende på om företagen skrivit ned sin goodwillpost och om det, genom vår analys, går att se vilka variabler som leder till nedskrivning. Att investerare och intressenter ska se upp för goodwillmällor, som det inledande påståendet i studien hävdar, håller vi med om utifrån de resultat vi sett. Likt KPMG Australias studie som ser att amerikanska företags goodwillnedskrivningar ökade från år 2007 till år 2008 uppmärksammar vi också sambandet i den här studien i och med att nedskrivningarna faktiskt har ökat till år 2008. Frågan är därmed om det sker av en ren tillfällighet eller om konjunkturen spelar in och om antagandena i så fall avslöjar det. Branschen Finans är en utav undersökningsbranscherna som vi uppmärksammar har en liten andel goodwill i relation till de totala tillgångarna, men trots det gör den näst största goodwillnedskrivningen år 2008. Att konjunktursvängningen i det här fallet har haft en inverkan är troligt eftersom den bransch som först drabbades av finanskrisen var banker och vissa investmentbolag. Därmed är företagen i Finansbranschen tvungna att reagera på de rådande marknadsvillkoren, då de påverkar andra händelser som i sin tur gör att företagen måste göra nedskrivningar på sina goodwillposter. Antagandena i nedskrivningsprövningen är tillsammans som nyttjandevärde eller verkligt värde, inte längre högre än det tidigare redovisade värdet. För Finansbranschens antaganden har de till år 2008 ökat antalet kassagenererande enheter, sänkt tillväxttakten, sänkt diskonteringsräntan marginellt och behållit tidshorisonten. Därmed visar antagandena att Finansbranschen förhåller sig mer restriktiv och har reagerat på de ekonomiska förhållandena.

I analysen delar vi upp företagen i kategorier i fråga om de gjort nedskrivning eller ej och det visade sig generellt att de företag som gör nedskrivningar fördelar goodwillen på fler antal kassagenererande enheter. Antalet enheter har i genomsnitt också ökat mellan åren tillsammans med den totala nedskrivningen, vilket bekräftar att ju fler enheter ett företag definierar för sin goodwill desto större sannolikhet är det att nedskrivning sker. Det här visar att en intressent eller investerare genom att studera ett företags kassagenererande enheter kan förvänta sig att ett företag kommer att genomföra nedskrivning om dess kassagenererande enheter ökar från ett år till ett annat. Viktiga antaganden samt den metod som används för att fastställa dem var följande undersökningsparameter. Vi konstaterar dels i kodningsavsnittet men också vid undersökningen att de inte är de avgörande variablerna för om företag gör nedskrivningar, då det inte går att se om de påverkar nyttjandevärdet åt det ena eller andra hållet. Däremot tål det att påpekas att de viktiga antagandena och metoden visar på om företag följt standardens upplysningskrav som vidare bekräftar att de upplysningar som ges verkligen är tillförlitliga för intressenten.

Företagens antaganden kring variabeln tidshorisont har i genomsnitt förlängts mellan åren. Genom analysen kan vi inte utröna om en förlängd eller förkortad tidsperiod skulle leda till nedskrivningar. Anledningen är att de branscher som skriver ned har vitt skilda tidshorisonter jämfört med de branscher som inte gör det. Det samma gäller för de som skriver ned under enbart ett eller båda åren. Vi drar därmed slutsatsen att ett avgörande om nedskrivning inte uteslutande går att göra baserat på den här parametern, men att vi tillsammans med andra parametrar kan se åt vilket håll företagen utvecklas. Vi menar att företagen avvaktar med att reagera på konjunkturförhållandena genom att förändra sin tidshorisont, eftersom den behandlar en tid som är så långt in i framtiden och att de inte vet hur framtiden kommer att bli.

Vad gäller tillväxttaktens inverkan på nedskrivning av goodwill har vi konstaterat att den är av större vikt än föregående variabel. I analysen ser vi att företag i genomsnitt har sänkt sin tillväxttakt till 2008. Dessutom har de företag som gjort nedskrivning 2008 eller båda åren en mer återhållsam tillväxttakt än de som inte gjort nedskrivningar under samma år. Vi menar därmed att företagen har varit tvungna att reagera på markandsförhållandena som sedan speglas i deras antaganden om tillväxttakt. Exemplet ovan med Finansbranschen är ett tydligt tecken på att företag som skriver ned tror på en svagare tillväxt i och med lågkonjunkturen. Att studera antagandena kring tillväxttakten är ett sätt att se om goodwill kommer att skrivas ned då antagandet reflekterar företagets tro på framtiden.

Antaganden kring diskonteringsfaktorn är det sista vår studie analyserar. Här ser vi det anmärkningsvärda att mellan år 2007 och 2008 har räntan sjunkit trots att nedskrivningarna mellan åren ökat. Med tanke på att diskonteringsräntan är en faktor som oftast får stor uppmärksamhet vid studier av företagets årsredovisningar finner vi det märkligt att företag sänkt räntan trots att den ekonomiska verkligheten förändrats mellan år 2007 och 2008. Vår spontana reaktion är att företag skulle ha höjt räntan till 2008. Vi förundras över om företagen reagerat på rådande marknadsvillkor eller om de anpassar sin diskonteringsränta för att undvika eller minska nedskrivningar av goodwillposten. Till exempel kan en mer generös diskonteringsränta förmildra resultatet av en förlängd tidshorisont så som för branschen Sällanköps antaganden. Vi ser ett samband för företag som ingår i IT-branschen där ingen nedskrivning görs under 2008 samtidigt som branschen har en utav de högre diskonteringsräntorna, kombinerat med den högsta tillväxttakten. Det åskådliggör ett samband mellan variablerna där de tillsammans visar att branschen tror på en god framtid.

Vid insamlingen av empirin till studien och undersökningen av företagets antaganden visade det sig att företagets upplysningar var väldigt varierande i omfattning, där flera företag valde att utelämna upplysningar i sina årsredovisningar. Vi, som intressenter av årsredovisningarna, finner det intressant att företag år 2008 fortfarande utelämnar de uppgifter som standarden faktiskt kräver då IFRS har varit implementerat bland svenska noterade bolag sedan år 2005. Vi reflekterar därmed över om de företag som gjort nedskrivningar båda åren är de som är mest noggranna och har uppfattat standardens krav på redovisning bäst. Företag inom kategorin med nedskrivning båda åren finns utspridda i olika branscher och vi menar att om konjunkturen, med dess efterföljande effekter, påverkar ett företag i en bransch torde det påverka fler inom samma bransch. Vi anser slutligen att konjunkturen har haft en inverkan på företagets antaganden kring nedskrivningsprövning, men att det är svårt att urskilja någon specifik variabel som avgörande för om en nedskrivning ska ske eller ej. Variablerna kan däremot tillsammans leda till nedskrivning. Vi menar att företagen till viss del själva kan påverka sina antaganden vilket gör att de kan undvika nedskrivning. Än så länge tolkar de standardens krav utifrån vad de själva anser vara mest fördelaktigt inom lagens ramar.

6.1 Förslag till fortsatt forskning

Ämnet nedskrivningsprövning av goodwill är ett relativt ostuderat område, som idag är högaktuellt till följd av det rådande marknadsläget. Vi tror att en vidare utveckling av vår studie, där tidsperioden förlängs med fler undersökningsår, skulle vara intressant att genomföra. På så vis kan ytterligare indikationer på konjunktursvängningarnas inverkan på nedskrivningsbeloppen ges.

En annan aspekt på vår studie skulle vara att undersöka variablerna enskilt under en längre tidsperiod och jämföra det mot konjunkturutvecklingen för att se om ett tydligt mönster går att skönja. Det finner vi ett intresse i eftersom vi i vår studie drar slutsatsen att företagen kan påverka variablerna så att de på sätt och vis tar ut varandra. Vidare skulle studien kunna utvecklas på så sätt att variablerna som undersökts statistiskt jämförs med varandra, för att se om de har en tydlig påverkan på varandra.

7 Referenslista

Tryckta källor

- Carlin, Tyrone M. & Finch, Nigel. (Oktober 2008) *Discount Rates in Disarray: Evidence on Flawed Goodwill Impairment Testing*. MGSM Working Paper Nr. 2008-11
- Carlin, Tyrone M., Finch, Nigel & Ford, Guy. (Januari 2007) *Goodwill Impairment – An Assessment of Disclosure Quality and Compliance Levels by Large Listed Australian Firms*. MGSM Working papers in management, MGSM Working Paper Nr. 2007-8
- Carlin, Tyrone M. & Finch, Nigel. (Juli 2008) *Goodwill Impairment Testing Under IFRS - A False Impossible Shore?* MGSM Working Paper Nr. 2008-11
- Djurfeldt, Göran, Larsson, Rolf & Stjärnhagen, Ola (2003). *Statistisk verktyglåda: samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder*. Stockholm: Studentlitteratur
- Eliasson, Annika (2006). *Kvantitativ metod från början*. Lund: Studentlitteratur
- Epstein, Barry Jay. (2009) The economic effects of IFRS Adoption. *CPA Journal*, Vol. 79: 3, ss 26-31, 6p
- Hansson, Sigurd, Arvidson, Per & Lindquist, Hans (2006). *Företags- och räkenskapsanalys*. 10., [uppdaterade] uppl. Lund: Studentlitteratur
- Hayn, Carla & Hughes, Patricia J. (2006) Leading Indicators of Goodwill Impairment. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, Vol. 21:3, ss 223-265, 43p
- Holme, Idar Magne & Solvang, Bernt Krohn (1997). *Forskningsmetodik: om kvalitativa och kvantitativa metoder*. 2., [rev. och utök.] uppl. Lund: Studentlitteratur
- Holmström, Nancy (2007). *Redovisa rätt: uppslagsbok med rekommendationer och anvisningar för bokföring, årsbokslut, årsredovisning och deklaration 2007*. Stockholm: Bonnier Utbildning
- Husmann, Sven & Schmidt Martin. (2008) The discount Rate: A Note on IAS 36. *Accounting in Europe*, Vol. 5:1, ss. 49-62
- Internationell redovisningsstandard i Sverige: IFRS/IAS 2008*. [5., uppdaterade uppl.] (2008). Stockholm: FAR SRS förlag
- Kruskal, W.H. & Wallis, W.A. (1952) Use of Ranks in One-Criterion Variance Analysis. *Journal of the American Statistical Association*, Vol 47:260 s. 583-621.
- Lee, Cheng F., Lee, John C. & Lee, Alice C. (2000). *Statistics for business and financial economics*. 2. ed. Singapore: World Scientific
- Lundahl, Ulf & Skärvad, Per-Hugo (1999). *Utredningsmetodik för samhällsvetare och ekonomer*. 3. uppl. Lund: Studentlitteratur
- IFRS - i teori och praktik*. (2008) 1. uppl. Stockholm: Bonnier utbildning
- Mann, H. B & Whitney D. R. (1947) On a Test of Whether one of Two Random Variables is Stochastically Larger than the Other. *The Annals of Mathematical Statistics*, Vol. 18:1 s. 50-60

Marton, Jan (2009). *Nedskrivning av goodwill – hur jämförbart är det?* Balans nr 5.

Wahlgren, Lars (2005). *SPSS steg för steg / Lars Wahlgren*. Lund: Studentlitteratur

Internet

Deloitte (2005). *A-IFRS vs IFRS*. (Elektronisk) PDF format. Tillgänglig:
<<http://www.iasplus.com/au/0509differences.pdf>>

Ernst & Young, Assurance and Advisory Business Service. (2007) *U.S GAAP v. IFRS: The Basics*. (Elektronisk) PDF format. Tillgänglig:
<[http://www.ey.com/Global/assets.nsf/Finland/USGAAPvIFRS/\\$file/USGAAPvIFRS.pdf](http://www.ey.com/Global/assets.nsf/Finland/USGAAPvIFRS/$file/USGAAPvIFRS.pdf)> (2009-05-05)

Eur-Lex (2002) *Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet*. (Elektronisk) Tillgänglig:
<http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!DocNumber&type_doc=COMfinal&an_doc=2000&nu_doc=359&lg=sv> (2009-04-02)

KPMG Australia Advisory. (2009) *Coming to terms with impairment risk*. (Elektronisk) PDF format. Tillgänglig:
<http://www.kpmg.com.au/Portals/0/cf_coming_to_terms_with_impairment_risk200904a.pdf> (2009-05-05)

Larsson, Fredrik (2008) *Vad är finanskrisen?* (Elektronisk) Tillgänglig:
<http://www.ekonomifakta.se/sv/Om_Ekonomifakta/Nyheter/Vad-ar-finanskrisen/> (2009-04-02)

Lindebergs Grant Thornton, Corporate Finance. (2005) *Studie över tillämpade diskonteringsräntor*. (Elektronisk) PDF format. Tillgänglig:
<http://www.grantthornton.se/Filbibliotek/Publikationer/LGT_Studie_diskonteringsrantor.pdf> (2009-05-05)

Nabizadeh, Behrang (2009) *Se upp för goodwillsmällor*. (Elektronisk) Tillgänglig:
<http://www.e24.se/analys/artikel_1216759.e24> (2009-04-01)

OMX Nordic Exchange Stockholm (2009) *Nasdaq OMX Aktier* (Elektronisk) Tillgänglig:
<<http://www.nasdaqomxnordic.com/shares/>>

PriceWaterhouseCoopers. (2006) *AIFRS, NZ IFRS and IFRS – similar but not the same*. (Elektronisk) PDF format. Tillgänglig:
<<http://www.pwc.com/nz/eng/ins-sol/publ/IFRS/PWCANZIFRS1.PDF>> (2009-05-05)

Sveriges Riksbank (2009) *Detaljerad sökning bland räntor och valutor*. (Elektronisk) Tillgänglig:
< <http://www.riksbank.se/templates/stat.aspx?id=16745> > (2009-05-07)

The University of Sydney (2009). Tyrone Carlin (Elektronisk) Tillgänglig:
<<http://www.econ.usyd.edu.au/staff/tyronec>> (2009-05-07)

Årsredovisningar

De empiriska beräkningarna baseras på följande företags årsredovisningar från åren 2007 och 2008.

Alfa Laval	Latour	Securitas
Assa Abloy	Lindab	Skanska
Atlas Copco	Meda	SKF
AstraZeneca	Millicom	SSAB
Axfood	MTG	Stora Enso
Boliden	NCC	Svenska Handelsbanken
Electrolux	Nordea	Swedbank
Elekta	Oriflame	Swedish Match
Ericsson	Ratos	Tele2
Getinge	Saab Group	TeliaSonera
H&M	Sandvik	TietoEnator
Hexagon	SCA	Trelleborg
Husqvarna	Scania	Volvo
JM	SEB	
Kinnevik	Seco Tools	

Bilaga 1 – Företagen 2008

Företag 2008	Summa Goodwill	Totala Tillgångar	Goodwill av totala Tillgångar	Summa Nedskrivning	Nedskrivning av summa Goodwill	Bransch-tillhörighet
Alfa Laval	5 383	29 032	18,54%			Industri
Assa Abloy	20 669	37 732	54,78%			Industri
Atlas Copco	8 399	75 394	11,14%			Industri
AstraZeneca	76 548	362 693	21,11%			Hälsovård
Axfood	1 536	7 350	20,90%			Dagligvaror
Boliden	3 303	20 590	16,04%			Material
Electrolux	2 095	73 323	2,86%	-3	0,14%	Sällanköp
Elekta	1 973	6 322	31,21%			Hälsovård
Ericsson	24 877	285 684	8,71%			IT
Getinge	12 104	33 032	36,64%			Hälsovård
H&M	431	51 243	0,84%			Sällanköp
Hexagon	10 522	27 501	38,26%			Industri
Husqvarna	6 788	34 337	19,77%			Sällanköp
JM	56	10 055	0,56%			Sällanköp
Kinnevik	799	35 871	2,23%	-37	4,43%	Finans
Latour	913	10 807	8,45%			Finans
Lindab	2 972	8 625	34,46%			Industri
Meda	14 256	35 815	39,80%			Hälsovård
Millicom	3 933	40 474	9,72%			Telekom
MTG	8 798	19 232	45,75%	-76	0,86%	Sällanköp
NCC	1 772	36 247	4,89%	-32	1,77%	Industri
Nordea	23 435	5 184 236	0,45%	-11	0,05%	Finans
Oriflame	59	6 345	0,93%			Dagligvaror
Ratos	17 621	42 750	41,22%	-92	0,52%	Finans
Saab Group	3 438	32 890	10,45%	-103	2,91%	Industri
Sandvik	9 831	103 227	9,52%			Industri
SCA	19 374	158 968	12,19%			Material
Scania	1 307	110 035	1,19%	-13	0,98%	Industri
SEB	13 692	2 510 702	0,55%			Finans
Seco Tools	243	6 412	3,79%			Industri
Securitas	14 104	35 719	39,49%			Industri
Skanska	4 442	83 478	5,32%			Industri
SKF	3 119	56 281	5,54%	-40	1,27%	Industri
SSAB	21 105	69 255	30,47%			Material
Stora Enso	2 270	133 859	1,70%	-2581	53,20%	Material
Handelsbanken	6 499	2 158 784	0,30%	-12	0,18%	Finans
Swedbank	17 308	1 811 690	0,96%	-1403	7,50%	Finans
Swedish Match	3 166	18 355	17,25%			Dagligvaror
Tele2	11 473	47 133	24,34%	-986	7,91%	Telekom
TeliaSonera	84 431	264 286	31,95%			Telekom
TietoEnator	4 257	13 719	31,03%			IT
Trelleborg	10 901	33 763	32,29%			Industri
Volvo	24 813	372 419	6,66%			Industri
TOTALT	505 015	14 495 665	3,48%	-5389	1,06%	
GENOMSNIITT	11 745	337 108	17,07%	-415	6,29%	

Nedskrivning av Goodwill – Företagens Antaganden vid Nedskrivningsprövning

Företag 2008	KGE	Antaganden	Metod	Tids-horisont	Horisont kodad	Tillväxt takten	Diskonterings faktorn
Alfa Laval	2	8	3	20år	3	-	9,4%
Assa Abloy	5	1	1	3år	1	3,0%	9,4%
Atlas Copco	21	5	3	5år	2	5,5%	11,8%
AstraZeneca	1	4	3	10år	3	0,0%	11,0%
Axfood	5	2	3	3-7år	2	2,0%	20,5%
Boliden	1	3	1	10år	3	-	10,0%
Electrolux	4	3	3	3år	1	-	11,3%
Elekta	7	3	1	mer än 10år	3	-	10,0%
Ericsson	3	3	3	5 år	2	-	12,0%
Getinge	3	0	3	mer än 10år	3	6,5%	10,3%
H&M	1	0	0	10år	3	2,0%	12,0%
Hexagon	1	4	3	7,5år	3	2,0%	7,8%
Husqvarna	2	0	1	3år	1	2,0%	10,0%
JM	1	1	1	2år	1	2,0%	11,0%
Kinnevik	3	0	0		-	1,3%	11,7%
Latour	4	3	3	7,5år	3	3,8%	11,1%
Lindab	3	0	3	5år	2	3,0%	8,3%
Meda	3	2	3	4år	1	0,0%	9,3%
Millicom	7	5	3	3år	1	1,5%	13,4%
MTG	5	3	3	5år	2	-	-
NCC	3	3	3	5 år	2	1,5%	7,5%
Nordea	7	4	3	2 år	1	5,0%	9,3%
Oriflame	1	0	1	5 år	2	-	-
Ratos	6	1	3	5 år	2	-	9,0%
Saab Group	9	3	3	5 år	2	0,0%	11,0%
Sandvik	10	0	1	5 år	2	2,0%	10,0%
SCA	6	4	3	10 år	3	3,5%	7,0%
Scania	-	2	3		-	3,5%	11,0%
SEB	5	1	3	5 år	2	3,2%	9,2%
Seco Tools	2	2	1		-	-	10,0%
Securitas	4	3	3	5 år	2	2,0%	10,0%
Skanska	8	6	3	3 år	1	2,0%	9,9%
SKF	6	3	3	7 år	3	2,8%	13,3%
SSAB	2	0	3	5 år	2	2,0%	12,3%
Stora Enso	9	3	3	5 år	2	0,0%	9,9%
Handelsbanken	4	2	1	5 år	2	2,0%	3,8%
Swedbank	24	3	3	3 år	1	2,0%	10,6%
Swedish Match	4	2	3	5 år	2	0,4%	9,9%
Tele2	14	2	3	mer än 5 år	3	1,0%	12,0%
TeliaSonera	8	3	3	5 år	2	1,8%	8,7%
TietoEnator	3	0	1	5 år	2	6,0%	11,5%
Trelleborg	4	2	3	5 år	2	2,0%	7,7%
Volvo	7	3	1	4 år	1	3,0%	12,0%
GENOMSnitt	5,4	2,4	2,3		2,0	2,4%	10,4%

Bilaga 2 – Företagen 2007

Företag 2008	Summa Goodwill	Totala Tillgångar	Goodwill av totala Tillgångar	Summa Nedskrivning	Nedskrivning av summa Goodwill	Bransch-tillhörighet
Alfa Laval	4 459	23 251	19,18%			Industri
Assa Abloy	17 271	35 557	48,57%			Industri
Atlas Copco	7 902	56 659	13,95%			Industri
AstraZeneca	63 925	310 162	20,61%			Hälsovård
Axfood	1 182	6 608	17,89%			Dagligvaror
Boliden	3 173	16 723	18,97%			Material
Electrolux	2 024	66 089	3,06%			Sällanköp
Elekta	1 586	5 356	29,61%			Hälsovård
Ericsson	22 826	245 117	9,31%			IT
Getinge	8 844	22 991	38,47%			Hälsovård
H&M	0	41 734	0,00%			Sällanköp
Hexagon	5 973	24 940	23,95%			Industri
Husqvarna	5 461	28 803	18,96%			Sällanköp
JM	60	9 916	0,61%			Sällanköp
Kinnevik	621	62 818	0,99%			Finans
Latour	660	13 553	4,87%			Finans
Lindab	2 713	7 700	35,23%			Industri
Meda	11 584	28 649	40,43%			Hälsovård
Millicom	1 189	28 546	4,17%			Telekom
MTG	2 491	10 958	22,73%			Sällanköp
NCC	1 651	34 069	4,85%	-90	5,17%	Industri
Nordea	22 812	3 685 703	0,62%			Finans
Oriflame	51	4 889	1,05%			Dagligvaror
Ratos	16 225	36 782	44,11%	-3	0,02%	Finans
Saab Group	3 404	33 801	10,07%			Industri
Sandvik	8 933	85 435	10,46%			Industri
SCA	18 161	145 050	12,52%			Material
Scania	1 221	91 454	1,34%			Industri
SEB	12 419	2 344 462	0,53%			Finans
Seco Tools	157	5 271	2,98%			Industri
Securitas	13 794	39 185	35,20%	-350	2,47%	Industri
Skanska	4 584	78 941	5,81%	-8	0,17%	Industri
SKF	3 516	46 331	7,59%			Industri
SSAB	30 203	90 705	33,30%			Material
Stora Enso	9 112	168 919	5,39%	-702	7,15%	Material
Handelsbanken	6 032	1 859 382	0,32%			Finans
Swedbank	18 523	1 607 984	1,15%			Finans
Swedish Match	2 799	16 467	17,00%			Dagligvaror
Tele2	12 603	48 648	25,91%	-1315	9,45%	Telekom
TeliaSonera	71 172	216 702	32,84%			Telekom
TietoEnator	3 938	12 152	32,41%	-379	8,78%	IT
Trelleborg	9 381	29 334	31,98%			Industri
Volvo	19 969	321 647	6,21%			Industri
TOTALT	454 603	12 049 443	3,77%	-2847	0,62%	
GENOMSNIITT	10 572	280 220	16,17%	-407	4,75%	

Nedskrivning av Goodwill – Företagens Antaganden vid Nedskrivningsprövning

Företag 2008	KGE	Antaganden	Metod	Tids-horisont	Horisont kodad	Tillväxt takten	Diskonterings faktorn
Alfa Laval	2	8	3	20år	3	-	10,7%
Assa Abloy	5	1	1		-	3,0%	9,4%
Atlas Copco	20	5	1	5år	2	7,0%	11,8%
AstraZeneca	1	4	1	10år	3	-	12,0%
Axfood	4	2	3	3-7år	2	3,0%	23,0%
Boliden	1	3	1	10år	3	-	12,0%
Electrolux	4	3	3	3år	1	3,0%	12,4%
Elekta	5	3	1	mer än 10år	3	-	10,0%
Ericsson	3	3	3	5 år	2	-	13,0%
Getinge	3	0	3	mer än 10år	3	6,5%	9,3%
H&M	-	-	-		-	-	-
Hexagon	1	4	3	5år	2	2,0%	9,1%
Husqvarna	2	0	1	3år	1	-	10,0%
JM	1	1	1	2år	1	2,0%	11,0%
Kinnevik	2	0	0		-	2,0%	12,5%
Latour	6	3	3	20år	3	-	9,0%
Lindab	3	0	3	5år	2	3,0%	10,5%
Meda	3	2	3	3år	1	1,5%	9,3%
Millicom	6	5	3	3år	1	1,5%	13,4%
MTG	4	3	3		-	-	-
NCC	2	4	3	5 år	2	1,5%	9,0%
Nordea	7	4	3	2 år	1	5,0%	8,8%
Oriflame	5	0	1	5 år	2	-	-
Ratos	6	1	3	5 år	2	-	8,0%
Saab Group	9	3	3	5 år	2	2,0%	9,0%
Sandvik	10	0	1	5 år	2	2,0%	10,0%
SCA	6	4	3	10 år	3	3,5%	7,3%
Scania	-	2	3		-	3,5%	11,0%
SEB	5	1	3	5 år	2	3,2%	8,7%
Seco Tools	1	2	3		-	3,0%	10,6%
Securitas	5	3	3	5 år	2	2,0%	9,3%
Skanska	8	6	3	3 år	1	2,0%	8,9%
SKF	5	3	3	7 år	3	2,5%	13,5%
SSAB	-	0	0		-	-	-
Stora Enso	8	3	3	5 år	2	0,0%	9,1%
Handelsbanken	4	0	1	5 år	2	-	5,5%
Swedbank	17	0	0	3 år	1	-	14,8%
Swedish Match	4	2	3	5 år	2	0,0%	10,7%
Tele2	15	2	3	5 år	2	2,5%	13,5%
TeliaSonera	5	3	3	5 år	2	2,0%	10,9%
TietoEnator	3	0	3	3 år	1	5,0%	14,5%
Trelleborg	4	2	3	5 år	2	2,0%	7,7%
Volvo	7	3	1	4 år	1	3,0%	12,0%
GENOMSNIITT	5,3	2,3	2,3		1,9	2,7%	10,8%

Bilaga 3 – Mann-Whitney testet

Ranks

	ÅR	N	Mean Rank	Sum of Ranks
Kassagenererande enheter	2007	40	42.06	1682.50
	2008	42	40.96	1720.50
	Total	82		
Tidshorisonten	2007	36	37.31	1343.00
	2008	40	39.58	1583.00
	Total	76		
Tillväxttakten	2007	29	34.79	1009.00
	2008	34	29.62	1007.00
	Total	63		
Diskonteringsfaktorn	2007	39	41.42	1615.50
	2008	41	39.62	1624.50
	Total	80		

Test Statistics Mann-Whitney test - Grouping variable: År

	Kassagenererande enheter	Tidshorisonten	Tillväxttakten	Diskonteringsfaktorn
Mann-Whitney U	817.500	677.000	412.000	763.500
Wilcoxon W	1720.500	1343.000	1007.000	1624.500
Z	-.210	-.485	-1.141	-.347
Asymp. Sig. (2-tailed)	.834	.628	.254	.729

Bilaga 4 – Kruskal-Wallis testet

Ranks

	Nedskrivningsfördelning	N	Mean Rank
Kassagenererande enheter	Ingen nedskrivning	52	35.46
	Nedskrivning 2007	6	46.33
	Nedskrivning 2008	16	51.66
	Nedskrivning båda	8	56.81
	Total	82	
Tidshorizonten	Ingen nedskrivning	49	41.74
	Nedskrivning 2007	6	24.75
	Nedskrivning 2008	13	30.15
	Nedskrivning båda	8	42.50
	Total	76	
Tillväxttakten	Ingen nedskrivning	38	33.22
	Nedskrivning 2007	6	36.83
	Nedskrivning 2008	133	35.08
	Nedskrivning båda	6	12.75
	Total	63	
Diskonteringsfaktorn	Ingen nedskrivning	50	40.73
	Nedskrivning 2007	6	39.00
	Nedskrivning 2008	16	45.75
	Nedskrivning båda	8	29.69
	Total	80	

Test statistics Kruskal-Wallis Test Grouping variable: Nedskrivningsfördelning

	Kassagenererande enheter	Tidshorizonten	Tillväxten	Diskonteringsfaktorn
Chi-Square	9.931	6.468	7.898	2.584
df	3	3	3	3
Asymp.Sig.	.019	.091	.048	.460